

Natuurgebied Veluwe Ede 2013

Bestemmingsplan

Toelichting

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	4
1.1. Aanleiding voor het bestemmingsplan.....	4
1.2. Doel.....	4
1.3. Begrenzing van het plangebied.....	6
1.4. Procedure.....	7
1.5. Leeswijzer.....	7
2. PLAN BESCHRIJVING.....	8
2.1. Planmethodiek.....	8
2.2. Identiteit en karakteristiek Natuurgebied Veluwe.....	9
2.3. Doelen en uitgangspunten van het plan.....	15
2.3.1. Doelen.....	15
2.3.2. Uitgangspunten planthema's en bestemmingen.....	17
3. BELEIDSKADER.....	47
3.1. Rijksbeleid.....	47
3.1.1. Nota Ruimte, Ruimte voor Ontwikkeling (2006).....	47
3.2. Provinciaal beleid.....	47
3.2.1. Provinciale Structuurvisie Gelderland.....	47
3.2.2. Streekplanuitwerking groei en krimp (2006).....	51
3.2.3. Ruimtelijke Verordening Gelderland.....	52
3.3. Gemeentelijk en regionaal beleid.....	52
3.3.1. Structuurvisie buitengebied 2011.....	52
3.3.2. Regionale beleidsinvulling functiewisseling en nevenactiviteiten 2008.....	53
4. ONDERZOEK EN RANDVOORWAARDEN.....	56
4.1. Inleiding	56
4.2. Bedrijven en milieuzonering.....	56
4.3. Bodem.....	57
4.4. Water.....	58
4.5. Ecologie	61
4.6. PlanMer.....	65

4.7. Archeologie.....	66
4.8. Cultuurhistorie.....	69
4.9. Geluid.....	78
4.10. Luchtkwaliteit.....	82
4.11. Verkeer en parkeren.....	82
4.12. Kabels en leidingen.....	85
4.13. Veiligheid.....	87
4.14. Externe veiligheid.....	88
5. ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID.....	96
6. JURIDISCHE PLANBESCHRIJVING.....	97
6.1. Inleiding.....	97
6.2. Bestemmingsplanregels.....	97
6.2.1. Inleidende bepalingen.....	97
6.2.2. Bestemmingsbepalingen.....	97
6.2.3. Algemene bepalingen.....	98
6.2.4. Overgangs- en slotbepalingen.....	98
6.3. Bestemmingen.....	99
6.3.1. Enkelbestemmingen.....	99
6.3.2. Dubbelbestemmingen en gebiedsaanduidingen.....	102
7. INSPRAAK, VOOROVERLEG EN ZIENSWIJZEN.....	105
7.1. Inspraak.....	105
7.2. Vooroverleg.....	105
7.3. Zienswijzen	105
8. HANDHAVING	106

1. Inleiding

1.1. Aanleiding voor het bestemmingsplan

De aanleiding voor deze planherziening is voornamelijk juridisch, maar ook deels inhoudelijk. Voor het juridische aspect moet met name worden gedacht aan de vereisten van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening en de daarbij behorende verplichte RO standaarden 2008. Het vigerende bestemmingsplan 'Natuurgebied Veluwe (artikel 30 herziening 2002)' is verouderd. Volgens de Wet ruimtelijke ordening moeten bestemmingsplannen om de 10 jaar worden geactualiseerd. Voor het buitengebied van de gemeente Ede gelden twee grote bestemmingsplannen: 'Bestemmingsplan Agrarisch Buitengebied (2011)' en 'Bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe' (1995, artikel 30 herziening 2002). Voorliggend bestemmingsplan betreft de actualisering van het bestemmingsplan "Natuurgebied Veluwe".

Inhoudelijk gezien zijn er diverse feitelijke en beleidsmatige ontwikkelingen, die vragen om herziening. Te noemen zijn ontwikkelingen op het terrein van landbouw (bedrijfsbeëindiging en nevenfuncties), cultuurhistorie, recreatie, natuur en landschap (natuur- en landschapsontwikkeling- en beheer). Het bestemmingsplan schenkt expliciet aandacht aan een harmonisatie en actualisatie van bestaande plannen, de uitwerking van lokale visies, de ruimtelijke structuur, de infrastructuur (wegen en waterlopen), de doorvertaling van bestaand provinciaal en lokaal beleid, zoals de structuurvisie Buitengebied Ede (met name de juridische doorvertaling) en omgevingsaspecten (natuur, water en milieu, cultuurhistorie).

1.2. Doel

Het doel van dit bestemmingsplan is het bieden van een actuele juridisch-planologische regeling voor ruimtelijk relevante zaken in het Veluwse buitengebied van de gemeente Ede. Dit kader is voornamelijk gericht op het beheer van bestaande kwaliteiten en functies en waar mogelijk het faciliteren van nieuwe kwaliteiten en functies. Actueel beleid van gemeente, provincie en rijk zijn het uitgangspunt voor dit bestemmingsplan. Daarnaast bestaat het doel om dit bestemmingsplan digitaal raadpleegbaar te maken, zodat het voor alle belanghebbenden via internet toegankelijk wordt.

Het bestemmingsplan zal het vigerend bestemmingsplan 'Natuurgebied Veluwe 1995' alsmede de herziening daarvan op basis van artikel 30 van de (oude) Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) vervangen.

In het bestemmingsplan zijn, naast bovengenoemde bestemmingsplannen, diverse (postzegel)bestemmingsplannen, wijzigingsplannen, partiële herzieningen, ontheffingen en ruimtelijke onderbouwingen meegenomen. Verder zijn ook enkele plangrenzen aangepast ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan 'Natuurgebied Veluwe 1995'. Zo is landgoed Kernhem ook in het Natuurgebied Veluwe meegenomen.

Voor het gebied 'Natuurgebied Veluwe' geldt voor het grootste deel het bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe'. Er zijn daarnaast in de loop van de tijd diverse partiële herzieningen voor dit bestemmingsplan vastgesteld.

Om het ruimtelijk beleid in het gebied actueel te maken, wordt dit bestemmingsplan opgesteld. In het gebied is in het verleden een aantal ontwikkelingen mogelijk gemaakt aan de hand van onder meer partiële herzieningen en vrijstellingen op grond van artikel 19 Wet op de Ruimtelijke Ordening. Omdat deze herzieningen en vrijstellingen van het bestemmingsplan een passende en integrale planologische regeling vereisen, zullen deze in dit nieuwe bestemmingsplan worden opgenomen.

Daarmee worden zoveel mogelijk uniforme bouw- en gebruiksmogelijkheden geboden binnen Ede, met oog voor de lokale verschillen.

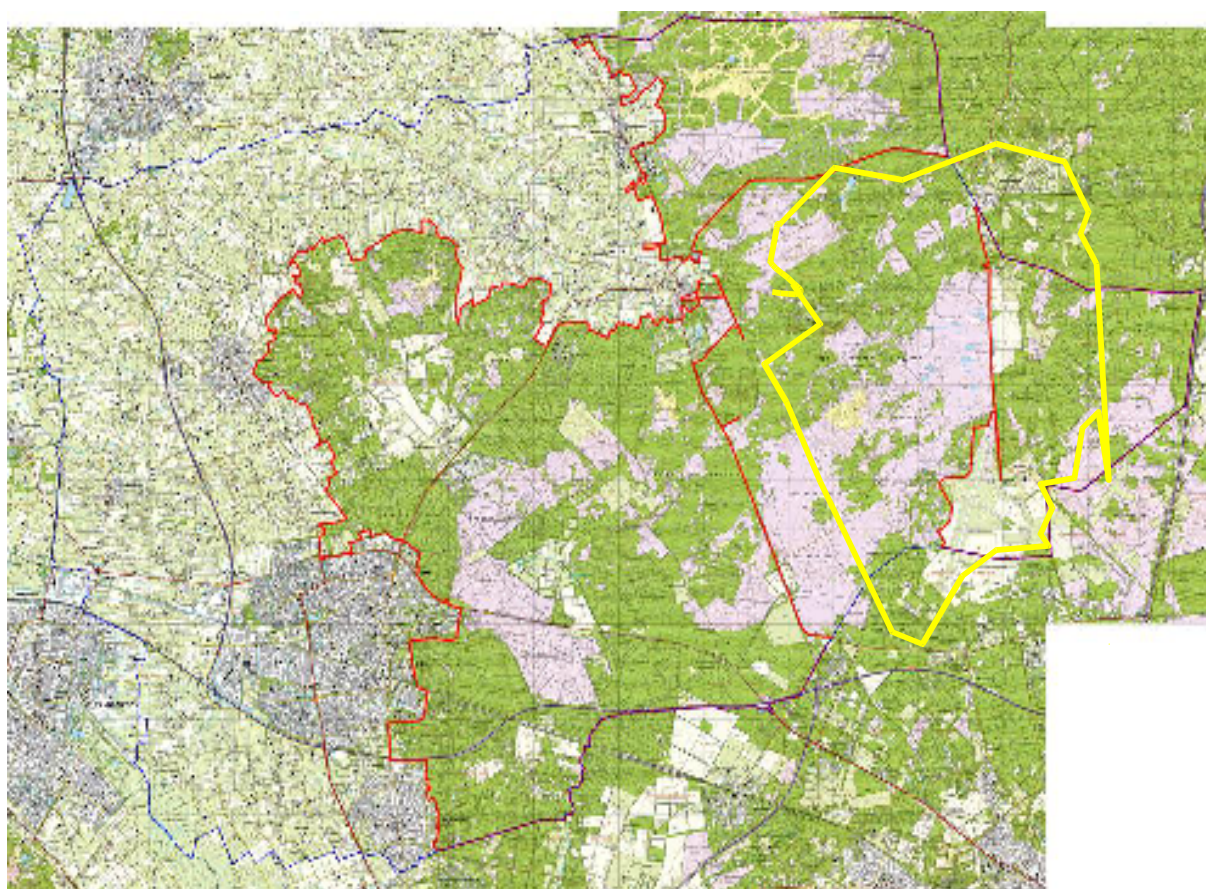
De recreatieterreinen op de Edese Veluwe zijn niet in dit bestemmingsplan opgenomen. Hiervoor wordt in 2013 een aparte herziening opgestart.

Er zijn verschillende redenen om de recreatieterreinen in een apart traject te behandelen. Allereerst is het provinciale beleid (met name ten aanzien van het 'groei- en krimpbeleid') aan het veranderen. De provincie is bezig dit beleid op te stellen om het in 2013 op te nemen in een nieuwe omgevingsvisie. Hiermee moet in de bestemmingsplannen rekening gehouden worden. Daarnaast is vanuit de inspraak aangegeven dat door diverse ontwikkelingen het geldende bestemmingsplan niet (meer) toereikend is, bijvoorbeeld om in te kunnen spelen op de huidige markt, en dat het enkel actualiseren van deze terreinen niet voldoende is. Ook spelen nog altijd zaken als permanente bewoning en het probleem van een goede landschappelijke inpassing (omzoming) van de terreinen een rol. In het te volgen traject wordt gezamenlijk opgetrokken met de provincie, eigenaren, de Recron en andere partners, om te beoordelen of er een bestemmingsplan gemaakt kan worden waar alle betrokkenen mee uit de voeten kunnen. Dit traject zal in 2013 worden opgestart.

Een bestemmingsplan is hét RO-instrument voor een gemeente. Dit plan bindt zowel de burger als de gemeente en dient als toetsingskader voor vergunningen en het gebruik van de gronden. De verbeelding en de regels vormen samen het juridische deel van het bestemmingsplan. De toelichting maakt geen onderdeel uit van het juridische plan. Het bevat wel informatie over de doelen en uitgangspunten van het plan, de plansystematiek (hoofdpijnen en uitwerkingen) en de bestemmingen en de (onderbouwing van) planologische regelingen.

1.3. Begrenzing van het plangebied

Het voorliggende bestemmingsplan betreft het Edese gedeelte van het natuurgebied Veluwe. De gemeente Ede ligt in de provincie Gelderland, ten noordwesten van Arnhem en ten noorden van Wageningen. Het bestemmingsplan heeft betrekking op het plangebied omvat het buitengebied van het Natuurgebied Veluwe van de gemeente Ede, circa 19.000 ha groot, exclusief het grondgebied van het Nationaal Park Hoge Veluwe. Voor het grondgebied van het Nationaal Park Hoge Veluwe zijn ontwikkelingen gepland. Hiervoor loopt daarom een separate bestemmingsplanprocedure. Ook de recreatieterreinen die in dit gebied zijn gelegen zijn niet in dit plan opgenomen. Hiervoor wordt in 2013 een nieuwe herziening opgestart.

Luchtfoto plangebied Natuurgebied Veluwe — gemeentegrens (blauw)
— plangrens Natuurgebied Veluwe (rood)
— plangrens Nationaal Park Hoge Veluwe (geel)

Het actualiseringsplan is hoofdzakelijk conserverend van aard. Er is sprake van een kader waarin er maatwerk is geleverd tussen de bestaande feitelijke/ planologische situatie en de uitgangspunten van de wijze van bestemmen. Zoveel mogelijk zijn de bestaande rechten in stand gelaten. Daarnaast is aangesloten bij de systematiek van bestemmen van het bestemmingsplan Agrarisch Buitengebied (2012) voor zover voor dat bestemmingsplan in 1994 vergelijkbare regelingen golden als voor het bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe 1995.

De gebieden die niet in het bestemmingsplan zijn opgenomen, vormen een zogenaamde 'witte vlek'. Witte vlekken worden binnen de actualisatieplannen opgenomen als het gaat om ontwikkelingen waarvan de planvorming nog niet is uitgekristalliseerd of waarvoor onderzoeken nog niet zijn afgerond dan wel reeds een afzonderlijke procedure is opgestart.

In het plangebied zijn, naast de recreatieterreinen, de volgende 'witte vlekken' opgenomen:

1. Arnhemseweg/Buurtweg Otterlo *(functiewisseling bedrijf naar woongebied, 'Vossenpark')*
2. Boslaan 68 Lunteren *(functiewisseling maatschappelijk naar 'wonen', betreft monument voormalig 'Mens en Samenleving').*
3. Hessenweg 54/56 te Ede *(wijzigen bestemming van bedrijfsgebouw naar kerkgebouw)*
4. Wekeromseweg 52/54a te Ede *(functiewisseling kwekerij naar wonen)*
5. Woutersweg 6 Ede *(functiewisseling agrarisch bedrijf naar wonen)*

Bij het opstellen van de overige plannen wordt zo veel mogelijk aangesloten bij de systematiek van bestemmen van het voorliggende actualiseringsplan. Bij de eerstvolgende herziening van het bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe zullen deze locaties weer deel uitmaken van het plangebied Natuurgebied Veluwe.

1.4. Procedure

Het bestemmingsplan is opgesteld in overeenstemming met de Wro en verwante regelgeving. Op het voorontwerp-bestemmingsplan zijn 49 individuele inspraakreacties ontvangen. Ook hebben tien instanties in het kader van het vooroverleg gereageerd. Deze reacties zijn samengevat en beantwoord in de nota van inspraak en vooroverleg. Het bestemmingsplan is naar aanleiding van het vooroverleg aangepast, hiervoor wordt verwezen naar de nota van inspraak en vooroverleg. Daarnaast zijn er ook ambtshalve wijzigingen doorgevoerd. De nota inspraak en vooroverleg is opgenomen als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan.

Ingevolge artikel 3.8 Wro wordt het plan nu als ontwerp-bestemmingsplan gedurende een periode van zes weken digitaal (en analoog) ter inzage gelegd. Gedurende die periode wordt een ieder in de gelegenheid gesteld zienswijzen bij de gemeenteraad in te brengen. Diegene die een zienswijze heeft ingediend wordt in de gelegenheid gesteld om zijn zienswijze nader toe te lichten tijdens een zienswijzenoverleg en tijdens de vergadering van de raadscommissie Ruimtelijke Ontwikkeling. Na vaststelling van het bestemmingsplan door de gemeenteraad kan gedurende de beroepstermijn beroep worden ingesteld tegen het plan bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State door diegenen die tijdig hun zienswijze op het ontwerpbestemmingsplan kenbaar hebben gemaakt.

1.5. Leeswijzer

In hoofdstuk 1 wordt een inleiding op het plan gegeven. Hoofdstuk 2 beschrijft het gebied en de gekozen planmethodiek. In hoofdstuk 3 is een beschrijving van het relevante rijks-, provinciale-, regionale- en gemeentelijke beleid opgenomen. In hoofdstuk 4 komen diverse aspecten aan de orde die invloed kunnen hebben op functies of ontwikkelingen binnen het bestemmingsplangebied, zoals cultuurhistorie en archeologie, flora en fauna. Hoofdstuk 5 beschrijft de economische uitvoerbaarheid. Hoofdstuk 6 geeft de juridische regeling en in hoofdstuk 7 worden de uitkomsten van de inspraak en het vooroverleg opgenomen. Tot slot wordt in hoofdstuk 8 aandacht besteed aan het aspect handhaving van het bestemmingsplan.

2. Plan beschrijving

2.1. Planmethodiek

Het bestemmingsplan is opgebouwd uit een toelichting, planregels en een bijbehorende verbeelding. De planregels beschrijven wat maximaal toegestaan is in het gebied. Op de verbeelding is af te lezen welke functie waar geografisch gesitueerd is. De planregels en de verbeelding zijn juridisch bindend, de toelichting is dat niet en is vooral verklarend voor de gemaakte keuzes in het plan.

De totstandkoming van het bestemmingsplan wordt begeleid door een breed samengestelde ambtelijke projectgroep en een klankbordgroep. In deze klankbordgroep zijn vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties en belangengroepen die een sterke band hebben met het plangebied.

Voor het opstellen van het bestemmingsplan is gebruik gemaakt van alle ruimtelijk relevante beschikbare informatie over het plangebied. Hierbij kan worden gedacht aan vigerende bestemmingsplannen, de Structuurvisie Buitengebied 2011, de provinciale verordening, etcetera.

Het bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe Ede regelt ruimtelijk relevante zaken en gebruik van gronden. Onderwerpen die in andere wetten of regelgeving worden geregeld, worden niet nogmaals geregeld in dit plan. Dat geldt bijvoorbeeld voor de Monumentenwet, de Wet Milieubeheer, de Provinciale milieuverordening, etcetera.

De opzet van het plan is dat het in hoofdzaak een conserverend bestemmingsplan is. De aanwezige functies in het plangebied zijn in het plan opgenomen en daarmee planologisch verankerd. De verankering legt de bestaande rechten van de gebruikers vast. Het vastleggen geeft omwonenden en andere belanghebbende inzicht in het maximaal toelaatbaar gebruik van het gebied. Dit betekent concreet dat er bouwvlakken zijn getekend. Bij woningen en recreatiewoningen zijn bouwvlakken ingetekend en zijn de maten voor de bebouwing in de regels opgenomen. Voor de andere bestemmingen, zoals (agrarische) bedrijfsbestemmingen en de maatschappelijke bestemmingen geldt dat er een bouwvlak met maatvoering en het aantal bedrijfswoningen is opgenomen om zo de bebouwingsmogelijkheden te regelen.

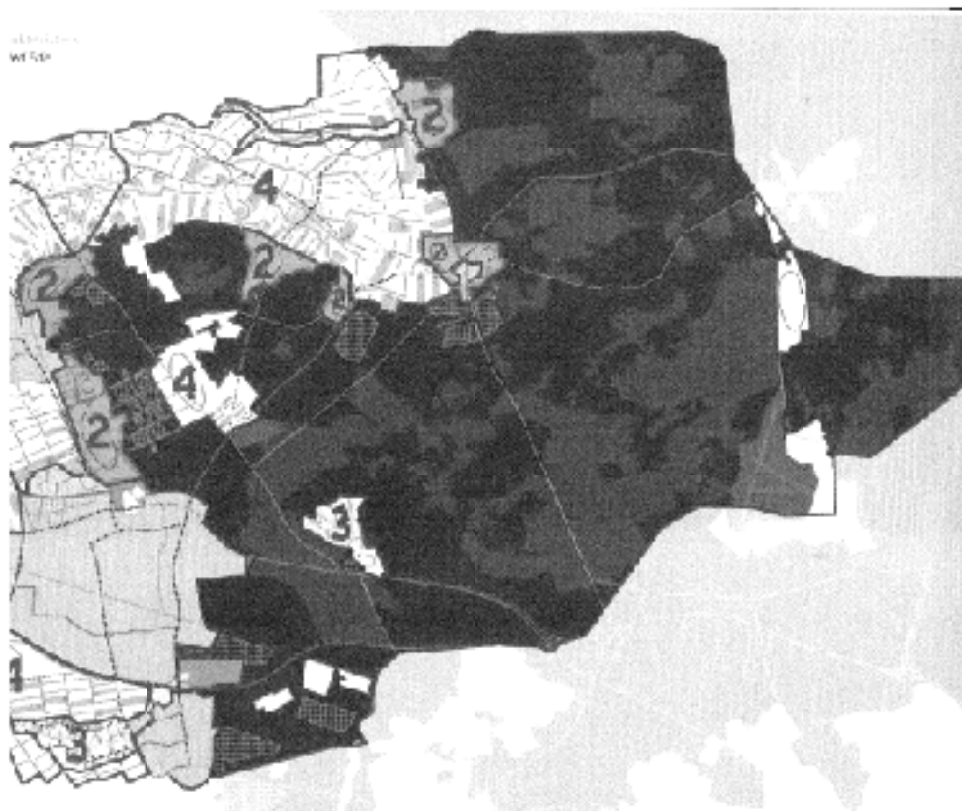
2.2. Identiteit en karakteristiek Natuurgebied Veluwe

Algemeen

De Veluwe, de Utrechtse Heuvelrug en het Rivierenland zijn de grote regionale natuurkernen in de landelijke ecologische hoofdstructuur. In Ede neemt de Veluwe met zijn (inter)nationale betekenis en bescherming als Natura 2000 gebied een aparte positie in. Het is de kern van

Ontwikkelingen en gebruik van het landschap zijn van invloed op de landschap karakteristieken en moeten getoetst worden aan het Beeldkwaliteitsplan Buitengebied (2011).

Het landschap van de Veluwe bestaat uit vier typen cultuurhistorische landschappen (Beeldkwaliteitsplan Buitengebied Ede en Structuurvisie Buitengebied Ede).

Het bos- en heidelandschap (nr 1)

De Veluwe bestaat uit boslandschap, heide en zandverstuivingen, en kent grote hoogteverschillen. De diverse delen hebben een eigen herkenbare ontsluitingsstructuur (rationeel, parkachtig). Het gebied wordt doorsneden door nog herkenbare lange oude verbindingswegen, zoals de Hessenweg, Koeweg, verlengde Arnhemseweg, Harderwijkerweg etcetera. Behoud van zandwegen is van belang voor natuur, landschap/cultuurhistorie en recreatie. Versnippering in het beheer en verstorend door recreanten vormen bedreigingen voor de natuurwaarden. Het dichtgroeien van de heideterreinen doet schade aan ecologische en cultuurhistorische waarden ervan.

In de laatste decennia wordt gestreefd naar het in stand houden van de resterende heide en zandverstuivingen en wordt door omvormingsbeheer de groei van inheemse streekeigen bossen met Berk, Eik en Beuk bevorderd. Hiermee wordt een gevarieerd en uitgestrekt landschap met grote waarden voor natuur, cultuur en recreatie in stand gehouden. Extra aandacht vraagt het behoud van de bosranden en randen van open ruimten. Ongewenst zijn ontwikkelingen die de openheid verstoren en/of de verbindingen met de ecologische verbindingzones belemmeren ¹.

Maatregelen/toetsingskader:

- behoud/ontwikkelen aaneengesloten loofbossen, naaldbossen, heidevelden, zandverstuiving;
- behoud solitaire bomen en kleine groepje eiken en berken op de open heidevelden;
- behoud/ontwikkelen van laanbeplantingen;
- behoud zandwegen;
- behoud/ontwikkelen van bosranden, randen van open ruimten en relaties met ecologische verbindingzones;
- landschappelijke inpassing bebouwing en verblijfsrecreatiecomplexen (zie Beeldkwaliteitsplan Buitengebied).

Het Engenlandschap (nr 2)

Het Engenlandschap bestaat uit meerdere engen gelegen op de overgang van het Veluwemassief en de Gelderse Vallei. Het zijn cultuurhistorisch en landschappelijk zeer waardevolle open akkergebieden.

Dit type landschap valt buiten het plangebied, maar is relevant voor ontwikkelingen aan de randen van de Veluwe. Belangrijke kwaliteit is zicht op de karakteristieke openheid en het reliëf van de engen. De engen maken onderdeel uit van het Nationaal Landschap.

Het Kampenlandschap (nr 3)

De oude landbouwenclave De Ginkel heeft de kenmerken van een vochtig kampenlandschap. Het is een kleinschalig agrarisch landschap gevormd door individuele ontginningen. Bebouwing en beplantingen volgen het onregelmatige reliëf. Behoud van zandwegen is van belang voor natuur, landschap/cultuurhistorie en recreatie.

Maatregelen/toetsingskader:

- behoud kleinschaligheid;
- behoud zandwegen;
- behoud/ontwikkelen (eiken)laanbeplantingen;
- behoud/ontwikkelen beplantingen langs beken en perceelgrenzen;
- landschappelijke inpassing bebouwing (zie Beeldkwaliteitsplan Buitengebied).

De Jonge heide- en broekontginningen (nr 4)

De jongere enclaves zoals de Driesprong hebben de kenmerken van het heideontginningslandschap.

¹

Het heide- en broekontginningslandschap is vanaf 1850 tot de eerste deel van de vorige eeuw geschikt gemaakt voor de landbouw. Het landschap wordt gekenmerkt door een rationele verkaveling, bestaande uit rechte lijnen en vierkante bouwvlakken. Er is veel wegbepanting en weinig perceelsrand-bepanting. Door de flinke afstanden tussen de ontsluitingswegen is het landschap ruim en open. Behoud van zandwegen is van belang voor natuur, landschap/cultuurhistorie en recreatie.

Maatregelen/toetsingskader:

- behoud zandwegen;
- behoud/ontwikkelen van laanbepantingen;
- behoud/herontwikkelen (restanten van) houtwallen en singels;
- landschappelijke inpassing bebouwing (zie Beeldkwaliteitsplan Buitengebied).

Bijzondere ontwikkelingen

In het beeldkwaliteitsplan wordt ingespeeld op de meest voorkomende ontwikkelingen. Daarnaast zijn er bijzondere ontwikkelingen te benoemen, die per geval een zorgvuldige voorbereiding (in overleg met de gemeente) vereisen. Het gaat om maatwerk, waarbij, om te komen tot kwalitatieve verbetering, randvoorwaarden worden gesteld. Voor de Veluwe zijn relevant de randvoorwaarden die gelden voor: complexen en instellingen, recreatieterreinen, beschermde monumenten, bouwwerken geen gebouw zijnde en ecoducten.

Natuurbeheer

Onder invloed van natuurgericht beheer zal bos en heidelandschap van uiterlijk veranderen. In de bossen zal het productiebeheer veranderen in natuurbeheer. Het aandeel naaldbos en productiebos zal verminderen. Wel wordt hierbij gestreefd naar het behoud van de bijzondere karakteristieken van het bos- en heidelandschap, zoals de verdichte gebieden, continuïteit en herkenbaarheid van de cultuurhistorische wegenstructuur, karakteristieke bosontwerpen en de zandwegen. Meer rust, minder doorsnijding. Door het weren van (sluip)verkeer wordt het aantal doorsnijdingen verminderd en zal de rust toenemen. Daarnaast wordt de ontsnippering (opheffen barrières voor wild) doorgezet. Dit zal met name gelden voor de door overheden en natuurinstanties beheerde gebieden.

Renkumse poort

In het Edese hoog gelegen deel van het beekdal van de Renkumse beek wordt aangesloten op het project Renkumse Poort: schakeling van de Veluwe met de natuur langs de Nederrijn. Maatregelen aan de bovenloop van de Beek, het aanbrengen van faunapassages onder de A12 en het natuurgericht beheer op de enclave De Ginkel dragen bij aan de natuurwaarde en de samenhang van het gehele dal van de Renkumse beek.

Passende activiteiten op de Veluwse flanken en enclaves

Activiteiten en ontwikkelingen op de Veluwe en de flanken dienen een constructieve bijdrage te leveren aan de bijzondere ecologische en cultuurhistorische waarden ervan. De kwaliteiten bepalen vooral het natuurlijke en duurzame imago van alle activiteiten en accommodaties op de Veluwe. Agrarische ontwikkelingen op de engen en de enclaves van Veluwe worden afgestemd op natuurbehoud- of natuurontwikkeling. Uitbreiding van de bebouwing wordt niet voorgestaan, maar kan in uitzonderingssituaties toch toelaatbaar en gewenst zijn.

Voor de oude Veluwse landbouwenclave De Ginkel staat het samenspel natuur en agrarisch grondgebruik centraal. Volledige omvorming naar natuur wordt hier niet voorgestaan. Zo blijft hier een waardevolle mix van natuur en cultuurhistorie bestaan. Nieuwe functies (recreatief mede-gebruik) worden getoetst aan bestaande specifieke kwaliteiten van het gebied.

Op de Driesprong streeft de gemeente Ede naar een combinatie van landbouw, natuur, zorg en recreatie. De begeleiding van bestaande bedrijven – functieverandering, nevenactiviteiten

in de richting van de Veluwe doelstellingen vereist maatwerk.

Groene wiggen

De kernen Lunteren en Ede en Ede en Bennekom dreigen aan elkaar te groeien. De gemeente wil dit voorkomen door groene wiggen tussen de bebouwingskernen te behouden en zo ervoor zorgen dat de samenhang – voor natuur en recreatie – tussen de Veluwe en de Vallei blijft bestaan.

Zonering recreatie - natuur

De kern van de recreatie ligt in extensieve routegebonden recreatie. Verblijfsrecreatie blijft op de Veluwe beperkt tot de bestemde terreinen en recreatieclusters. Verblijfsrecreatie in de vorm van minicampings wordt op de Veluwe niet toegestaan. Onder het motto 'groeï en krimp' worden alle bestaande rode functies (bebouwing) en hun verstoring op de omgeving kritisch bekeken in relatie tot de natuurdoelstelling van de Veluwe. De functies op de Veluwe moeten een constructieve relatie hebben met de omringende natuur.

Kernkwaliteiten Veluwemassief

De groene long van Nederland met rust, ruimte, donkerte

De betekenis van de Veluwe voor de verstedelijkende Nederlandse samenleving wordt steeds groter: het omringende stedelijk gebied groeit, de stedelijke druk uit het westen is langs en in de Veluwe al voelbaar. Als groene contramal en producent van schone lucht is het Veluwemassief steeds belangrijker.

Het Edese deel van de Veluwe maakt deel uit van de provinciale EHS (kerngebied) en Natura 2000 gebied. Instandhouding en ontwikkeling natuurkwaliteiten volgens deze plannen.

De Veluwe is veruit het grootste aaneengesloten groene gebied van Nederland waar voor mens en dier een zekere 'eindeloosheid' is te ervaren. Dat is een unieke kwaliteit.

De identiteit van de groene long van het Veluwemassief wordt niet alleen bepaald door het 'groen' in de zin van natuur, maar ook door de unieke aardkundige kwaliteiten (reliëf en bodem) en de rijke cultuurhistorische kwaliteiten.

Maatregelen/toetsingskader:

- ontwikkelen en behouden interne en externe ecologische verbindingen;
- behoud stilte en rust (beperking natuurverstorende activiteiten door recreatie, defensie en verkeer, en waar mogelijk luchtverkeer;)
- terugdringen lichtvervuiling;
- terugdringen vermeting en verzuring (mede door restrictief beleid landbouw);
- niet verhard en onverhard en halfverhard wegen.
- Halfverhard en onverhard wegen door bos- en natuurgebied blijven voor autoverkeer afgesloten. Wegen voor woon/werkverkeer en voor bereikbaarheid bos&natuurgebied handhaven.

Stuwwal met grootschalige afwisseling van open heide, gesloten bos, uitgestrekt open stuifzand en agrarische enclaves, en flanken Veluwe-Vallei.

Behalve besloten bosgebied is karakteristiek de afwisseling met open enclaves van heide, zand en landbouwgebieden in het besloten bosgebied.

Sterk contrast tussen de besloten randen van de Veluwe met de lager gelegen, en veelal intensiever

bebouwde, agrarische omgeving en stedelijke kernen.

Maatregelen/toetsingskader:

- behoud en ontwikkeling aaneengesloten oppervlak bos, heide, stuifzanden en de afwisseling tussen open en gesloten gebieden;
- behoud open gebieden;
- behoud abiotiek;

- behoud overgang Veluwe – Vallei ter plaatse van de groene wiggen tussen Lunteren en Ede, Ede en Bennekom en Bennekom en Wageningen dreigen aan elkaar te groeien;
- restrictief beleid landbouw, en grondgebruikers stimuleren de kernkwaliteiten duurzaam in stand te houden.

Rijk aan aardkundige kwaliteiten (vooral het reliëf)

Het Veluwemassief is een 'ijstijdrelict'. In de voorlaatste ijstijd is het reliëf in zijn hoofdvorm ontstaan door opstuwing van grotendeels zandige rivierafzettingen door het ijs. Daarna hebben

smeltwater, bodemafschuiving, verstuiving en andere erosieverschijnselen het huidige reliëf doen

ontstaan. Het geheel van aardkundige kwaliteiten op deze schaal is internationaal zeer zeldzaam.

Maatregelen/toetsingskader:

- behoud van bestaande aardkundige kwaliteiten

Afwezigheid van oppervlaktewater met uitzondering van de vennen en enkele beken en enclaves

Door de zandige ondergrond beperkt oppervlaktewater zich tot de enkele plaatsen waar een ondoorlaatbare ondergrond is.

In noord-zuidrichting loopt een waterscheiding onder het Veluwemassief. Het grondwater in het

westelijk deel komt pas buiten het massief aan de oppervlakte in het Randmeergebied en de Gelderse Vallei; het grondwater zuidelijk deel wordt, deels nog op het massief, aangesneden door sprengbeken.

Een bijzondere situatie is de landbouwenclave De Ginkel, waar stagnerend grondwater op ondergrondse kleilagen zorgt voor vochtige omstandigheden met vrij hoge grondwaterstanden. Waardoor een bijzonder landschap en natuurwaarden zijn ontstaan in de overwegend droge omgeving. Het hydrologisch systeem moet veiliggesteld worden.

Maatregelen/toetsingskader:

- behoud regionale hydrologische systeem Veluwe en lokale hydrologische systeem van De Ginkel.

Weinig bebouwing

Bebouwing op het massief zelf beperkt zich tot enkele oude landbouwenclaves, 19e- en 20e- eeuwse

landgoedbebouwing en bebouwing voor medische, zorg- en militaire instellingen. Tot deze bebouwing behoren bijzonderheden, zoals 's Heerenloo, militaire complexen op de Kop van Deelen en bij Harskamp, en voormalige sanatoria.

Maatregelen/toetsingskader:

- landschappelijke inpassing van bebouwing: zie Beeldkwaliteitsplan Buitengebied.

Karakteristieke en cultuurhistorisch waardevolle open engen op de flanken

De engen vallen buiten het plangebied, maar zijn wel relevant voor het beleid op de randen van de Veluwe.

Maatregelen/toetsingskader:

- Behoud van de overgang bos/eng, het zicht op karakteristieke openheid en reliëf van de engen.

Rijke variatie aan (cultuurhistorisch bepaalde) soorten bos: van zeer oude loofboscomplexen tot rechtlijnig verkaveld productiebos

De Veluwe kenmerkt zich tevens door:

- Zeer oude loofboscomplexen
- Deels oude, deels jongere landgoederen
- Landgoedbossen uit de 19e en 20e eeuw naar de inzichten van de particuliere eigenaren met veelal over kleine oppervlakten parkachtige structuren met bebouwing.

Maatregelen/toetsingskader:

- behoud waardevolle boscomplexen
- behoud diversiteit bos

2.3. Doelen en uitgangspunten van het plan

2.3.1. Doelen

Het doel van dit bestemmingsplan is het bieden van een actuele juridisch-planologische regeling voor ruimtelijk relevante zaken in het Veluwe buitengebied van de gemeente Ede. Dit kader is voornamelijk gericht op het beheer van bestaande kwaliteiten en functies en waar mogelijk het faciliteren van nieuwe kwaliteiten en functies. Actueel beleid van gemeente, provincie en rijk zijn het uitgangspunt voor dit bestemmingsplan. Daarnaast bestaat het doel om dit bestemmingsplan digitaal raadpleegbaar te maken, zodat het voor alle belanghebbenden via internet toegankelijk wordt.

Het voorliggende bestemmingsplan betreft een consoliderend bestemmingsplan. Dat wil zeggen dat hierin geen nieuwe ontwikkelingen worden opgenomen. In het bestemmingsplan zijn wel flexibiliteitsbepalingen opgenomen om sneller in te kunnen spelen op ontwikkelingen in het buitengebied en zijn behoudenswaardige waarden (landschap, archeologie, natuur en ecologie etc.) beschermd. Als voorbeeld van flexibiliteitsbepalingen kan worden gedacht aan de mogelijkheden van uitbreiding van recreatierterreinen, functieverandering en omzetten van landbouw naar natuur .

Met betrekking tot het conserverende karakter van dit bestemmingsplan, wordt op deze plaats opgemerkt dat de gemeente nieuwe ontwikkelingen apart in behandeling neemt om te beoordelen of bestaand gebruik en bebouwing dat onder het overgangsrecht is komen te vallen van het voorgaande plan kan worden gelegaliseerd in het bestemmingsplan, dan wel dat een persoonsgebonden overgangsrecht moet worden afgegeven of een afzonderlijke procedure moet worden gevolgd. Gelet op de tijdsdruk van dit bestemmingsplan en de noodzaak om voor het gehele buitengebied tot een actueel bestemmingsplan te komen, is deze inventarisatie en beoordeling buiten dit plan gelaten.

Het bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe Ede richt zich op het behoud en waar mogelijk de versterking van de ruimtelijke en functionele kwaliteit van de Veluwe. Het gaat hierbij met name om kwaliteit voor natuurwaarden en aan het buitengebied gebonden functies (landbouw, bos, natuur, landschap, recreatie en water), mede in relatie tot de dynamiek ervan en aanwezige waarden. Het plangebied is bijna geheel aangewezen als Natura 2000-gebied en Ecologische Hoofdstructuur. De ruimtelijke kwaliteit van de Veluwe hangt daarom samen met de instandhoudingsdoelen en de spelregels die uit deze regelgeving voortkomen. Deze regelgeving staat voorop bij het inpassen van andere functies in het gebied.

Het bos vormt, naast de meer samengestelde natuurgebieden waarin mengvormen (heide, grasland, diverse soorten gemengd bos, stuifzand) voorkomen, een bijzonder onderdeel van de Veluwe. De Veluwe bestaat grotendeels uit bos, en dit is ook als zodanig in het bestemmingsplan juridisch verankerd in de regels en op de verbeelding. Voor het bos geldt een conserverend beleid, met uitzondering voor werkzaamheden die productiebos betreffen of normaal onderhoud/beheer in het kader van bosexploitatie. De reeds bestaande functies in dit gebied (bouwvlakken) zijn opgenomen. Geprobeerd is in het bestemmingsplan een modus te vinden om het bestaande (oude) bos met bijzondere natuurwaarden zoveel mogelijk in stand te houden en tegelijkertijd de productiefunctie die (delen van) het bos niet onmogelijk te maken of onnodig te belemmeren. Hiervoor is het omgevingsvergunningstelsel opgenomen, waarin voorwaarden zijn opgenomen voor het gebruik (werkzaamheden) van het bosgebied.

De ruimtelijke kwaliteit wordt bepaald door de gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde. De aanwezige landschappelijke waarden (inclusief cultuurhistorie) en natuurwaarden spelen hierbij een belangrijke rol. Verder wordt er rekening gehouden met ruimtelijk relevante water- en milieuaspecten. Daarnaast wordt er in het plan ingegaan op de

overige functies in het plangebied. Veelal is het planologisch beleid voor deze overige functies ondergeschikt aan de hoofdfuncties van het buitengebied van de Veluwe.

2.3.2. Uitgangspunten planthema's en bestemmingen

Voor het Veluwe grondgebied van de gemeente Ede is een groot aantal planthema's van belang. Deze planthema's worden hieronder toegelicht, mede in relatie tot de voor gemeente Ede gewenste beleidsmatige en planologisch- juridische uitwerking. In het bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe komen de volgende planthema's aan de orde:

- natuur, bos, landschap, cultuurhistorische waarden
- Burgerwoningen
- Recreatie
- Niet-agrarische bedrijven
- Maatschappelijke functies/defensie terreinen
- Agrarische bedrijven
- Overkoepelende thema's

De genoemde thema's worden in de hieronder nader uitgewerkt.

Thema bos, natuur, landschap

Ruimtelijke plannen moeten expliciet rekening houden met aanwezige natuurwaarden. Deze waarden zijn als zodanig vastgelegd in Europees beleid, rijksbeleid en provinciaal beleid. In deze paragraaf wordt aangegeven hoe er in dit plan rekening wordt gehouden met ecologische structuren, belangrijke gebieden en belangrijke soorten. De bescherming van natuurwaarden is vastgelegd in natuurwetgeving zoals de Natuurbeschermingswet en de Flora en Faunawet en het provinciaal beleid (Ecologische Hoofdstructuur). Het op te stellen bestemmingsplan regelt alleen aspecten die aanvullend zijn op het bestaande natuurbeleid en de bestaande natuurwetgeving. De beschikbare informatie van de provincie (provinciaal landschapsonderzoek) en terreinbeherende instanties is actief betrokken bij dit plan.

De gemeente is momenteel bezig met het opstellen van een nieuwe landschappelijke- en ecologische waardenkaart. Deze kaart is een weergave van de bestaande situatie en een vertaling van de ontwikkelingen die volgen uit bestaand beleid. Deze kaart zal bij een volgende planherziening in het bestemmingsplan worden opgenomen.

Uitgangspunt van het bestemmingsplan is zoveel mogelijk de bestaande natuur in stand te houden en daar waar mogelijk te ontwikkelen. Hierbij gelden de uitgangspunten van het bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe 1995.

De gemeente Ede voert een restrictief beleid op de Veluwe met betrekking tot de (uitbreiding van) rode functies (bebouwing). De flanken en de parels van de Veluwe blijven de beeldbepalende elementen. De gemeente Ede wil de bijzondere beeldkwaliteit ervan behouden en versterken. De gemeente beoogt hiermee de ruimtelijke duurzaamheid van het plangebied te verzekeren. in het bijzonder:

- de natuurlijke rijkdom (toekomstwaarde);
- de leefbaarheid (ruimtelijke kwaliteit van de gemeente Ede) en de aanwezigheid van natuurlijke grondstoffen zoals grondwater (toekomstwaarde, gebruikswaarde);
- de aantrekkelijkheid van het gebied (belevingswaarde).

Dit wordt bereikt door:

1. het behouden of versterken van de ruimtelijke samenhang

Het behouden of versterken van de ruimtelijke samenhang is de basis voor de veiligstelling en ontwikkeling van natuurwaarden. Het plan gaat uit van de waardevolle (natuurlijke) verscheidenheid van het gebied wat betreft terrein- en beheertypen.

Het beleid gaat in de eerste plaats uit van het behoud van de aanwezige natuurwaarden. Het plan streeft behoud na door verankering van natuur in de bestemmingen, het nauwkeurig aangegeven van de gebruiks- en bouw mogelijkheden van de andere doeleinden in deze gebieden, het uitsluiten van ontwikkelingen die een afname van het areaal natuurgebieden betekenen, het bestemmingsplanmatig ondersteunen van het beoogde beheer en van de

handhaving van het gebruik, het uitplaatsen van gebruik dat bedreigend is voor het natuurbehoud. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat het bestaande beheer kan worden voortgezet.

Daarnaast is het plan gericht op natuurontwikkeling, zowel de natuur ter plekke als de relatie met de directe omgeving. Dit wordt in het plan geregeld door het mogelijk maken van het veranderen van bestemmingen in bestemmingen met een groter accent op natuur dan wel met een grote inpasbaarheid bij de natuurdoelstelling dan de huidige doeleinden. Realisatie van dit beleid gaat in de eerste plaats uit van de bestaande beheerssituatie waarbij de gemeente voor de realisatie van het beleid – voor zover relevant- met eigenaren/gebruikers zal overleggen.

2. het tegengaan van verstening en het stimuleren van sanering van bouwwerken

Nieuwe bebouwingsmogelijkheden zijn in het plan nauwkeurig aangegeven en geregeld indien zij geen onevenredige afbreuk doen aan de doeleinden van het plan (natuur). Een verdere onevenredige verstening van het landschap is in strijd met de ruimtelijke kwaliteit van het gebied. Verstening wordt tegengegaan door sanering van bestaande, niet langer noodzakelijke bebouwing als voorwaarde bij bouwplannen van eventuele nieuwbouw en uitbreiding van gebouwen en functiewisseling zoals het vervangen van veestallen door nieuwe burgerwoningen, gekoppeld aan sanering.

3. het verbeteren van de milieukwaliteit

Het verbeteren van de milieukwaliteit en het minderen van de milieubelasting is noodzakelijk voor het behoud van de ecologische en ruimtelijke kwaliteit en het leefmilieu. Dit wordt nagestreefd door onder andere functiewisseling waarbij naast afname van verstening milieuwinst moet worden geboekt door het intrekken van de milieuvergunning en afstemming van activiteiten op de doelstellingen van het milieubeheer.

4. het bevorderen van de afstemming van de te onderscheiden functies op de omliggende natuurwaarden.

De verankering van waarborging van natuurwaarden betekent dat de in het plan aanwezige functies afgestemd zijn of dienen te worden afgestemd op de waarden van de natuur van het plangebied. Dit wordt bereikt door het niet toestaan van ontwikkelingsmogelijkheden van niet op de natuurwaarden af te stemmen functies en het stimuleren van aanpassingen en het bijsturen van mogelijke negatieve effecten van in het plangebied aanwezige functies.

Deze beleidsdoelen worden niet uitsluitend met dit bestemmingsplan nagestreefd, maar hierbij wordt aangesloten bij de bestaande beleidsdocumenten en andere regelgeving. De genoemde doelen gelden veelal niet direct als toetsingskader, maar worden door de gemeente betrokken bij de beoordeling van nieuwe ontwikkelingen die uitsluitend mogelijk zijn door een separate planherziening, afwijkingsbevoegdheid, wijzigingsbevoegdheid, omgevingsvergunning of nadere eisen regeling en de inrichting van een locatie en de afstemming met andere (sectorale) regelgeving.

Naast behoud en bescherming van natuurgebieden, speelt ook de productie van hout en biomassa in het bosgebied een belangrijke rol. Deze bosexploitatie heeft een belangrijke economische functie.

Ontwikkelingen en gebruik van het landschap zijn van invloed op de landschappelijke karakteristieken en moeten getoetst worden aan het Beeldkwaliteitplan Buitengebied.

In het bestemmingsplan zijn diverse bestemmingen opgenomen met een natuurwaarde. Deze zijn gebaseerd op de 'gebiedsbestemmingen' uit het bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe van 1995. Het gaat om de bestemmingen Natuur, Bos en Heide. Binnen de diverse bestemmingen is een verscheidenheid aan natuurvormen mogelijk, zoals graslanden, stuifzanden, etcetera. De natuurelementen zijn beschermd door middel van een omgevingsvergunningstelsel. Dat betekent dat voor werken of werkzaamheden, anders dan

binnen een bouwvlak, zoals het afgraven en ophogen van gronden, het kappen van bomen, etcetera, een vergunning noodzakelijk is. Dat geldt niet voor het normale onderhoud of beheer ten dienste van de bestemming. Een aparte categorie binnen de natuurbestemmingen vormen de bestaande agrarische landbouwgronden. Omdat deze al vóór 1995 aanwezig zijn, maar niet passen binnen de bestemmingsomschrijving, zijn deze specifiek aangeduid met de aanduiding 'agrarisch'. Het bestaande landbouwgebruik mag hier worden voortgezet.

Tevens is binnen de bos- en natuurbestemming de mogelijkheid uit het bestemmingsplan van 1995 overgenomen om kleinschalige bebouwing te realiseren ten behoeve van natuurbeheer, natuureducatie of onderzoek, opslag ten behoeve van natuurbeheer, schuilstalling voor vee, etcetera. Verder is binnen deze bestemming geen mogelijkheid tot het oprichten van nieuwe bebouwing.

Bij de gemeente bekende, legale bebouwing in de natuurbestemming die niet bij een bestaand bouwvlak hoort (solitaire schuren voor natuurbeheer e.d.) is met een aanduiding op de verbeelding en in de regels opgenomen. Deze bebouwing is niet uitputtend geïnventariseerd, omdat dat vanwege de grootte van het plangebied niet proportioneel is. Eigenaren van bestaande, legale bouwwerken kunnen dit aangeven bij de gemeente. Deze kunnen dan in een volgende planherziening met een aanduiding worden opgenomen.

Samenvattend

- In het bestemmingsplan worden de bestaande hoofdbestemmingen (natuur, bos, heide) overgenomen uit het geldende plan;
- Daar waar gebieden extra bescherming behoeven, is door middel van een dubbelbestemming een extra beschermingsregime opgenomen. Dit geldt onder andere voor bijzondere bosgebieden en de Ecologische Hoofdstructuur;
- er is een regeling opgenomen voor kleine gebouwtjes ten behoeve van natuurbeheer, natuureductie, opslag etc;
- bestaande, legale bebouwing die solitair (niet behorend bij een andere bestemming) is gelegd wordt met een aanduiding in het bestemmingsplan opgenomen.

Thema landschapsfonds

De gemeente Ede heeft de (on)mogelijkheden onderzocht die het grondexploitatie-instrumentarium biedt in het kader van bijdragen aan het landschapsfonds. Artikel 6.13 Wro bepaalt dat in een exploitatieplan bovenplanse kosten ten behoeve van voorzieningen meegenomen kunnen worden in een exploitatieopzet. Deze zijn te verdelen in twee groepen: bovenwijkse voorzieningen enerzijds en bovenplanse vereveningen en ruimtelijke ontwikkelingen anderzijds. Het kostenverhaal van bovenwijkse voorzieningen kan de gemeente afdwingen door middel van overeenkomsten en het exploitatieplan.

De gemeente vraagt aan de niet-agrarische ontwikkelingen in het buitengebied een bepaalde prijs. Voor nieuwe woningen die worden toegevoegd in het buitengebied wordt per kubieke meter €10,00 in rekening gebracht. Voor overige niet-agrarische functies (bedrijven, maatschappelijke functies) wordt €10,00 per vierkante meter gevraagd. Het kostenverhaal van ruimtelijke ontwikkelingen en bovenplanse verevening kan de gemeente enkel afdwingen door middel van anterieure overeenkomsten (met anterieur wordt bedoeld: voorafgaand aan het planologisch vastleggen van de nieuwe ontwikkeling in een bestemmingsplan) en niet via het exploitatieplan. In de Structuurvisie dient de beleidsmatige basis te worden vastgelegd, alsmede de redelijkheid ervan te worden onderbouwd. De Structuurvisie Buitengebied van de gemeente Ede vormt in dat opzicht de voorwaarde voor het eisen van een geldelijke bijdrage.

Samenvattend:

- de gemeente geeft aan de niet-agrarische ontwikkelingen in het buitengebied een bepaalde prijs: bij woningen €10,- per kubieke meter en bij overige niet-agrarische ontwikkelingen €10,- per vierkante meter;
- het kostenverhaal van ruimtelijke ontwikkelingen en bovenplanse verevening kan de gemeente enkel afdwingen door middel van anterieure overeenkomsten met de initiatiefnemer en niet door een exploitatieplan;
- in de Structuurvisie Buitengebied is hiervoor de juridische basis gelegd.

Thema water

Water is een belangrijk aspect in het buitengebied. Bij het toekennen van functies, de inrichting en het beheer en het gebruik van de fysieke omgeving moet er rekening gehouden worden met de eigenschappen en mogelijkheden van het watersysteem.

Grondwaterbeschermingsgebied

In het plangebied van de Edese Veluwe is een grondwaterbeschermingsgebied gelegen nabij het Edese Bos.

Grondwaterbeschermingsgebieden bestaan uit twee zones: het waterwingebied, direct rond de winputten (de zestig-dagenzone) en de beschermingszone, het gebied tussen de zestig-dagengrens en de 25 jaarsgrens. Niet alle waterwingebieden zijn omgeven door een beschermingszone, sommige winningen kennen namelijk boringsvrije zones. Ook is een combinatie mogelijk van een grondwaterbeschermingszone, die omgeven wordt door een boringsvrije zone.

Er zijn drie combinaties van grondwaterbeschermingsgebieden mogelijk:

1. Een waterwingebied en een boringsvrije zone (niet kwetsbaar)
2. Een waterwingebied, een boringsvrije zone en een grondwaterbeschermingsgebied (deels kwetsbaar)
3. Een waterwingebied en een grondwaterbeschermingsgebied (kwetsbaar)

Waterwingebied

Het waterwingebied is de directe omgeving van de winputten. Hier zijn in principe alleen activiteiten toegestaan die in verband staan met de openbare drinkwatervoorziening. Het oprichten en uitbreiden van alle overige inrichtingen, evenals activiteiten waarbij stoffen in de bodem kunnen komen die schadelijk zijn voor drinkwater of waarbij de bodemopbouw verstoord wordt, zijn verboden (o.a. gebruik van meststoffen en bestrijdingsmiddelen, toepassen van secundaire grondstoffen en lozingen in de bodem).

In de beschermingszone rond de waterwingebieden zijn ook activiteiten mogelijk die niet in verband staan met de openbare drinkwatervoorziening. Deze activiteiten zijn echter wel aan regels gebonden. Naast een oprichtingsverbod voor inrichtingen die zeer ernstig bedreigend zijn voor het grondwater, is de milieuhygiënische regelgeving voornamelijk gericht op het zo klein mogelijk houden van de risico's op verontreiniging. Dit gebeurt door het stellen van regels en het (doen) voorschrijven van bodembeschermende voorzieningen en maatregelen.

Nu aanwezige functies en rechten worden conform de geldende bestemming gehandhaafd. Uitbreiding van (niet)-agrarische functies die de water-winfunctie kunnen belemmeren, zijn niet toegestaan. Bestaand agrarisch gebruik kan worden voortgezet; bestemmingswijzigingen of afwijkingen die leiden tot nieuwe vormen van agrarisch gebruik die een belemmering kunnen vormen voor de drinkwaterwinfunctie zijn niet toegestaan.

Samenvattend:

- Waterwingebieden maken deel uit van het groenblauwe casco.
- Nu aanwezige functies en rechten worden conform de geldende bestemming gehandhaafd.
- Uitbreiding van (niet)-agrarische functies die het functioneren van het drinkwaterwingebied kunnen belemmeren, zijn niet toegestaan.
- Bestaand agrarisch gebruik kan worden voortgezet; bestemmingswijzigingen of ontheffingen die leiden tot nieuwe vormen van agrarisch gebruik die een belemmering kunnen vormen voor de waterwinfunctie zijn niet toegestaan.

Thema cultuurhistorie

Cultuurhistorie, oftewel cultureel erfgoed, is een thema dat steeds belangrijker wordt in de ruimtelijke ordening. Het betreft historische sporen, objecten en patronen/structuren die wel of niet zichtbaar zijn en die deel uitmaken van de omgeving. Ze geven een indicatie weer van hoe het er vroeger was of is ontstaan. In Nederland zijn monumenten aangewezen vanuit het Rijk en gemeente. Aanwezige rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten worden met een aanduiding opgenomen op de verbeelding(kaart). Rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten worden beschermd via de Monumentenwet en de gemeentelijke monumentenverordening en behoeven geen verdere planologische bescherming. Wel is het van belang om ervoor te zorgen dat andere bouwwerken op het perceel geen afbreuk doen aan het monumentale karakter. Dit wordt in dit bestemmingsplan geregeld door het opnemen van een zogenaamde nadere eisenregeling. Dit betekent, dat het college eisen kan stellen aan de situering van bijvoorbeeld een bijgebouw. In de Erfgoednota is afgesproken, dat monumenten in de bestemmingsplannen worden aangeduid. Dit heeft met name een signaleringsfunctie.

Cultuurhistorische kenmerken in het landschap, bijvoorbeeld in de vorm van historische patronen/structuren, zijn zoveel mogelijk beschermd via een dubbelbestemming en de daarmee samenhangende omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden. De Cultuurhistorische Waardenkaart van de gemeente Ede en de vigerende bestemmingsplannen vormen daarbij de belangrijkste basis.

Zandwegen

Zandwegen vormen een belangrijke bijdragen aan de (cultuurhistorische) structuren van de Veluwe. Met betrekking tot de zandwegen is de Nota Zandwegen opgesteld. De zandwegen zullen in het bestemmingsplan worden beschermd op zodanige wijze dat voor de verharding van zandwegen een omgevingsvergunning noodzakelijk is. Bij de afweging of deze vergunning kan worden verleend wordt het beleid uit de Nota Zandwegen betrokken.

Samenvattend:

- Rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten zijn beschermd via de Monumentenwet en gemeentelijke monumentenverordening en behoeven geen verdere planologische bescherming.
- Rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten worden wel op de verbeelding aangeduid. Dit heeft met name een signaleringsfunctie, waardoor duidelijk is, dat er toepassing gegeven kan worden aan de nadere eisenregeling voor de naaste omgeving van monumenten.
- Veranderen van cultuurhistorische kenmerken in het landschap is vergunningplichtig. Voor beeldbepalende panden zonder beschermde monumentale status wordt vooralsnog geen regeling opgenomen in het bestemmingsplan.
- De verharding van zandwegen is omgevingsvergunningplichtig.

Thema archeologie

In 2012 zijn alle bekende en te verwachten archeologische waarden in het bestemmingsplangebied Natuurgebied Veluwe opnieuw in kaart gebracht in de 'Cultuurhistorische Waardenkaart Ede' (RAAP rapport 2500). Uitkomst van deze 'waardering' is een gebiedsselectie van vier meer en minder betekenisvolle cultuurhistorische zones (ensembles) op een gemeentelijke cultuurhistorische waarderingskaart voor de Edese Veluwe.

Op basis van artikel 38a van de Monumentenwet 1988 houdt de gemeente bij de vaststelling van een bestemmingsplan en bij de bestemming van de in het plan begrepen grond, rekening met de in de grond aanwezige dan wel te verwachten monumenten. Ingevolge artikel 39, eerste lid, van genoemde wet, kan de gemeenteraad bij een bestemmingsplan in het belang van de archeologische monumentenzorg een omgevingsvergunning voor een aanlegactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onderdeel b, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht verplicht worden gesteld.

Ter bescherming van gebieden met een hoge verwachtingswaarde en gebieden met bekende te behouden archeologische monumenten, wordt een dubbelbestemming in het bestemmingplan opgenomen. Voor terreinen waarvan bekend is dat ze vindplaatsen en/of archeologische monumenten bevatten wordt de dubbelbestemming archeologie-1 opgenomen. Voor terreinen met een hoge verwachtingswaarde wordt dubbelbestemming archeologie-2 opgenomen. Voor deze laatst genoemde gebieden is een archeologisch onderzoek vereist bij ingrepen in de bodem dieper dan 20 cm en groter dan 250m².

Samenvattend:

Gebieden met een hoge verwachtingswaarde en gebieden met bekende te behouden archeologische monumenten zijn met een dubbelbestemming en een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden beschermd.

Thema burgerwoningen

Bouwvlakken

Mensen willen graag in het buitengebied wonen. Echter, vanwege het grote areaal Natura 2000- gebied en Ecologische Hoofdstructuur moet extra versterking worden tegengegaan. Er wordt restrictief omgegaan met nieuwe bebouwing en nieuwe woningen op de Veluwe.

In het bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe uit 1995 gold de systematiek van zogenaamde gebiedsbestemmingen met aanduidingen. Dit betekent, dat woningen op de kaart alleen een aanduiding hadden gekregen. In de beschrijving in hoofdlijnen van het bestemmingsplan is daarbij omschreven dat het zogenaamde doelgebonden perceel 1.500 m² mag zijn (het 'verbale' bouwvlak). Daarbij is tevens aangegeven dat de minimale afstand tot de perceelsgrenzen 3meter moet zijn. De minimale afstand tot de weg (afhankelijke van de categorie van de weg) is eveneens aangegeven. Buiten dit vlak voor het doel 'wonen' gold de onderliggende gebiedsbestemming ('Samengesteld Natuurgebied', 'Multifunctioneel Bos', etcetera) waarin bebouwing en andere functies voor 'wonen' in de regel niet waren toegestaan.

De genoemde systematiek is inmiddels niet meer mogelijk gelet op de digitale verplichtingen. Vanwege de Wet ruimtelijke ordening (2008) en de daarbij behorende Standaard vergelijkbare bestemmingsplannen (SVBP) en IMRO2008 is het niet meer mogelijk te werken met verbale bouwvlakken. Daarom is met het voorliggende bestemmingsplan uit 2013 uitgegaan van getekende bouwvlakken. In dit bestemmingsplan wordt ervoor gekozen om zoveel mogelijk de bestaande rechten over te nemen. Dit betekent, dat er in het bestemmingsplan gewerkt wordt met woonbestemmingen van 1.500 m², dan wel met kleinere bestemmingsvlakken wanneer de eigendomssituatie minder dan 1.500 m² bedraagt. Binnen dit bestemmingsvlak mag het hoofdgebouw en de bijgebouwen worden opgericht.

Daarnaast moeten binnen deze bestemming ook alle aan het wonen gerelateerde zaken, zoals tuinen, tennisbanen, zwembaden en dergelijke worden gerealiseerd.

In de praktijk blijkt in sommige gevallen dat het perceel dat in gebruik is genomen groter is dan 1.500 m². Dit betekent, dat er een groter oppervlak is ingericht als tuin, behorend bij de woning. In veel gevallen is dit ook niet direct een probleem, wanneer het karakter van de omgeving, vaak bosachtig, behouden blijft. In dit bestemmingsplan wordt er echter ervoor gekozen om in die gevallen gewoon een bestemmingsvlak van 1.500 m² voor het Wonen op te nemen.

In het voorontwerpbestemmingsplan was voor het gedeelte van het perceel dat buiten het bestemmingsvlak voor 'wonen' viel, de aanduiding 'Bostuin' opgenomen. Concreet betekende dit, dat men daardoor het hele terrein mocht gebruiken als tuin, maar dat er wel strikte beperkingen waren opgenomen aan het inrichten van het gebied. Zo was er in deze bestemming een vergunningstelsel opgenomen voor het rooien van houtopstanden, het graven van vijvers, het verharderen van het terrein en dergelijke. Zo werd beoogd om steeds een duidelijke afweging te kunnen maken of de inrichting de landschappelijke en ecologische waarden van het terrein aantasten.

Gebleken is echter tijdens het opstellen van de milieueffectenrapportage, dat het opnemen van de bestemming 'Bostuin' niet zonder meer mogelijk is. Hiervoor is diepgaand onderzoek nodig naar de aanwezige natuurwaarden (Natura 2000-gebied). Omdat het opnemen van de 'Bostuinen' in feite iets 'extra's' is, wat niet was opgenomen in het geldende bestemmingsplan, is besloten eerst de actualiseringsronde af te maken. Bekeken zal worden of de 'Bostuinen' in een latere herzieningsronde wel (weer) kunnen worden opgenomen in het bestemmingsplan.

In het vigerende bestemmingsplan (1995, artikel 30 herziening 2002) gold voor de woonbestemmingen een minimale afstand van 3 meter uit de zijdelingse- en achterste perceelsgrenzen. De huidige bouwvlakken zijn met inachtneming van deze regel ingetekend, tenzij er al bestaande bebouwing dichterbij de perceelsgrenzen staat of er geen aangrenzende kavels met bebouwing zijn. Een uitzondering zijn de percelen waarvoor eerder een 'postzegel-bestemmingsplan' in het kader van functiewisseling is gemaakt (met name rondom de Driesprong). Hiervoor waren al bouwvlakken aangegeven. Deze zijn destijds weloverwogen gekozen met het oog op de ruimtelijke kwaliteit. Voor deze percelen geldt dat zoveel mogelijk is aangesloten bij deze bouwvlakken uit de eerdere postzegelplannen.

In het bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe 1995 was een minimale afstand vanuit de as van de weg tot aan de grens van de bebouwing opgenomen, afhankelijk van de wegcategorie. De kortste afstand was 20 meter vanuit de as van de weg. In veel gevallen wordt deze afstand in de bestaande situatie niet gehaald. Gekozen is daarom om in dit geval aan te sluiten bij de afstand die is gekozen voor het bestemmingsplan Agrarisch Buitengebied: minimaal 15 meter uit de as van de weg, tenzij de bestaande woning al dichterbij de weg staat, dan geldt die afstand als minimale afstand.

Indien een bestaande woning reeds groter is en positief is bestemd in het voorgaande bestemmingsplan, dan kan, na eventuele sloop, herbouw van de bestaande maten plaatsvinden, mits dit plaatsvindt op dezelfde locatie. Conform het bestemmingsplan kan, via een omgevingsvergunning, ook op een andere locatie herbouw van de woning plaatsvinden.

Bestaande woongebouwen (gebouwen met meer dan één wooneenheid) en bestaande landhuizen en villa's zijn eveneens op de verbeelding aangeduid. Dit is alleen het geval als dit in de huidige planologische situatie al een bestaande aanduiding was. Nieuwe woongebouwen en landhuizen, anders dan via overgangsrechtelijke situaties, zijn alleen via een afzonderlijke planherziening toegestaan. Op de verbeelding worden vervolgens de specifieke maten en het aantal wooneenheden opgenomen.

De vorm van het bouwvlak

Hoewel het een feit is dat bouwvlakken voor woningen moeten worden ingetekend, en dat daarvoor maximale maten gelden, is de *vorm* van het bouwvlak gevarieerd. Er is niet voor gekozen een vaste vorm te hanteren, omdat dit in de meeste gevallen geen recht zou doen aan de bestaande, feitelijke situatie. De *vorm* van het bouwvlak is aan de hand van een aantal factoren bepaald:

- *kadastrale eigendomsgrenzen*. Rekening is gehouden met de kadastrale eigendomsgrenzen. Deze zijn gerespecteerd bij het intekenen van de bouwvlakken. Mochten burens anders overeenkomen, en over deze grenzen heen willen gaan, dan kan dit bij de gemeente worden aangegeven.
- *situering woning en bijgebouwen*. Deze worden zoveel mogelijk in het bouwvlak geplaatst. Als de bebouwing dicht op de as van de weg staat of dicht op de perceelsgrenzen dan de toegestane maten, wordt deze feitelijke afstand als maximaal toelaatbaar aangehouden en wordt het bouwvlak hier strak omheen gelegd. Als bijgebouwen op een grote afstand gelegen zijn van de woning worden deze door middel van een gekoppeld bouwvlak opgenomen. Het totaal van deze bouwvlakken gezamenlijk mag dan ook niet meer zijn dan maximaal 1.500m² voor het doel wonen, deze gelden juridisch/planologisch als één bouwvlak.
- *inrichting van het erf/de tuin*. Gronden die als tuin of erf zijn ingericht (bestrating, speelvoorzieningen, andere woonvoorzieningen zoals zwembaden etcetera) worden zoveel mogelijk in het bouwvlak voor wonen gelegd. Voor dergelijke 'bostuinen' is eerder in de planprocedure naar een oplossing gezocht, maar dit bleek vanwege mogelijk significant negatieve effecten op de omgeving (in verband met toename gebruiksoppervlakte van Natura 2000-gebied) niet zonder meer mogelijk. Hiervoor wordt verwezen naar hetgeen hierover gecommuniceerd is over de 'bostuinen' bij het voorontwerpbestemmingsplan. Onderzocht wordt door middel van een milieueffectrapportage of het mogelijk is de aanduiding 'bostuin' alsnog op te nemen in een volgende herziening van het bestemmingsplan. Dit wordt niet in het voorliggende bestemmingsplan geregeld, omdat het feitelijk om iets 'extra's' gaat, dat niet past binnen het conserverend karakter van dit plan, en waarvoor specifiek onderzoek noodzakelijk is.
- *landschappelijke kenmerken en natuurwaarden*. Bij het bepalen van de vorm van het bouwvlak wordt eveneens, aan de hand van luchtfoto's en gebiedstypen, beoordeeld wat met betrekking tot het landschap de meest gunstige vorm is. Zo worden ongeroerde gronden (intacte natuur) die aan de randen van het bouwvlak liggen of waardevolle landschapselementen zoveel mogelijk buiten het bouwvlak gehouden. Dit is geen doorslaggevende toetsing, aangezien een inventarisatie van het gebied qua landschappelijke kenmerken op detailniveau niet voorhanden is. De kavelrichting van de bouwvlakken varieert, afhankelijk van het type landschap. Dit sluit aan bij de uitgangspunten van het Beeldkwaliteitsplan Buitengebied (2011). Bij diverse agrarische enclaves liggen woningen dicht op elkaar en zijn veelal door functieverandering in een eerder stadium al bouwvlakken ingetekend. Deze bouwvlakken zijn zoveel mogelijk overgenomen om de bestaande rechten te handhaven. Deze vorm en oppervlakte kunnen dus op sommige punten afwijken van de wijze van bestemmen voor de rest van de Veluwe in dit bestemmingsplan.

In het voorliggende bestemmingsplan is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen waarmee het college van B&W de vorm van het bouwvlak, onder voorwaarden, kan aanpassen. Eigenaren die in de toekomst een andere vorm van het bouwvlak wensen kunnen ook na de vaststelling van het bestemmingsplan met deze mogelijkheid het bouwvlak nog laten aanpassen. Zo blijft flexibiliteit in het bestemmingsplan aanwezig voor toekomstig gebruik.

Samenvattend:

- Burgerwoningen die in het voorgaande bestemmingsplan als zodanig zijn bestemd zijn overgenomen in het bestemmingsplan. Dit geldt ook voor villa's, woongebouwen en landhuizen.
- Herbouw van een woning op een andere locatie binnen het bestemmingsvlak kan alleen via een omgevingsvergunning plaatsvinden.
- Woonpercelen krijgen een bestemmingsvlak van 1.500 m²;
- Binnen dit vlak moeten de woning en bijgebouw(en) worden gebouwd;
- Er wordt in de regel een afstand van 3 meter aangehouden van de zijdelingse- en achterste perceelsgrenzen en 15 meter vanuit de as van de weg, tenzij dit in de bestaande situatie al dichterbij is, of er in een eerdere planherziening al een ander bouwvlak is opgenomen;
- Percelen waarbij de erf- en tuininrichting groter is dan 1.500 m² krijgen geen extra mogelijkheden voor tuininrichting. In een volgende herziening zal bekeken worden of het opnemen van 'bostuinen' mogelijk is. Binnen deze bestemming geldt dan wel een omgevingsvergunningstelsel
- voor de wijziging van de vorm van het bouwvlak is een wijzigingsbevoegdheid in het plan opgenomen.

Bijgebouwen bij woonbestemmingen

In dit bestemmingsplan wordt ervoor gekozen om zoveel mogelijk aansluiting te zoeken bij het bestemmingsplan Agrarisch Buitengebied. Dit betekent dat het bij recht mogelijk wordt om in de woonbestemming 75 m² aan bijgebouwen te realiseren.

Bij villa's wordt gewerkt met een aparte aanduiding in de woonbestemming. Het blijkt dat op grote schaal gebruik is gemaakt van de vrijstellingsbepaling. Daarom wordt de keuze gemaakt om in dit bestemmingsplan bij villa's een oppervlak van 150 m² bij recht toe te staan. Voor woongebouwen wordt 50m² per wooneenheid toegestaan. In sommige gevallen (bijvoorbeeld wanneer eerder een herziening op maat is gemaakt en is vastgesteld) wordt een andere oppervlakte opgenomen. Dit staat dan op de verbeelding (plankaart) aangegeven.

In het bestemmingsplan is er vervolgens een afwijkingsregel opgenomen voor de herbouw van bijgebouwen bij woningen. Dit is een sloopregeling, waarbij oude gebouwen worden afgebroken en waarvoor een nieuw gebouw terugkomt. Kort gezegd komt het er op neer, dat (met afwijking) de genoemde maximale oppervlakten kunnen worden vergroot met 50% van eventueel te slopen bijgebouwen tot een absoluut maximum van 200 m² bij reguliere woningen en 250 m² bij villa's.

Voorbeeld:

Op een perceel staat een woning met daarbij 170 m² aan schuren en schuurtjes. De eigenaar wil graag nieuwbouw plegen. Omdat hij al meer dan 75 m² aan bijgebouwen heeft staan, moet hij in principe alles afbreken om een vergunning te kunnen krijgen voor de nieuwbouw. In dit geval kan het college gebruik maken van de afwijkingsregel. De rekensom wordt dan:

75 m² + (50% van 170 m²) 85 m²= 160 m².

Wanneer uit de rekensom meer dan 200 m² komt, dan mag er maximaal 200 m² worden teruggebouwd. Dit overigens wel onder de voorwaarde dat er sprake is van een zorgvuldige landschappelijke inpassing en er geen overlast ontstaat voor naburige percelen.

Zoals hiervoor is aangegeven, zijn er maximale maten aangegeven voor bijgebouwen bij woonfuncties. In het bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe 1995 en de artikel 30 herziening in 2002 hebben diverse percelen een woonbestemming waarbij vanuit het verleden nog voormalige agrarische opstallen aanwezig zijn. Voor zover deze (vergunde) opstallen groter zijn dan 75m², zijn deze voor de tweede keer onder de werking van het overgangsrecht gebracht. Dit behoeft nadere motivering.

Het uitgangspunt voor bebouwing die zijn oorspronkelijke agrarische functie verloor, en voor burgerbewoning in gebruik werd genomen, was in het bestemmingsplan van 1995 dat alle voormalige agrarische opstallen gesloopt moesten worden, met uitzondering van een bijgebouw ten behoeve van de woonfunctie.

Gelet op de omvang van het plangebied (ca 19.000 hectare, en ongeveer 600 woonfuncties) is het niet proportioneel om voor alle woonbestemmingen een dossieronderzoek uit te voeren naar alle vergunde bebouwing en eventuele functieveranderingen met een sloopverplichting zoals hiervoor is omschreven. Aan de andere kant vergt het rechtszekerheidsbeginsel een bestemmingsplan dat een basis biedt voor het huidige vergunde gebruik en de bebouwing. Hierover is in de rechtspraak de navolgende standaardoverweging terug te vinden: *'Met betrekking tot legale (vergunde)bouwwerken staat voorop dat deze in beginsel, gelet op de rechtszekerheid, als zodanig dienen te worden bestemd. Dit uitgangspunt kan onder meer uitzondering vinden indien een dienovereenkomstige bestemming op basis van nieuwe inzichten niet langer in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening en het belang bij de beoogde nieuwe bestemming zwaarder weegt dan de gevestigde rechten en belangen. Daarnaast moet aannemelijk zijn dat er concreet zicht bestaat op verwijdering van het bouwwerk, omdat het overgangsrecht bedoeld is als overbrugging van een tijdelijke situatie'*. (vergelijk o.a. ABRvS 21 april 2010, LJN: BM1793, r.o. 2.11.5).

In het navolgende wordt gemotiveerd waarom de voormalige agrarische opstallen binnen de woonbestemming onder de werking van het overgangsrecht kan worden gebracht. Daarbij wordt aansluiting gezocht bij de hoofdpijlers van de rechtspraak (vergunde bebouwing als zodanig bestemmen, belang nieuwe bestemming en gevestigde rechten, concreet zicht bestaat op verwijdering).

Vergunde bouwwerken als zodanig bestemmen

De overweging in de rechtspraak is begrijpelijk indien vergunde opstallen en vergund gebruik wordt wegbestemd vanwege nieuwe inzichten. Indien daarbij sprake is van bestaand gebruik conform de verleende vergunningen, dan is het gerechtvaardigd dat de rechtszekerheid verlangt dat binnen een afzienbare periode de nieuwe bestemming wordt gerealiseerd.

Het vraagstuk van de voormalige agrarische bedrijfsbebouwing binnen een woonbestemming is echter van een andere orde. Daarbij is geen sprake van (vergunde) bebouwing die als zodanig bestemd kan worden. Naar de mening van de gemeente Ede moet 'als zodanig' in dit geval namelijk worden geïnterpreteerd als *agrarische opstallen*. Dit is vreemd omdat in de praktijk geen sprake meer is van een agrarische activiteit.

Het gaat namelijk om percelen waarbij in het verleden sprake is geweest van een agrarisch bedrijf waarvoor de opstallen zijn vergund. Door tijdsverloop is de agrarische activiteit op diverse percelen gestopt en hebben de opstallen geen agrarische functie meer. De gemeente Ede heeft geen actief beleid gevoerd in het beëindigen van deze agrarische bedrijven. De beëindiging is een gevolg van diverse autonome c.q. maatschappelijke ontwikkelingen en een keuze van de ondernemer.

Deze percelen zijn in 1995 geïnventariseerd als woonbestemming en als zodanig bestemd. Dit geldt ook voor een aantal percelen in het huidige bestemmingsplan van 2013. De voormalige agrarische bebouwing is daarbij onder werking van het overgangsrecht gebracht. Dit uitgangspunt is aanvaardbaar indien men bedenkt dat de opstallen zijn vergund voor een agrarische functie die door tijdsverloop is geëindigd. In juridisch opzicht mogen deze opstallen dan ook niet voor een ander doel worden gebruikt (bijvoorbeeld niet-agrarische bedrijven en opslag).

Belang nieuwe bestemmingen en gevestigde rechten

Veel percelen hebben in 1995 of daarvoor een woonbestemming gekregen. Zoals hiervoor al is opgemerkt heeft de gemeente Ede geen actief beleid gevoerd in de beëindiging van het agrarische gebruik, maar is een gevolg van diverse autonome c.q. Maatschappelijke ontwikkelingen. Het opnemen van de woonbestemming destijds sloot daarmee aan op het feitelijke gebruik. Naar de mening van de gemeente Ede zijn hiermee de belangen en de gevestigde rechten van de eigenaar/ gebruiker niet geschaad.

Verder is het bestemmen van de voormalige agrarische opstallen vanuit een goede ruimtelijke ordening niet wenselijk, omdat daarmee de kans groot is dat de opstallen voor andere doeleinden worden gebruikt. Verder tast het in standhouden van de grote (agrarische) schuren, die niet meer voor deze functie worden gebruikt, de landschappelijke kwaliteit onevenredig aan.

Concreet zicht bestaat op verwijdering

Naar de mening van de gemeente Ede is het binnen de grenzen van het rechtspraak mogelijk om de voormalige agrarische schuren onder de werking van het overgangsrecht te brengen. Daarbij is het verder nog relevant dat voor deze voormalige agrarische opstallen het beleid inzake functieverandering van toepassing blijft. De eigenaar kan de opstallen daarmee onder voorwaarden inzetten voor een extra woning of een andere bestemming. Verder zijn in het bestemmingsplan flexibiliteitsbepalingen opgenomen om de voormalige agrarische opstallen in te zetten voor extra bijgebouwen op het eigen perceel of ten behoeve van een andere woonbestemming. Daarmee is het aannemelijk dat binnen de planperiode (10 jaar) een groot deel van de oude agrarische opstallen, die geen agrarische functie meer hebben, zal worden verwijderd uit het plangebied.

Tot slot:

De gemaakte keuze om bijgebouwen onder de werking van het overgangsrecht te plaatsen, voor zover het bijgebouw groter is dan 75m² bij een woonbestemming, heeft uitsluitend betrekking op oude vergunde schuren waarbij de situatie gedurende tijdsverloop is gewijzigd. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling van het bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe om vergunde bebouwing en gebruik weg te bestemmen indien het (agrarisch) gebruik nog steeds actueel is. Indien hiervan sprake is, dan kan dit worden gemeld door de eigenaar. De situatie zal vervolgens worden beoordeeld en verwerkt in één van de jaarlijkse herzieningen.

Samenvattend:

- Reguliere woonpercelen krijgen de mogelijkheid tot 75 m² aan bijgebouwen te realiseren;
- Percelen waarop een aanduiding 'villa' is neergelegd krijgen de mogelijkheid om tot 150 m² aan bijgebouwen te realiseren; voor woongebouwen geldt 50m² per wooneenheid;
- In het bestemmingsplan wordt via afwijking een saneringsregeling opgenomen voor oudere bijgebouwen met een terugbouwregeling bij nieuwbouw;
- vergunde, voormalige agrarische bedrijfsbebouwing bij woonbestemmingen die niet meer als zodanig (agrarisch) wordt gebruikt, wordt onder het overgangsrecht gebracht. Deze bebouwing kan nog ingezet worden ten behoeve van functiewisseling, mits wordt voldaan aan de daarvoor geldende eisen.

Inhoud woning, villa en woongebouw en landhuis.

In het bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe van 1995 is de maximale inhoudsmaat 600 m³ voor reguliere woningen en 1000 m³ voor villa's.

In het bestemmingsplan Agrarisch Buitengebied 2011 is de keuze gemaakt om de inhoudsmaat te verruimen met de 10%-regeling, omdat deze regeling vrijwel in alle gevallen toegepast wordt. Ook hier wordt in de Veluwe bij aangesloten. Dit betekent, dat reguliere

woningen een inhoudsmaat van 660 m3 mogen hebben, woongebouwen 880m3 en villa's 1100m3.

In de regels wordt een algemene regel opgenomen dat bestaande, legale, inhoudsmaten die groter zijn dan de omschreven maten, ook bij recht zijn toegestaan. Voor landhuizen is de bestaande inhoudsmaat op de verbeelding weergegeven.

Samenvattend:

- Reguliere woningen mogen een inhoudsmaat van 660 m3 hebben;
- woongebouwen mogen een inhoudsmaat van 880m3 hebben;
- Op percelen met een aanduiding 'villa' mag de woning een inhoudsmaat 1100 m3 hebben;
- Bestaande, vergunde inhoudsmaten zijn bij recht toegestaan.

Paardenbakken, tennisbanen en zwembaden bij woningen

In het gebied komen bij woonbestemmingen diverse paardenbakken, tennisbanen en zwembaden voor.

Paardenbakken, (grote) zwembaden en tennisbanen kunnen ingrijpende gevolgen hebben voor de visueel landschappelijke kwaliteit van het buitengebied. Nieuwe paardenbakken, tennisbanen en zwembaden worden daarom alleen bij rechte toegestaan wanneer ze binnen het bestemmingsvlak voor 'wonen' gerealiseerd worden. Voor een paardenbak geldt dat dit in veel gevallen lastig kan zijn gelet op de omvang. De paardensector groeit in Nederland. Paarden worden daarbij ook steeds vaker hobbymatig gehouden, niet alleen bij paardenhouderijen, maneges en fokkerijen, maar ook bij woningen. Hierbij komt vaak de wens naar voren om een paardenbak te realiseren. Bij dit aspect wordt daarom aansluiting gezocht bij het bestemmingsplan Agrarisch Buitengebied 2011. Het uitgangspunt is dat een paardenbak binnen het bestemmingsvlak wordt gerealiseerd. Als dit niet mogelijk is, of ondoelmatig is, is in het bestemmingsplan de mogelijkheid opgenomen om via een omgevingsvergunning hiervan af te wijken. Hierbij geldt een maximale maat van 800m2 en een maximale hoogte (omheining) van 1,5 meter. De paardenbak dient direct aansluitend aan het bestemmingsvlak te worden gerealiseerd en achter het hoofdgebouw gerealiseerd te worden. De paardenbak dient goed in het landschap ingepast te worden. Deze afwijkingsregeling geldt alleen voor gronden die in het bestemmingsplan zijn opgenomen met de bestemming 'Agrarisch'. Daarnaast worden eisen gesteld aan de verlichting. Dit wordt gerealiseerd door lichtmasten in beginsel te verbieden en alleen via een omgevingsvergunning mogelijk te maken. Hierdoor kan de toets worden gedaan naar de effecten op aanwezige natuurwaarden. Voor tennisbanen wordt een soortgelijke regeling voor verlichting in het leven geroepen.

Zwembaden en tennisbanen kunnen gelet op de omvang in binnen het bestemmingsvlak worden gerealiseerd. Hiervoor wordt dan ook geen afzonderlijke afwijkingsmogelijkheid opgenomen.

De bij ons op het tijdstip van tervisielegging van het ontwerp van dit bestemmingsplan bekende bestaande paardenbakken die aangrenzend aan het bestemmingsvlak liggen en voldoen aan de overige genoemde eisen krijgen een aparte aanduiding.

Samenvattend:

- Paardenbakken, tennisbanen, zwembaden e.d. dienen in beginsel binnen het bestemmingsvlak te worden gerealiseerd;
- In het bestemmingsplan wordt een regeling neergelegd waarbij het via een omgevingsvergunning mogelijk is om direct aansluitend aan het bestemmingsvlak paardenbakken te realiseren;
- Lichtmasten zijn alleen via een vergunningsprocedure mogelijk.

- Bestaande legale paardenbakken die buiten het bestemmingsvlak voor Wonen liggen, krijgen een aparte aanduiding.

Beroep en bedrijf aan huis

Binnen de bestemming Wonen worden beroep en bedrijf aan huis toegestaan tot een oppervlak van 50 m² in de woning. De bedrijfsmatige activiteiten mogen ten hoogste milieucategorie 2 hebben. Via een afwijkingsbevoegdheid is het mogelijk om een bedrijf toe te staan tot 200 m² in de bijgebouwen. Uiteraard onder beschermende voorwaarden voor de directe omgeving. Hiermee wordt aansluiting gezocht bij het bestemmingsplan Agrarisch buitengebied 2011. Waarschijnlijk dient deze afwijkingsbevoegdheid in dit gebied wel stringenter te worden uitgevoerd ten aanzien van het soort bedrijvigheid, vanwege de kwetsbaarheid van het gebied.

Samenvattend:

- Beroep en bedrijf aan huis mag bij recht tot 50 m² in de woning worden uitgevoerd;
- Via afwijking is het mogelijk om tot 200 m² in de bijgebouwen een beroep of bedrijf aan huis uit te oefenen.
-

Thema nieuwe landgoederen

Nieuwe landgoederen zijn een steeds bekender fenomeen in Nederland. Landgoederen kunnen een kwaliteitsimpuls geven aan het landelijk gebied. Een landgoed kan een positieve bijdrage leveren aan de ruimtelijke, ecologische en cultuurhistorische kwaliteiten van het gebied en tevens de recreatieve mogelijkheden van de omgeving verbeteren.

De gemeente Ede geeft eigen invulling aan het beleid voor nieuwe landgoederen van de provincie, waarbij wel binnen de provinciale voorwaarden gebleven wordt. Onder een landgoed wordt verstaan: 'Een openbaar toegankelijk boscomplex – al dan niet met overige gronden – met daarin een woongebouw 'van allure' met een minimale omvang van bebouwing en natuur. Het woonhuis vormt een architectonische eenheid met het omringende groen'. De gemeente Ede heeft een checklist en memo voor nieuwe landgoederen opgesteld (Stichting Vernieuwing Gelderse Vallei, 2005). In de overgangszone langs de flanken van de Veluwe dragen nieuwe landgoederen bij aan de verdichting en de versterking van cultuurlandschappen. In het primair casco (EHS) kunnen nieuwe landgoederen aan de randen van de provinciale ecologische verbindingen worden gerealiseerd.

De landgoedbebouwing mag niet in de kern van de ecologische verbinding worden gesitueerd. In het secundair casco dragen nieuwe landgoederen bij aan de samenhang van de groene verbinding en aan de karakteristiek van de verschillende landschappen. Nieuwe bebouwing moet buiten de kern van de groene verbinding gesitueerd worden. Nieuwe landgoederen zijn ook toegestaan in verwevingsgebieden, maar niet in open landschap.

Een nieuw landgoed moet aan de volgende eisen voldoen:

- Ontwikkeling van een nieuw landgoed gebeurt vanuit de beëindiging van een agrarisch bedrijf en sloop van de bedrijfsgebouwen.
- Er moet minimaal 10 ha landschapsbouw zijn, exclusief de huiskavel(s); bestaande uit een aaneengesloten en opengesteld gebied met natuur, bos, water en extensief grasland.
- Een nieuw landgoed betreft altijd maatwerk en, in geval van bijzondere ecologische en/of ruimtelijke winst, kan de 10 ha landschapsbouw met maximaal 20% versoepeld worden.
- Maximaal 10% van het landgoed is privéterrein
- Bij het ontwerp van een nieuw landgoed gelden drie basisprincipes: aanleg, hiërarchie en proportionaliteit. Aanleg vormt het cement dat alle samenstellende onderdelen van het landgoed op een logische manier met elkaar verbindt. Hiërarchie (in inrichting en bebouwing) zorgt voor wenselijke verschillen tussen gelijksoortige elementen, bijvoorbeeld hoofdroutes versus secundaire routes, hoofdgebouw versus bijgebouw.

Proportionaliteit gaat over de logische verhouding en grootte van verschillende elementen ten opzichte van elkaar, dus bijvoorbeeld geen mega-waterpartij bij een klein hoofdhuis.

- Een nieuw woongebouw van allure mag maximaal 3.000 m³ bedragen, inclusief bijgebouwen (met maximaal drie zelfstandige wooneenheden).
- Uit wordt gegaan van één woongebouw per nieuw landgoed. Bij ruimtelijke winst, compacte vormgeving en een duidelijk te onderscheiden hiërarchie in bebouwing en aanleg kan alleen bij hoge uitzondering hiervan gemotiveerd worden afgeweken.

Het realiseren van landgoederen is niet binnen dit bestemmingsplan opgenomen, maar kan plaatsvinden door middel van een afzonderlijke planherziening op basis van een concreet initiatief. In het bestemmingsplan moeten namelijk concrete, objectief bepaalde, voorwaarden worden opgenomen waaraan een ontwikkeling moet voldoen, zoals een concrete locatiekeuze voor vestiging van landgoederen. Hiermee werkt het bestemmingsplan eerder beperkend dan ontwikkelingsgericht voor een nieuw landgoed. Door middel van een herziening is er sprake van meer vrijheid in de locatiekeuze en overige afwegingen, waardoor er ook meer invloed en sturing op de ontwikkeling mogelijk

Samenvattend:

- Landgoedontwikkelingen zijn onder voorwaarden mogelijk via een afzonderlijke planherziening.

Thema verblijfsrecreatieterreinen

In het plangebied van de Edese Veluwe bevinden zich in het geldende bestemmingsplan circa 55 grote en kleinere recreatieterreinen. Deze zijn allemaal bestemd in het geldende bestemmingsplan 'Partiële herziening Natuurgebied Veluwe (2008, reparatieplan 2009). Met deze herziening was beoogd de terreinen te inventariseren en het groei en krimp beleid (streekplanuitwerking 2005) te implementeren in het bestemmingsplan waardoor de uitbreiding van deze terreinen door middel van een wijzigingsbevoegdheid in het bestemmingsplan gerealiseerd kan worden.

Bij de voorliggende actualisering is er voor het ontwerpbestemmingsplan gekozen om deze terreinen niet mee te nemen, maar om hiervoor een aparte herziening te maken in 2013. Er zijn verschillende redenen om de recreatieterreinen in een apart traject te behandelen. Allereerst is het provinciale beleid (met name ten aanzien van het 'groei- en krimpbeleid') aan het veranderen. De provincie is bezig dit beleid op te stellen om het in 2013 op te nemen in een nieuwe omgevingsvisie. Hiermee moet in de bestemmingsplannen rekening gehouden worden. Daarnaast is vanuit de inspraak op het bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe aangegeven dat door diverse ontwikkelingen het geldende bestemmingsplan niet (meer) toereikend is, bijvoorbeeld om in te kunnen spelen op de huidige markt, en dat het enkel actualiseren van deze terreinen niet voldoende is. Ook spelen nog altijd zaken als permanente bewoning en het kunnen afdwingen van een goede landschappelijke inpassing (omzoming) van de terreinen een rol. De gemeente Ede zal hiervoor in gesprek gaan met ondernemers en belangengroepen. Dit traject zal in 2013 worden opgestart.

Thema Solitaire recreatiewoningen

In het plangebied komen meerdere solitair gelegen recreatiewoningen voor. Hiermee wordt bedoeld dat deze geen onderdeel uitmaken van een recreatiepark, maar verspreid over de Veluwe liggen. In het bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe 1995 hebben deze woningen een specifieke aanduiding 'recreatiewoning' op de plankaart.

De solitair gelegen recreatiewoningen uit het bestemmingsplan 1995 worden in het bestemmingsplan bestemd. De ruimtelijke uitstraling *van het gebruik* van de solitair gelegen recreatiewoning is weliswaar niet wezenlijk anders dan die van een reguliere burgerwoning, maar het is niet wenselijk dat deze recreatiewoningen als burgerwoningen in gebruik worden

genomen. Permanente bewoning van deze recreatiewoningen is uitdrukkelijk niet toegestaan.

Een aantal recreatiewoningen wordt reeds permanent bewoond. In de gevallen waarin dit bekend is, wordt gekeken in hoeverre aansluiting gezocht kan worden bij het overgangsrecht, zodat hiervoor mogelijk een positieve bestemming op zijn plaats is of mogelijk een uitsterfregeling in de zin van een persoonsgebonden gedoogbeschikking. Het is daarbij wel aan de eigenaar om aan te tonen dat hier eventueel sprake van is. Om de ruimtelijke uitstraling van de bebouwing te behouden wordt uitgegaan van een inhoud van maximaal 300 m³ en een oppervlakte van maximaal 75m². Losse bijgebouwen zijn niet toegestaan.

Indien in de bestaande situatie de omvang van de woning reeds meer bedraagt, is in het plan opgenomen dat de bestaande omvang als maximum geldt.

Samenvattend:

- De solitair gelegen recreatiewoningen die planologisch bestemd zijn worden in het bestemmingsplan opgenomen;
- De bouw mogelijkheden zijn afgestemd op de bestaande ruimtelijke uitstraling van de bebouwing.

Thema minicampings

Minicampings (ook wel kleinschalig kamperen of kamperen bij de boer genoemd) was in het geldende bestemmingsplan alleen mogelijk door middel van een ontheffing bij agrarische bedrijven of kampeerboerderijen tot een maximum van vijf kampeermiddelen (i.c. tenten, tentwagens, kampeerauto's en/of caravans, dus geen stacaravans). Tevens was een tijdelijke ontheffing mogelijk voor 'groepskamperen' voor een vereniging of andere sociale, culturele, educatieve of wetenschappelijke organisatie voor een korte aaneengesloten periode binnen een beperkt aantal bestemmingen.

Op 29 september 2011 is de Structuurvisie Buitengebied van de gemeente Ede vastgesteld. Hierin is aangegeven dat minicampings niet meer zijn toegestaan in Natuurgebieden, zoals de Veluwe en in waardevolle open landschappen.

Omdat in de bestaande planologische situatie een minicamping slechts zeer beperkt was toegestaan (5 kampeermiddelen) en in de structuurvisie is aangegeven dat dit niet wenselijk is in het gebied, wordt in dit bestemmingsplan geen mogelijkheid geboden voor minicampings. Mocht er een verzoek binnenkomen, dan dient dit op alle merites te worden beoordeeld. Hiervoor is dan een apart postzegelplan op zijn plaats.

Bestaande, vergunde kampeerterreinen krijgen hiervoor een specifieke aanduiding met behoud van de bestaande rechten.

Samenvattend:

- Vestiging van minicampings is niet toegestaan in het bestemmingsplan.
- Bestaande kampeerterreinen die vergund zijn krijgen een specifieke aanduiding en behouden hun rechten.

Thema niet-agrarische functies algemeen

Op de Veluwe zijn ook bedrijven aanwezig die niet agrarisch van aard zijn. Hierbij kan gedacht worden aan tuincentra, restaurants, garagebedrijven, bedrijven voor opslag, dierenpensions, etc.

In het bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe 1995 hadden al deze bedrijven de aanduiding 'wonen met bedrijvigheden'. In een bijlage was aangegeven om welke bedrijvigheid het ging en welke maximaal toegestane doelgebonden perceelsoppervlakte en maximale

bebouwingsoppervlakte de betreffende functie heeft, en hoeveel bedrijfswoningen waren toegestaan.

Deze systematiek past niet goed meer bij de huidige wijze van bestemmen. Daarom wordt in dit bestemmingsplan gekozen voor een passende bestemming. Dit betekent, dat het perceel ófwel een woonbestemming krijgt, ófwel een bedrijfsbestemming. De beoordeling gaat als volgt.

Binnen de bestemming Wonen worden beroep en bedrijf aan huis toegestaan tot een oppervlak van 50 m² in de woning. Via een afwijkingsbevoegdheid is het mogelijk om een bedrijf toe te staan tot 200 m² in de bijgebouwen. Uiteraard onder beschermende voorwaarden voor de directe omgeving.

Wanneer er op een bepaald perceel bedrijfsmatige activiteiten worden uitgevoerd, wordt beoordeeld of deze activiteit een groter oppervlak dan 200 m² bedraagt, dan wel een milieucategorie 3 of hoger hebben. Als dit het geval is, dan is een bedrijfsbestemming op zijn plaats. Als dit niet het geval is, dan past de activiteit binnen de woonbestemming.

Wanneer eenmaal een bedrijfsbestemming is neergelegd, dan geldt dat gebouwd moet worden binnen het bouwvlak. Uitbreiding van de legale, bestaande bebouwing met 10% is via afwijking mogelijk tot een totale gezamenlijke oppervlakte aan bebouwing van maximaal 750 m² voor gronden die gelegen zijn binnen de Ecologische Hoofdstructuur, en maximaal 1.000m² voor gronden die daarbuiten zijn gelegen.

De vorm van de bouwvlakken is ingetekend aan de hand van de feitelijke situatie, zodat de bestaande bebouwing en de bijbehorende functies en oppervlakteverhardingen in het bouwvlak zijn gelegen. Dit betekent dat de genoemde 'doelgebonden perceelsoppervlakte' uit de bijlagelijst van het bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe 1995 is ingetekend als bestemmingsvlak, en de totale aanwezige vergunde oppervlakte met een maatvoering op de verbeelding is opgenomen. De vorm van het bouwvlak is voornamelijk bepaald aan de hand van de situering van de bestaande bebouwing en oppervlakteverhardingen en het kadastrale eigendom.

Buitenopslag is alleen via een afwijkingsbevoegdheid mogelijk. Bestaande buitenopslag is bij recht toegestaan. Bedrijven krijgen een passende aanduiding behorend bij de aard van de bedrijfsactiviteit.

Samenvattend:

- Bestaande niet-agrarische bedrijvigheid wordt positief bestemd als de activiteit niet binnen de woonbestemming past;
- De bedrijven krijgen een bouwvlak op maat met een uitbreidingsmogelijkheid van de legale bebouwing van 10% tot een absoluut maximum van 750 m² aan totale bedrijfsbebouwing in de EHS en 1.000m² daarbuiten, via een afwijkingsbevoegdheid
- Buitenopslag is slechts via afwijking toegestaan, bestaande buitenopslag is bij recht toegestaan.

Uitbreiding specifieke horecafuncties in de EHS

In het plangebied is een aantal bijzondere horecafuncties gelegen in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS-natuur). Het betreft restaurant/hotel/congresfuncties waarvan de functie inherent is aan de locatie en die een bijzondere meerwaarde vormen voor de Veluwe. De oppervlakte van de bedrijfsbebouwing van de meeste van deze niet-agrarische bedrijven in het Natuurgebied Veluwe mag vanwege de ligging binnen de EHS volgens het beleid niet meer bedragen dan 750m². De bebouwingsoppervlakte van de bestaande situatie echter al vaak meer. Deze bedrijven zitten dus volgens het geldende beleid 'op slot'.

In specifieke gevallen kan het, vanwege economische/toeristische redenen wenselijk zijn om verder uit te breiden. Volgens het geldende beleid zouden 'niet-agrarische functies' dan echter moeten worden verplaatst naar een bedrijventerrein. Omdat horeca functies niet passen op een bedrijventerrein en hun populariteit inherent is aan de ligging op de Veluwe, vragen deze functies om een meer genuanceerde benadering.

In overleg met de provincie Gelderland is daarom door de gemeente Ede beleid opgesteld om, onder strikte voorwaarden, door middel van maatwerk af te wijken van het beleid en meer uitbreiding toe te staan. De criteria waaraan de locatie moet voldoen zijn:

- De uitbreiding wordt alleen toegestaan bij horecafuncties die functioneren als zelfstandige economische eenheid (het moet gaan om een bestaande, op zichzelf staande functie) en waarvan de functie- (inclusief de uitbreiding)- een waardevolle toevoeging is aan het aanbod van horeca in het betreffende Veluwegebied;
- Voor uitbreiding boven 750m² komen alleen horecafuncties in aanmerking die bijdragen aan het wenselijk imago voor de gemeente Ede, gelet op locatie en functie (economische/maatschappelijke meerwaarde voor Ede); zoals:
 - toeristische/recreatieve/wellness meerwaarde;
 - waarde/karakter van de functie is inherent aan de locatiegebondenheid (Veluwe, rust, ruimte, groen);
 - een waardevolle toevoeging aan de diversiteit van de branchering van de horeca in het betreffende Veluwegebied;
- De uitbreiding moet een grote bijdrage leveren aan de ruimtelijke kwaliteit van het gehele perceel en de bestaande bebouwing. Daarbij gelden de volgende uitgangspunten:
 - compactheid van het ensemble (bebouwing);
 - hoogstaande beeldkwaliteitseisen (hoge eisen van welstand);
- kwaliteitsverhogende natuur/landschapsinpassing;
- niet leiden tot onevenredige aantasting van natuurwaarden, zoals het kappen van bos e.d;
- De uitbreiding moet altijd een ondergeschikt karakter hebben ten opzichte van de bestaande functie (zowel in het aantal vierkantemeters als bijvoorbeeld landschappelijk, architectonisch, etcetera);
- Er moet (sloop)compensatie worden toegepast in evenredigheid tot het aantal toegevoegde vierkantemeters conform de Regiovisie Gelderse Vallei (2008). De te slopen opstallen moeten zich in het plangebied (de Edese Veluwe) bevinden. Bij het ontbreken van te slopen opstallen op de Veluwe dient groencompensatie plaats te vinden (aanleggen nieuwe natuur).
- Naast bovenstaande criteria geldt onverkort dat voldaan moet worden aan de spelregels van de EHS en dat tevens alle onderzoeksgebieden getoetst dienen te worden conform de gebruikelijke voorbereiding van bestemmingsplannen.

Bovenstaande voorwaarden gelden cumulatief. Deze zijn niet in het bestemmingsplan opgenomen, omdat het voorliggende bestemmingsplan conserverend van aard is. Voor de uitbreiding van een dergelijke horecafunctie zal altijd een aparte bestemmingsplanherziening moeten worden gevolgd om in het concrete geval maatwerk te kunnen leveren.

Thema maatschappelijke functies

Algemeen

In het bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe 1995 werd de aanduiding 'maatschappelijke doeleinden' gehanteerd voor een veelheid aan functies. In een bijlagelijst was aangegeven om welke bedrijvigheid het ging en welke maximaal toegestane doelgebonden perceelsoppervlakte en maximale bebouwingsoppervlakte de betreffende functie heeft, en hoeveel bedrijfswoningen waren toegestaan. Dit past niet meer bij de huidige systematiek van bestemmen.

De bestemming 'Maatschappelijk' wordt gereserveerd voor echt maatschappelijke instellingen. De overige functies worden ondergebracht bij de bestemming Recreatie, Horeca et cetera. In het plangebied hebben functies met een zorgcomponent, zoals een zorginstelling en zorgboerderij, een maatschappelijke bestemming gekregen. Alle maatschappelijke functies hebben een specifieke aanduiding gekregen. Door middel van een afwijkingsbevoegdheid kan een andere, vergelijkbare maatschappelijke functie worden gerealiseerd binnen het bestemmingsvlak. Wanneer eenmaal een maatschappelijke bestemming is neergelegd, dan geldt dat gebouwd moet worden binnen het bouwvlak. Uitbreiding van de legale, bestaande bebouwing met 10% is via afwijking mogelijk tot een totale gezamenlijke oppervlakte aan bebouwing van maximaal 750 m² voor gronden die gelegen zijn binnen de Ecologische Hoofdstructuur, en maximaal 1.000m² voor gronden die daarbuiten zijn gelegen.

De vorm van de bouwvlakken is ingetekend aan de hand van de feitelijke situatie, zodat de bestaande bebouwing en de bijbehorende functies en oppervlakteverhardingen in het bouwvlak zijn gelegen. Dit betekent dat de genoemde 'doelgebonden perceelsoppervlakte' uit de bijlagelijst van het bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe 1995 is ingetekend als bestemmingsvlak, en de totale aanwezige vergunde oppervlakte met een maatvoering op de verbeelding is opgenomen. De vorm van het bouwvlak is voornamelijk bepaald aan de hand van de situering van de bestaande bebouwing en oppervlakteverhardingen en het kadastrale eigendom.

Militaire terreinen

In het plangebied is een aantal militaire oefenterreinen gelegen met een verschillend gebruik. Ook militaire doeleinden vallen onder de bestemming 'Maatschappelijk', volgens het Besluit algemene regelingen omgevingsrecht (Barro).

- Militair Luchtvaart Terrein Deelen

Het MLT Deelen wordt gebruikt als oefenlocatie voor helivliegen/ helioefeningen en voor oefeningen in combinatie met de Luchtmobiele Brigade. Verder is er de laatste tijd veel geïnvesteerd in de infrastructuur op Deelen zodat er meer gebruik van de locatie gemaakt kan worden. De locatie heeft een aparte bestemming: 'maatschappelijk- vliegveld Deelen' gekregen vanwege de specifieke bestemmingsregels uit het bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe van 1995. Deze regelingen zijn overgenomen, aangepast aan de huidige wijze van bestemmen.

- Eder- en Ginkelse Heide

Deze oefenterreinen worden intensief gebruikt door vooral ook de luchtmobiele brigade. Dit terrein heeft ook een militaire bestemming gekregen, conform het Barro en Rarro.

- Infanterie Schietkamp Harskamp

Het ISK, dat al sinds 1880 bestaat, omvat 35 schietbanen en voorziet jaarlijks in schiettrainingen van ruim 300.000 manschappen. Behalve een groot aantal schietbanen kent het ISK ook een oefendorp. Dit dorp is in 2001 omvangrijk gerenoveerd en uitgebreid. Het dorp wordt dagelijks gebruikt. Dit terrein had in het bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe 1995 een aparte bestemming. Deze is in het nieuwe bestemmingsplan zoveel mogelijk

overgenomen. De toegestane bebouwingsmogelijkheden zijn op de verbeelding en in de regels opgenomen.

- MOB complex Ede/Driesprong

Dit terrein is in gebruik als opslaglocatie. Het wordt tevens gebruikt als oefenlocatie. Het gebruik blijft onveranderd in de toekomst. Dit terrein heeft een maatschappelijke bestemming 'militaire doeleinden' met de aanduiding 'magazijncomplex' gekregen.

Alle militaire terreinen behouden de bestaande bestemming met een specifieke bestemming voor het militair gebruik en de bestaande bebouwingsmogelijkheden. Daarnaast geldt bescherming van de aanwezige natuurwaarden door middel van een omgevingsvergunningstelsel. Het gebruik van dit gebied blijft daarmee onveranderd. Op de verbeelding worden de diverse geluids- en veiligheidszones aangegeven. De vorm van de bouwvlakken is de bestaande planologische situatie, en conform aangegeven op de bijlagekaarten in het Barro/Rarro.

Samenvattend:

- maatschappelijke functies met een zorgcomponent krijgen een maatschappelijke bestemming, met een eenmalige uitbreidingsmogelijkheid van 10% van de bestaande bebouwingsoppervlakte tot een maximum van 750m² in de EHS en 1.000m² daarbuiten door middel van een afwijkingsbevoegdheid;
- De diverse militaire terreinen binnen het plangebied krijgen een passende bestemming in het nieuwe bestemmingsplan met een specifieke aanduiding passend bij het gebruik.
- De bestaande (bouw)mogelijkheden voor militaire terreinen uit het geldende bestemmingsplan worden overgenomen.

Thema agrarische bedrijven

In het geldende bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe (artikel 30 herziening 2002) zijn circa 75 agrarische bedrijven bestemd. Daarvan hebben er in de huidige feitelijke situatie nog slechts 24 agrarische bedrijven een agrarische functie, waarvan enkele bedrijven waarschijnlijk op korte termijn willen stoppen of al (deels) gestopt zijn.

Van het totaal aantal agrarische bedrijven in het plangebied zijn op dit moment vier intensieve veehouderijen aanwezig. Van de grondgebonden bedrijven zijn paardenhouderijen, enkele akkerbouwbedrijven, enkele kwekerijen/hoveniers en enkele gemengde bedrijven aanwezig. Ook het omschakelen van een grondgebonden- naar een intensieve veehouderij is niet mogelijk. Bestaande intensieve veehouderijen hebben een aparte aanduiding in het bestemmingsplan.

Nieuwvestiging van agrarische bedrijven in het plangebied (reconstructiezone extensiveringsgebied en EHS-natuur/Natura 2000 gebied) is niet mogelijk. Onder nieuwvestiging wordt verstaan het vestigen van een agrarisch bedrijf op een locatie, die in het bestemmingsplan niet is voorzien van een bestemming/aanduiding agrarisch bedrijf.

Het aantal agrarische bedrijven in de diverse landbouwenclaves op de Veluwe is sinds begin jaren negentig van de vorige eeuw aanzienlijk afgenomen. Dit onder andere door de schaalvergroting in de agrarische sector en de aangescherpte natuurwetgeving. In deze periode is daarom het functiewisselingenbeleid (De Driesprong) ontwikkeld. Vele agrarische bedrijven hebben gebruik gemaakt van deze functiewisselingsregeling, en de verwachting is dat er nog meer bedrijven zullen volgen.

Voor de bestaande agrarische bedrijven die nog een agrarische bedrijfsvoering hebben, worden bouwvlakken op maat ingetekend, met behoud van de bestaande rechten. Dit betekent dat de genoemde 'doelgebonden perceelsoppervlakte' uit de bijlagelijst van het bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe 1995 is ingetekend als bestemmingsvlak, en de totale aanwezige vergunde oppervlakte met een maatvoering op de verbeelding is

opgenomen. De vorm van het bouwvlak is voornamelijk bepaald aan de hand van de situering van de bestaande bebouwing en oppervlakteverhardingen en het kadastrale eigendom.

Buitenopslag is alleen via een afwijkingsbevoegdheid mogelijk. Bestaande buitenopslag is bij recht toegestaan.

Uitbreiding agrarische bedrijven

Wanneer eenmaal een agrarische bedrijfsbestemming is neergelegd, dan geldt dat gebouwd moet worden binnen het bouwvlak. In het bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe uit 1995 (art. 30 herziening 2002) was een uitbreidingsmogelijkheid opgenomen van 10% van de totale bestaande oppervlakte met een maximum uitbreidingsruimte van 350m². Deze uitbreidingsmogelijkheid is uit het huidige bestemmingsplan gehaald. De reden hiervoor is dat bij het opnemen van de mogelijkheid tot uitbreiding van dieraantallen significant negatieve effecten in het kader van de Natuurbeschermingswet niet uit te sluiten waren. Dit is bij toetsing in de Milieueffectrapportage die bij het ontwerp van dit bestemmingsplan is opgesteld, in beeld gekomen. Het schrappen van deze uitbreidingsmogelijkheid vormt in werkelijkheid nauwelijks een beperking. In feite was er al geen sprake meer van uitbreidingsmogelijkheden in de zin van diereenaantallen, omdat voor de verandering van de veebezetting een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet noodzakelijk is, die vanwege de ligging in en/of nabij het Natura 2000-gebied niet verleend kan worden omdat significant negatieve effecten niet uit te sluiten zijn. Daarnaast zit er veel latente ruimte tussen de vergunde situatie en de feitelijke veebezetting (meer dan 60% minder vee dan de vergunde situatie) waaruit blijkt dat de behoefte om uit te breiden bij de meeste bedrijven niet dringend is. Dit blijkt ook uit het feit dat van de uitbreidingsmogelijkheid in de afgelopen planperiode nauwelijks gebruik is gemaakt.

Om de bedrijven qua bebouwingsruimte niet helemaal 'op slot' te zetten, moet onderscheid worden gemaakt tussen de mogelijkheid voor uitbreiding van dieraantallen en uitbreiding van alleen bebouwingsoppervlakte, zonder dat het aantal dieren toeneemt. Het is wenselijk om, met het oog op een verantwoorde bedrijfsvoering, enige flexibiliteit ten aanzien van bebouwingsuitbreiding in het plan mogelijk te maken. Daarom wordt uit het bestemmingsplan Agrarisch Buitengebied 2011 de regeling overgenomen dat met een omgevingsvergunning, een hulpgebouw buiten het bouwvlak mag worden gebouwd met een maximale oppervlakte van 150m². Dit hulpgebouw is uitdrukkelijk niet bedoeld voor de permanente stalling van vee, maar voor opslag of als (tijdelijke) schuilgelegenheid voor dieren. Op deze manier blijft wel enige ruimte voor opslag van agrarische goederen, zoals stro, hooi, werktuigen e.d. ten behoeve van een goede agrarische bedrijfsvoering.

Samenvattend:

- bestaande agrarische bedrijven worden positief bestemd met behoud van bestaande rechten;
- in de regels van het bestemmingsplan is de uitbreidingsmogelijkheid van 10% van de bestaande oppervlakte aan bedrijfsgebouwen met een maximum van 350m² geschrapt. Daarvoor in de plaats is de mogelijkheid opgenomen via een omgevingsvergunning een hulpgebouw (niet bedoeld voor de permanente stalling van vee) te realiseren met een maximale oppervlakte van 150m².
- nieuwvestiging agrarische bedrijven en omschakeling van grondgebonden- naar intensieve veehouderij is niet mogelijk. Ook het omschakelen van akkerbouwbedrijven naar veehouderijen is niet mogelijk.

Wonen met agrarische nevenactiviteit

Met 'agrarische nevenactiviteiten' worden kleinschalige bedrijfsmatige agrarische activiteiten bedoeld, die ondergeschikt zijn aan de woonfunctie, maar qua vorm en impact op de omgeving een ander karakter hebben dan slechts hobbymatig.

In het geldende bestemmingsplan is voor dergelijke activiteiten geen aparte bestemming c.q. aanduiding opgenomen. In het nieuwe bestemmingsplan voor het Natuurgebied Veluwe zal dat ook niet het geval zijn. Kleinschalige, hobbymatige agrarische activiteiten kunnen worden geschaard onder de woonbestemming. Sommige agrarische bedrijven hebben in de feitelijke situatie ook slechts hobbymatige dieraantallen. Deze behouden echter hun agrarische bestemming, omdat zij een vergunning hebben voor het houden van grotere dieraantallen en die vergunning desgewenst in de huidige vorm opnieuw in gebruik kunnen nemen. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling bestaande agrarische bedrijven die nog een geldige milieuvergunning hebben, weg te bestemmen of terug te zetten naar een woonbestemming, zonder dat men daar uitdrukkelijk om heeft verzocht.

Beëindiging agrarische bedrijven

Er kunnen zich ontwikkelingen voordoen waardoor een agrariër ervoor kiest om met zijn agrarische bedrijf te stoppen. De agrariër kan er voor kiezen om in zijn bedrijfswoning te blijven wonen. Indien de agrariër ervoor kiest te blijven wonen zonder dat de bedrijfsbebouwing wordt verkocht/afgescheiden van het bedrijf is dit op grond van jurisprudentie mogelijk. Het bestemmingsplan hoeft ook niet te voorzien in een regeling hiervoor.

Het beleid is er echter op gericht om verrommeling van het buitengebied tegen te gaan. Via een wijzigingsbevoegdheid is functiewisseling naar Wonen (zonder het toevoegen van woningen) toegestaan waarbij, voor een stoppende agrariër, moet worden voldaan aan onder andere de volgende voorwaarden:

- Wonen is toegestaan voor zover het de voormalige agrarische bedrijfswoning betreft.
- De vestiging van de woonfunctie mag geen onevenredige beperking opleveren van de bedrijfsvoering en ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende (agrarische) bedrijven.
- De nieuwe woonfunctie dient aanvaardbaar te zijn uit een oogpunt van een milieuhygiënisch verantwoord woon- en leefklimaat.
- de overtollige bedrijfsbebouwing dient te worden gesloopt.
- de milieuvergunningen dienen te worden ingetrokken.

Samenvattend:

- Het is voor een agrariër die zijn bedrijf heeft beëindigd mogelijk om in de voormalige bedrijfswoning te blijven wonen als burgerwoning;
- Bij functieverandering gelden voorwaarden als genoemd in thema ‘overkoepelende thema’s, functieverandering’.

(tijdelijke) teeltondersteunende kassen (TOK)

Teeltondersteunende kassen zijn ondersteunende voorzieningen die een onderdeel zijn van de totale agrarische bedrijfsvoering van een vollegrondskwekerij of boomkwekerij. Ze worden gebruikt om de bedrijfsvoering te optimaliseren en om in te spelen op de toename van eisen van marktpartijen van de tuinbouwsector. Onder een kas wordt verstaan een agrarisch bedrijfsgebouw waarvan de wanden en het dek voornamelijk bestaan uit glas of een ander lichtdoorlatend materiaal en dat dient voor de productie van gewassen onder geconditioneerde klimaatomstandigheden. Schuurkassen en permanente tunnel- of boogkassen (> 1,5 m) worden beschouwd als een kas. Bestaande bedrijven, zoals kwekerijen en hoveniers die gebruik maken van TOK worden in het bestemmingsplan

positief bestemd. Deze bedrijven krijgen een specifieke aanduiding. Er mag geen sprake zijn van omschakeling naar een glastuinbouwbedrijf. Nieuwvestiging van TOK bij andere (agrarische) bedrijven is niet toegestaan.

Samenvattend:

- Bestaande bedrijven die gebruik maken van TOK krijgen een specifieke aanduiding in het bestemmingsplan, omschakeling naar glastuinbouwbedrijf is daarbij niet toegestaan;
- nieuwvestiging van TOK bij andere bedrijven is niet toegestaan.

Mestvergisting

Naast duurzame energievoorzieningen zoals wind- en zonne-energie krijgt bio-energie een groeiende aandacht in Nederland. Bio-energie is het energieproduct dat opgewekt is bij de energetische conversie van biomassa. Biomassa is aanwezig in de vorm van een landbouw- of bosbouwgewas, een schoon afvalproduct, of een organische afvalstroom uit een landbouwbedrijf of een industrieel productieproces.

Mestvergisting is een vorm van bio-energie. Het is een biologisch proces waarbij mest onder anaërobe (zuurstofvrije) condities door methaanbacteriën worden vergist. Het ontstane biogas(methaan) kan worden toegepast in een gasmotor van een WKK (warmtekrachtkoppeling) en omgezet worden in warmte en elektriciteit. De uitvergiste mest (digestaat) kan als dierlijke meststof op landbouwgrond worden aangewend. Om het rendement van de mestvergistingsinstallatie te verhogen is het interessant om co-producten toe te voegen, zogenaamd co-vergisting(stalmest, voerresten etc.).

Op de Veluwe is het aantal agrarische bedrijven de laatste jaren sterk afgenomen. Bovendien geldt dat bij mestvergisting de verhouding tussen eigen mest en mest van derden zodanig moet zijn dat het gedeelte eigen mest de meerderheid van de productie omvat. Gezien het geringe aantal agrarische bedrijven in het plangebied en de beperkte ontwikkelingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven, is een mestvergistingsinstallatie geen reële optie. In het nieuwe bestemmingsplan worden mestvergistingsinstallaties dan ook niet toegestaan.

Samenvattend:

- Mestvergistingsinstallaties worden niet toegestaan in het nieuwe bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe.

Nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven

Het is mogelijk voor agrarische bedrijven om een beperkt oppervlak aan bedrijfsgebouwen te gebruiken voor nevenactiviteiten. Nevenactiviteiten zijn activiteiten waarvoor een gedeelte van de vloeroppervlakte van de bedrijfsgebouwen als zodanig mag worden gebruikt en die uitgevoerd worden naast het eigenlijke beroep of de hoofdactiviteit.

Ze zijn ondergeschikt aan het agrarische bedrijf. Er moet geen sprake zijn van een aanzienlijke verkeersaantrekkende werking en geen detailhandel plaatsvinden anders dan de verkoop van lokaal geproduceerde agrarische producten. Ook voor nevenactiviteiten is buitenopslag niet toegestaan. Nevenactiviteiten worden toegestaan via een afwijkingsbevoegdheid teneinde aan de voorwaarden te kunnen toetsen. De toegelaten oppervlakte is afhankelijk van de aard van de nevenactiviteit. De regio wenst voor nevenactiviteiten op het gebied van recreatie en zorg meer ruimte te bieden dan voor een nevenactiviteit in de vorm van een niet-agrarisch bedrijf. Het dient te gaan om een aanvullende activiteit of inkomstenbron voor dezelfde ondernemer. Er mag tot een maximum van 500 m² van de bedrijfsgebouwen voor nevenactiviteiten gebruikt worden in het kader van recreatie en zorg en tot een maximum van 350 m² van de bedrijfsgebouwen voor overige nevenactiviteiten. Gebleken is dat, in afwijking van het regiobeleid, het wel wenselijk is om

“vervangende” nieuwbouw toe te staan indien een afwijking op het gebruik wordt verleend. Sommige stallen lenen zich namelijk niet of onvoldoende voor het beoogde doel. Zolang sprake is van ‘vervangende’ nieuwbouw wordt onnodige verstening in het buitengebied voorkomen.

Samenvattend:

- Nevenactiviteiten zijn mogelijk door middel van een afwijking, waarbij deze ondergeschikt is aan de primair toegekende functie en er geen sprake is van aanzienlijke verkeersaantrekkende werking, detailhandel of buitenopslag.
- De toegelaten oppervlakte is afhankelijk van de aard van de activiteit, voor zorg en recreatie maximaal 500 m² voor overige activiteiten maximaal 350 m² en moet worden gerealiseerd binnen de bestaande bebouwing, dan wel binnen ‘vervangende’ nieuwbouw’.
- Zorgvuldig kijken naar mogelijkheden voor combineren van meerdere nevenfuncties

Thema paardenhouderij

De paardenhouderij wordt gekenmerkt door drie verschillende gebruiksvormen, van de puur agrarische bedrijven (fokkerijen) naar maneges en paardenhouderijen. Hierbij wordt de term ‘paardenhouderij’ gebruikt voor die bedrijven waar een mengvorm van verschillende activiteiten plaats vindt. Dit varieert van het fokken van paarden, tot het africhten van paarden, het bieden van paardenstalling, etcetera.

Maneges

Maneges en andere recreatiebedrijven gericht op paarden zijn te beschouwen als recreatieve of toeristische bedrijven. Hieronder vallen ook mengvormen zoals een manege met verblijfsaccommodatie. In deze gevallen zal naar de hoofdfunctie gekeken worden. Een manege krijgt de bestemming ‘Sport’ met een aanduiding ‘manege’.

Voor de bouwregels is aansluiting gezocht bij een agrarisch bedrijf. Dit omdat dat het meest overeenkomt met de regeling uit het bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe uit 1995.

Paardenhouderijen

Onder de paardenhouderij vallen alle paardgerelateerde activiteiten anders dan maneges. Vaak komen deze functie in een mengvorm voor. Deze bedrijven worden in het op te stellen bestemmingsplan bestemd als ‘Agrarisch’ met een specifieke aanduiding ‘paardenhouderij’.

Het bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe 1995 kende geen bestemming “Paardenhouderij”. Bij de verdere uitwerking van het nieuwe bestemmingsplan is voor de bouwregels aansluiting gezocht bij een agrarisch bedrijf.

In het nieuwe bestemmingsplan zal voor een paardenhouderij een bouwvlak op maat worden opgenomen, met een mogelijkheid voor uitbreiding van de bebouwingsoppervlakte en de systematiek van bestemmen wordt aangesloten bij agrarische bedrijven.

Paardenbakken

De paardensector groeit in Nederland. Paarden worden daarbij ook steeds vaker hobbymatig gehouden, niet alleen bij paardenhouderijen, maneges en fokkerijen maar ook bij woningen.

Hierbij komt vaak de wens naar voren om een paardenbak te realiseren. Paardenbakken op de Veluwe worden daarom zowel bij agrarische bedrijven als bij burgerwoningen toegestaan.

Echter, paardenbakken kunnen ingrijpende gevolgen hebben voor de visueel landschappelijke kwaliteit van het buitengebied. Nieuwe paardenbakken worden daarom alleen bij recht toegestaan wanneer ze binnen een bouwvlak gerealiseerd worden. Dit kan een bouwvlak zijn van een woning, een agrarisch bedrijf, een manege of een paardenhouderij. Wil een initiatiefnemer echter een paardenbak buiten (maar aansluitend aan) zijn of haar bouwvlak realiseren, dan is daarvoor een afwijking van het bestemmingsplan nodig. Hierbij geldt een maximale maat van 800 m² en een maximale hoogte (van de omheining) van 1,5 m. Bij het verlenen van de omgevingsvergunning ziet de gemeente toe op het behoud van de landschappelijke kwaliteit van een locatie.

Samenvattend:

- Verschillende gebruiksvormen: maneges en paardenhouderijen.
- Bestaande bedrijven worden positief bestemd (conform de regeling voor agrarische bedrijven).
- Paardenbakken zijn mogelijk bij agrarische bedrijven (zie thema 'burgerwoningen').

Thema bedrijfswoning(en)

Bij agrarische bedrijven

Bij een agrarisch bedrijf is een bedrijfswoning vaak noodzakelijk vanuit het oogpunt van een goede agrarische bedrijfsvoering. Bij recht is één bedrijfswoning toegestaan bij een agrarisch bedrijf met een maximale inhoud van 660 m³.

Het bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe uit 1995 kende de mogelijkheid om een tweede bedrijfswoning toe te kennen via een binnenplanse vrijstelling. In het nieuwe bestemmingsplan is deze mogelijkheid niet opgenomen. Dit omdat de noodzaak van een tweede bedrijfswoning erg moeilijk is aan te tonen. Mocht het uitzonderlijke geval zich voordoen dat een tweede bedrijfswoning noodzakelijk is, dan kan dit via een partiële herziening (ook wel postzegelplan genoemd) worden gefaciliteerd.

Door middel van een symbool op de verbeelding is per bestemmingsvlak het aantal toegestane bedrijfswoningen weergegeven. Dit aantal is gebaseerd op het bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe 1995 (art. 30 herziening 2002).

In de planregels is de 10% regeling voor de vergroting van de inhoud van de woning vanuit het vigerende bestemmingsplan vertaald in de maatvoering. Het nieuwe plan bevat geen afwijkingsregeling meer. De nieuwe inhoudsmaat van de bedrijfswoning is daarmee vastgesteld op 660 m³.

Bij niet agrarische bedrijven, maatschappelijke functies en horecafuncties

Bij niet-agrarische bedrijven, maatschappelijke functies en horecafuncties is de nieuwe inhoudsmaat voor bedrijfswoningen 660 m³. ook bij alle niet-agrarische functies is het oprichten van nieuwe tweede bedrijfswoningen niet toegestaan.

Bij alle bedrijfswoningen (zowel agrarisch als niet-agrarisch) is het uitoefenen van een aan-huis-gebonden beroep/bedrijf toegestaan tot maximaal 50 m² binnen de woning. Detailhandel en buitenopslag zijn niet toegestaan. Dit is gelijk aan de regeling zoals die geldt voor burgerwoningen.

Er zijn agrarische en niet-agrarische bedrijven in het buitengebied die al een tweede bedrijfswoning hebben. Deze bestaande tweede bedrijfswoningen worden positief bestemd. Dit is met een aanduiding verwerkt op de verbeelding. Indien bekend wordt dat de bedrijfswoning is verkocht aan een persoon die geen binding (meer) heeft met het betreffende bedrijf, zal handhavend moeten worden opgetreden tegen het strijdige gebruik, dan wel een onderzoek moeten worden gedaan naar de legalisatiemogelijkheden. Vanwege milieuzonering kan in het nieuwe bestemmingsplan niet zomaar een bestemmingwijziging worden doorgevoerd van bedrijfswoning naar "Wonen". Dit betekent dat maatwerk noodzakelijk is.

Samenvattend:

- Bij recht is het aantal bedrijfswoningen toegestaan zoals aangegeven op de verbeelding;
- Een tweede bedrijfswoning bij zowel agrarische als niet-agrarische bedrijven wordt in dit bestemmingsplan niet mogelijk gemaakt.
- Bestaande bedrijfswoningen bij agrarische en niet-agrarische bedrijven worden positief bestemd.
- Bij de bedrijfswoning (zowel agrarisch als niet-agrarisch als maatschappelijk) zijn aan huis gebonden beroepen en bedrijven toegestaan.

Thema functieverandering

Schaalvergroting en extensivering in de agrarische sector leiden tot het vrijkomen van agrarische bedrijven en bedrijfswoningen door de beëindiging van agrarische bedrijven. Ook kunnen bedrijven een andere functie krijgen. In de vrijkomende bebouwing kunnen activiteiten ontstaan die wel of niet gewenst zijn. Om de gewenste activiteiten te stimuleren is er beleid geformuleerd over wat wel en niet mag op percelen met vrijkomende agrarische bedrijven.

Hergebruik van de agrarische bedrijfsbebouwing op de Veluwe door middel van hervestiging van een agrarische functie is in principe niet mogelijk. Dit vanwege de aangescherpte natuurwetgeving (ligging in/nabij Natura 2000 gebied) en milieuwetgeving. Hergebruik voor wonen of andere functies heeft daarom de voorkeur, mits alle overtollige bedrijfsbebouwing wordt gesloopt met uitzondering van monumentale/karakteristieke bebouwing. Op de vrijgekomen agrarische bedrijfslocaties wordt de sloop van overtollige bedrijfsgebouwen gestimuleerd. Zo wordt er voor gezorgd dat verstening tegen wordt gegaan.

Als uitgangspunt hierbij geldt dat eventuele nieuwe ruimtelijke en functionele ontwikkelingen moeten bijdragen aan een stedenbouwkundige en/of landschappelijke verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Ten invulling hiervan wordt een beeldkwaliteitplan opgesteld waarin dit vorm krijgt.

Regiobeleid De Vallei functieverandering

Op 4 april 2008 heeft de Regio De Vallei een regionale beleidsinvulling functieverandering en nevenactiviteiten opgesteld. De samenwerkende gemeenten zijn van mening dat de karakteristiek van hun buitengebied dermate specifiek is dat een eigen beleidsinvulling wenselijk is. Naast de het Streekplan zijn er een aantal doelen van belang:

- functiewisseling is alleen van toepassing op fysiek bestaande, legale vrijgekomen (en ook vrijkomende gebouwen);
- de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit vindt naast sloop van bebouwing tevens plaats door middel van verbetering van publieke functies;
- voorkeur is hergebruik van bestaande bebouwing voor nieuwe functies, vervangende nieuwbouw is mogelijk mits goed ingepast in de omgeving;
- versterking van de economische en sociale vitaliteit van het buitengebied door onder voorwaarden niet aan het buitengebied gebonden functies toe te staan als nieuwe economische dragers;

- aansluiting van het beleid voor functieverandering bij de specifieke kenmerken en behoeften in de regio.

Hiernaast zijn er criteria die meegenomen moeten worden bij de beoordeling van functieveranderingsmogelijkheden:

- Inpassing in het omliggende landschap door middel van aansluiting bij bestaande plannen voor natuur en landschap. Een erfinrichtingsplan dient overlegd te worden;
- Het moet een bijdrage leveren aan de verbetering van de ruimtelijke en economische kwaliteit door middel van sloop van bebouwing al dan in het in combinatie met verbetering van publieke functies;
- Peildatum voor het te slopen van bestaande legale aanwezige voormalige bedrijfsgebouwen is 2 jaar voor de datum dat de aanvraag voor functieveranderingen wordt ingediend;
- Opslag van goederen buiten gebouwen wordt niet toegestaan;
- Detailhandel wordt niet toegestaan tenzij het detailhandel betreft in ter plaatse of in de regio geproduceerde producten;
- Het mag niet leiden tot milieuhinder voor de omgeving;
- De (agrarische)milieuvergunning dient ingetrokken te zijn/worden;
- De gemeentelijke Welstandsnota/beeldkwaliteitplan geldt als toetsingskader;
- Nevenactiviteiten mogen geen beperking opleveren voor omliggende agrarische bedrijven.
- Er mag geen sprake zijn van een onevenredige verkeersaantrekkende werking.
- De in het gebied aanwezige waarden mogen niet onevenredig worden aangetast.

Binnen de beleidsinvulling van de nota zijn er een aantal mogelijkheden waarnaar functieverandering kan plaatsvinden. Omdat het een verandering van de functie (bestemming) betreft kan hier in het bestemmingsplan alleen medewerking aan worden verleend via een separate bestemmingsplanherziening, met uitzondering van een functieverandering naar wonen, waarvoor een wijzigingsbevoegdheid in het bestemmingsplan wordt opgenomen.

Het eerste thema betreft veranderen naar *wonen*. Het realiseren van extra wooneenheden na sloop van gebouwen, verloopt via een stappenplan, waarbij in de eerste plaats hergebruik van bestaande bebouwing aan de orde is. Als dit niet mogelijk is, worden de mogelijkheden voor vervangende nieuwbouw van een woongebouw met soms meerdere wooneenheden verkend. Dit moet in principe ter plaatse van de vrijgekomen bebouwing. Er gelden voorwaarden waaraan de woningen moeten voldoen. *d*

Het tweede thema betreft verandering naar *werken of woon-werkcombinaties*. Op de Veluwe zijn veel agrarische bedrijven beëindigd en zullen er nog meer agrarische bedrijven stoppen. Leegstaande bebouwing houdt het risico in van verloedering van het landschap en illegaal gebruik. Sanering en het toekennen van een woonfunctie dan wel een verantwoorde bedrijfsfunctie is daartegen een goede remedie. Daarbij kan tevens worden voorzien in alternatieve inkomensbronnen voor de (voormalige) agrariërs en nieuwe economische dragers. Er moet wel voorkomen worden dat niet-agrarische bedrijven in het buitengebied uitgroeien tot (concurrentie-vervalsende) bedrijven die naar hun aard (omvang in combinatie met hinder en vervoersbewegingen) op een lokaal of regionaal bedrijventerrein thuishoren. Het gaat hier om kleinschalige bedrijfsactiviteiten die een niet te grote druk hebben op het buitengebied en met name op de Veluwe.

Het derde thema betreft verandering naar *bedrijven, maatschappelijke en recreatieve functies*. Met betrekking tot bedrijven zijn er drie schaalniveaus te onderscheiden: bedrijven op losse kavels kleiner dan 1000 m², bedrijven op lokale bedrijventerreinen tussen 1000 m² en 2500 m² en bedrijven op regionale bedrijventerreinen groter dan 2500 m².

Functiewijziging heeft per definitie betrekking op losse kavels, waarvoor op de Veluwe een plafond van maximaal 750m² geldt binnen de Ecologische Hoofdstructuur en 1.000m² daarbuiten. Bij verdere expansie is verplaatsing naar een bedrijventerrein noodzakelijk. een uitzondering hierop vormt de categorie restaurant/hotel/congresfuncties in bijzondere situaties, zie hiervoor thema 'Horecafuncties in de EHS'.

De voorkeur gaat uit naar verandering naar laag-dynamische niet-agrarische bedrijven (zorg, recreatie en streekeigen producten). Er wordt uitgegaan van een gestaffelde sloopregeling voor de vrijkomende bebouwing:

<i>Hergebruik terugbouw</i>	<i>of</i>	<i>Te slopen bij hergebruik</i>	<i>Te slopen bij nieuwbouw</i>
Tot 500 m ²		Zelfde oppervlak	Tweemaal zoveel
501-750 m ²		Tweemaal zoveel	Driemaal zoveel
751-1000 m ²		Driemaal zoveel	Viermaal zoveel

Voor de Veluwe geldt hierbij een mindering op de te slopen bebouwing van 20%.

Samenvattend:

- Functieverandering is aanvaardbaar mits alle overtollige bebouwing gesloopt wordt en de geldende milieuvergunningen worden ingetrokken.
- Functieverandering is op de Veluwe het meest wenselijk naar wonen.
- Functieverandering naar werken of woon-werkcombinaties is mogelijk.
- Functieverandering is beperkt mogelijk naar kleinschalige bedrijvigheid, maatschappelijke en recreatieve functies.
- Functieverandering naar wonen wordt geregeld door middel van een wijzigingsbevoegdheid in het bestemmingsplan, overige functiewisselingen moeten via een separate bestemmingsplanherziening in procedure worden gebracht.

Thema noodwoningen/woningsplitsing

Op de Veluwe komen noodwoningen voor. Dit zijn woningen die ontstaan zijn vanuit de urgentie tot huisvesting en gebouwd zijn vanuit een tijdelijke behoefte. Daarnaast is het voorgekomen dat in het verleden woningen zijn gesplitst. Deze splitsing is -vaak- niet gemeld bij de gemeente en vindt illegaal plaats. De gemeente Ede heeft een stappenplan opgesteld met betrekking tot de wijze van bestemmen van o.a. de noodwoningen en de illegaal gesplitste woningen. In dit stappenplan wordt aansluiting gezocht bij het vastgestelde beleid voor noodwoningen/woningsplitsing zoals dit is geregeld voor het bestemmingsplan Agrarisch Buitengebied (in de Nota van uitgangspunten voor de eerste Algehele herziening van het Bestemmingsplan Agrarisch Buitengebied 2012, vastgesteld op 15 december 2011 door de gemeenteraad van Ede).

In dit stappenplan is ook aandacht besteed aan permanente bewoning van recreatiewoningen (op recreatieparken). Voor zover dit betrekking heeft op de permanente bewoning van recreatiewoningen wordt verwezen naar het betreffende thema.

In het stappenplan is, aan de hand van de ligging van de woningen op een solitaire locatie of op een erf, de volgende aanpak uitgewerkt.

- Bepalen of handhaving nog mogelijk is (en bestuurlijk wenselijk) tegen de illegale bewoning.
- Als handhaving niet meer mogelijk is, bepalen of er wettelijke beperkingen zijn tegen het toekennen van een woonbestemming.
- Als er geen wettelijke beperkingen zijn, bepalen of er beleidsmatige beperkingen zijn.

- Is handhaving niet meer mogelijk, zijn er geen wettelijke beperkingen en ook geen beleidsmatige beperkingen, dan overgaan tot het toekennen van een persoonsgebonden gedoogbeschikking.

In geval overgegaan kan worden tot legalisering wordt de volgende omvang van de woningen bepaald:

- Woningen tot 400 m³: hierin vallen alle woningen die in de huidige situatie maximaal 400 m³ en minimaal 300 m³ groot zijn. In de bestemming die wordt toegekend wordt deze maximale maat opgenomen.
- Woningen tot 600 m³: hierin vallen alle woningen die in de huidige situatie maximaal 600 m³ en minimaal 402 m³ groot zijn. Hier wordt de gebruikelijke woonbestemming aan toegekend. Zoals genoemd is dit niet altijd een bestemming voor een vrijstaande woning, maar kan het ook om een dubbel woonhuis gaan.
- Woningen groter dan 600 m³: is een woning groter dan 600 m³, dan valt de inhoud boven die 600 m³ onder het overgangsrecht. Bij volledige nieuwbouw mag dan in principe slechts tot 600 m³ worden terug gebouwd.

Het stappenplan is leidend voor de wijze van bestemming van de noodwoningen en illegaal gesplitste woningen in het op te stellen bestemmingsplan.

Samenvattend:

- Er wordt in een apart traject per geval bekeken of er zicht is op handhaving dan wel de mogelijkheden tot positief bestemmen van de noodwoningen of illegaal gesplitste woningen aan de hand van het stappenplan.
- Woningssplitsing wordt niet in het bestemmingsplan geregeld. Hiervoor zal een apart traject worden opgestart.

Thema Bed & Breakfast

Een Bed & Breakfast versterkt de recreatieve functie van de Veluwe. Het vestigen van Bed & Breakfast wordt met een afwijkingsbevoegdheid mogelijk gemaakt in zowel agrarische bedrijfswoningen als burgerwoningen. Hierbij geldt als voorwaarde dat de Bed & Breakfast wordt gesitueerd in de woning tot een maximum van 50 m². Hierbij dient de woonfunctie de hoofdfunctie te blijven.

Bestaande Bed & Breakfast in een bijgebouw wordt in het bestemmingsplan positief bestemd, nieuwe Bed & Breakfast wordt zoals aangegeven uitsluitend toegestaan in de woning.

Samenvattend:

- Bed & Breakfast wordt via een afwijkingsbevoegdheid mogelijk gemaakt bij agrarische bedrijfswoningen en burgerwoningen tot maximaal 50 m², waarbij de hoofdfunctie wonen dient te blijven.
- Nieuwvestiging van Bed & Breakfast is uitsluitend mogelijk in de woning, bestaande Bed & Breakfast in bijgebouwen worden positief bestemd.

Thema Aan huis gebonden beroepen en kleinschalige bedrijfsactiviteiten

Op de Veluwe komen aan huis gebonden beroepen en bedrijven voor. Deze activiteiten vinden meestal plaats in bijgebouwen bij burgerwoningen of bedrijfswoningen. Een aan huis gebonden bedrijf betreft in de meeste gevallen een bedrijf of het bedrijfsmatig uitoefenen van ambachtelijke bedrijvigheid, gericht op consumentenverzorging, geheel of gedeeltelijk door middel van handwerk. Om ruimte te bieden aan startende bedrijfjes is de kleinschalige

bedrijfsactiviteiten niet uitsluitend voorbehouden aan ambachtsbedrijven. Op basis van de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' (uitgave 2009) is een beoordeling gemaakt welke bedrijven toegelaten kunnen worden. In het bestemmingsplan zijn bedrijven in de categorie 1 en 2 conform de bij het bestemmingsplan behorende bedrijvenstaat toegestaan.

De motivering daarvoor ligt met name in het feit, dat deze activiteiten te allen tijde zeer beperkt blijven. Dit is gereguleerd door in de regels een maximum maat op te nemen van 50 m² dat gebruikt mag worden voor bedrijvigheid en dat de bedrijvigheid altijd ondergeschikt moet zijn aan de woonfunctie en in de woning zelf plaats moet vinden. Hiermee wordt voorkomen dat er onwenselijke situaties zouden kunnen ontstaan in die zin, dat het verschil met een reguliere bedrijfsbestemming niet meer aanwezig zou zijn. De omliggende percelen worden hierdoor nimmer onevenredig gehinderd. Bij het eventueel verlenen van omgevingsvergunning tot een groter oppervlak dat gebruikt mag worden voor bedrijvigheid, of het toestaan dat de bedrijvigheid in een bijgebouw plaatsvindt, geldt het toetsingskader dat de omliggende percelen niet onevenredig nadeel hiervan mogen ondervinden. In het bestemmingsplan is de regeling 'beroep aan huis en lichte bedrijvigheid' ook mogelijk gemaakt bij bedrijfswoningen (agrarisch, maatschappelijk, etc). Bij alle bestemmingen anders dan Wonen is dit alleen toegestaan in de bedrijfswoning en is er geen afwijkingsmogelijkheid. In de bestemming Wonen is het mogelijk om via een afwijkingsbevoegdheid een groter oppervlak (max. 200 m²) te realiseren en om de bedrijvigheid in een bijgebouw uit te oefenen.

Een aan-huis-gebonden beroep betreft een beroep of het beroepsmatig verlenen van diensten op administratief, juridisch, medisch, therapeutisch, kunstzinnig, ontwerptechnisch of hiermee gelijk te stellen gebied, dat door zijn beperkte omvang in een woning en daarbij behorende bijgebouwen met behoud van de woonfunctie kan worden uitgeoefend.

Samenvattend:

- Bij alle (bedrijfs)woningen is, via de bestemmingsomschrijving, een beperkte oppervlakte aan huis gebonden beroep/bedrijf direct toegestaan. Het gaat dan om een oppervlakte van maximum van 50 m² in de woning.
- Via een omgevingsvergunning kan de oppervlakte binnen de bestemming Wonen worden vergroot tot maximaal 200 m².
- Via een omgevingsvergunning kan de bedrijvigheid binnen de bestemming Wonen worden toegestaan in een of meerdere bijgebouwen.

Thema recreatief medegebruik

Het (extensief) recreatief medegebruik in de vorm van wandelen, fietsen, paardrijden op de paden wordt in principe binnen alle verschillende gebiedsbestemmingen mogelijk gemaakt via de bestemmingsomschrijving, dus ook bij bos, natuur, groen, etcetera.

Samenvattend:

- Het (extensief) recreatief medegebruik in de vorm van wandelen, fietsen, paardrijden wordt in principe binnen alle verschillende gebiedsbestemmingen mogelijk gemaakt via de bestemmingsomschrijving

Thema mantelzorg

Mantelzorg betreft het bieden van zorg aan eenieder, die hulpbehoevend is op het fysieke, psychologisch en/of sociale vlak, op vrijwillige basis en buiten organisatorisch verband. In voorliggend bestemmingsplan is de mogelijkheid voor het verlenen van mantelzorg opgenomen. Het bestemmingsplan maakt het zonder meer mogelijk om een hulpbehoevend persoon in de (bedrijfs)woning te verzorgen. Hiervoor is geen nadere vergunning noodzakelijk. Uiteraard moet wel worden voldaan aan de criteria/begripsbepaling van mantelzorg in het bestemmingsplan. Het volledig splitsen van de woning ten behoeve van zelfstandige woonruimte is niet toegestaan.

Op basis van de beleidsuitgangspunten moet mantelzorg zoveel mogelijk in de (bedrijfs)woning worden ondergebracht. Door bovenvermelde insteek in het bestemmingsplan, is deze vorm van mantelzorg zeer toegankelijk.

Indien de bestaand (bedrijfs)woning te weinig ruimte biedt voor mantelzorg, kan op basis van een omgevingsvergunning medewerking worden verleend om de (bedrijfs)woning te vergroten met 100 m³.

Indien het niet mogelijk of redelijk is om de mantelzorg te realiseren in de (bedrijfs)woning, dan bestaat in uiterste instantie nog de mogelijkheid om een bijgebouw tijdelijk in te richten voor mantelzorg. Daarbij zal in eerste instantie de mogelijkheden voor een aangebouwd bijgebouw moeten worden benut. Indien dit vanwege de bouwmogelijkheden van het bestemmingsplan niet mogelijk is, kan onder voorwaarden vergunning worden verleend voor een vrijstaand bijgebouw tot maximaal 65 m².

Samenvattend:

- In het bestemmingsplan wordt ruimte geboden voor mantelzorg in de (bedrijfs)woning zonder vergunning.
- via een omgevingsvergunning kan in uitzonderlijke gevallen medewerking worden verleend om mantelzorg te realiseren in een bijgebouw.

3. Beleidskader

3.1. Rijksbeleid

3.1.1. Nota Ruimte, Ruimte voor Ontwikkeling (2006)

In de Nota Ruimte is het nationaal ruimtelijk beleid vastgelegd tot 2020. Bovendien bevat het een doorkijk op de langere termijn, namelijk de periode 2020-2030. De Nota Ruimte vervangt de ruimtelijk relevante rijksnota's c.q. de planologische kernbeslissingen (PKB's) behorende bij de Vierde nota over de ruimtelijke ordening Extra (en de Actualisering daarvan in de Vinac) en het Structuurschema Groene Ruimte. Hoofddoel van het nationaal ruimtelijk beleid is ruimte te scheppen voor de verschillende ruimteveragende functies op het relatief beperkte oppervlak van Nederland. Meer specifiek richt het kabinet zich hierbij op vier algemene doelen: versterking van de internationale concurrentiepositie van Nederland, bevordering van krachtige steden en een vitaal platteland, borging en ontwikkeling van belangrijke (inter)nationale ruimtelijke waarden, en borging van de veiligheid.

Met de Nota Ruimte heeft het kabinet gekozen voor een dynamisch, op ontwikkeling gericht ruimtelijk beleid.

3.2. Provinciaal beleid

Het provinciaal beleid is neergelegd in het Streekplan Gelderland 2005, vastgesteld door Provinciale Staten op 29 juni 2005. Op 1 juli 2008 is de fundamentele herziening van de Wet op de Ruimtelijke Ordening in werking getreden, de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Door inwerkingtreding van de Wro heeft het streekplan nu de status van een structuurvisie gekregen. Deze provinciale structuurvisie valt onder meer uiteen in een beleidsdocument (visie) en een normatief stelsel (criteria, maatvoeringseisen etc.). De nieuwe wet verandert niets aan de inhoud van het Streekplan Gelderland 2005. Dat betekent dat de inhoud van het streekplan voor de provincie de basis blijft voor haar eigen optreden in de ruimtelijke ordening.

De wetswijziging zorgt voor een duidelijke taakverdeling tussen de overheden waarbij ruimtelijke beleidsplannen van Rijk, Provincie en gemeenten in hoge mate verticaal op elkaar zijn afgestemd. In de nieuwe Wro is de sturingsfilosofie dat elke overheid op basis van de eigen verantwoordelijkheid en de daarbij behorende instrumenten vooral proactief optreedt ter realisering van haar eigen ruimtelijk beleid. De provincie ziet er op toe dat bestemmingsplannen ook inderdaad worden vastgesteld conform het provinciaal beleid, waarbij zij een reactieve rol vervult. In de Wro-agenda heeft de provincie verder nader uitgewerkt hoe dit bestaande beleid vertaald wordt en beschreven welke instrumenten toegepast (kunnen) worden voor het verwezenlijken van provinciale doelen.

3.2.1. Provinciale Structuurvisie Gelderland

Het streekplan voor de Provincie Gelderland vormt het provinciaal ruimtelijk beleid wat leidend is voor het bestemmingsplan. Dit Streekplan heeft sinds de invoering van de Wet ruimtelijke ordening (2008) de status van Structuurvisie gekregen. De hoofddoelstelling van het Gelders ruimtelijk beleid voor de periode 2005-2015 is om de ruimtebehoefte zorgvuldig in regionaal verband te accommoderen en te bevorderen dat publieke (rijk, provincie, gemeenten, waterschappen) en private partijen de benodigde ruimte vinden, op een wijze die meervoudig ruimtegebruik stimuleert, duurzaam is en de regionale verscheidenheid versterkt, gebruik makend van de aanwezige identiteiten en ruimtelijke kenmerken. In het provinciaal beleid voor stedelijke ontwikkeling wordt onderscheid gemaakt in bestaand bebouwd gebied en stedelijke uitbreiding. Het accent van de provinciale beleidsambities ligt op de vernieuwing en het beheer en onderhoud van bestaand bebouwd gebied.

Hiervoor zijn nodig:

- een verhoging van de kwaliteit van de leefomgeving en openbare ruimte door fysieke aanpassingen;
- het oplossen en voorkomen van milieuproblemen en knelpunten door een duurzame planontwikkeling;
- door kwalitatief woonbeleid bevorderen dat woonmilieus en de kwaliteit van de woningen aansluiten op de vraag van de inwoners van Gelderland;
- intensivering van het stedelijk grondgebruik, maar wel met behoud van karakteristieke elementen en zorgvuldig omgaan met open ruimten daarbinnen;
- optimalisering van het gebruik van het bestaand bebouwd gebied: meer gebruik van de verticale dimensie (hoogte, diepte) en van de tijdsdimensie (meervoudig gebruik van dezelfde gebouwde ruimte).

Natura 2000 en de Ecologische Hoofdstructuur

Rijk, provincies en gemeenten zijn verantwoordelijk voor bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de aanwezige bijzondere waarden en kenmerken van de Natura 2000-gebieden en de EHS.

De natuur in Nederland is behoorlijk versnipperd. Om daar verandering in aan te brengen, leggen het Rijk en de provincies sinds 1990 een samenhangend netwerk van grote en kleine natuurgebieden en natuurrijke cultuurlandschappen aan, de Ecologische Hoofd Structuur.

Door het vergroten van natuurgebieden, het ontwikkelen van nieuwe natuurgebieden en het aanleggen van ecologische verbindingzones en robuuste verbindingen ontstaat een samenhangend netwerk. Vergroting en verbinding kunnen problemen als verdroging, vermessing en versnippering tegengaan. De Veluwe is aangewezen als Natura 2000-gebied en vormt onderdeel van de Ecologische Hoofd Structuur (EHS). Het plangebied voor de Edese Veluwe maakt geheel onderdeel uit van de Ecologische hoofdstructuur en grotendeels ook van Natura – 2000 gebied.

Het doel van de EHS is om te komen tot duurzame populaties van kwetsbare planten en diersoorten. Om de planten- en diersoorten gezond en veerkrachtig te houden, moeten ze in verschillende leefgebieden kunnen voorkomen. Dit is belangrijk voor de voortplanting; het bevordert de genetische variatie binnen een soort. Soorten hebben zo meer overlevingskansen en meer uitwisselingsmogelijkheden.

De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de EHS is geregeld in het Streekplan Gelderland 2005. In 2009 is de grens definitief vastgesteld.

Binnen de EHS geldt de 'nee, tenzij'-benadering. Dit houdt in dat bestemmingswijziging niet mogelijk is, als daarmee de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied worden aangetast. Afwijken van deze regel is alleen mogelijk als het maatschappelijk belang groot is en er geen reële alternatieven zijn.

De provincie heeft de wezenlijke kenmerken en waarden beschreven in de in 2006 vastgestelde streekplanuitwerking Kernkwaliteiten en omgevingscondities van de Gelderse ecologische hoofdstructuur.

Nationaal landschap

De Veluwe is aangewezen als Nationaal Landschap. Als kernkwaliteiten van de Veluwe worden genoemd: het schaalcontrast van zeer open naar besloten, de actieve stuifzanden en de grote en aaneengeslotenheid van bos.

Nationale landschappen zijn gebieden met internationaal zeldzame of unieke en nationaal kenmerkende landschapskwaliteiten, en in samenhang daarmee bijzondere natuurlijke en recreatieve kwaliteiten. Landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten van nationale landschappen moeten behouden blijven, duurzaam beheerd en waar mogelijk worden versterkt. In samenhang hiermee zal de toeristisch-recreatieve betekenis moeten toenemen. Binnen nationale landschappen is daarom 'behoud door ontwikkeling' het uitgangspunt voor het ruimtelijk beleid. De landschappelijke kwaliteiten zijn medesturend

voor de wijze waarop de gebiedsontwikkeling plaatsvindt. Uitgangspunt is dat de nationale landschappen zich sociaal-economisch voldoende moeten kunnen ontwikkelen, terwijl de bijzondere kwaliteiten van het gebied worden behouden of worden versterkt.

In integrale uitvoeringsprogramma's van de nationale landschappen is specifiek aandacht nodig voor grondgebonden landbouw, natuur, toerisme en recreatie.

In het nationaal landschap Veluwe ligt een reconstructieopgave in het kader van de Reconstructiewet concentratiegebieden (bescherming ammoniakuitstoot). Op de Veluwe is extra aandacht nodig voor de uitplaatsing of een betere inpassing van recreatiebedrijven.

De Veluwe vormt een belangrijk en omvangrijk onderdeel van de EHS en daarmee van het groenblauwe raamwerk. Inzet is bescherming en ontwikkeling van natuurwaarden, extensivering van menselijke activiteiten, versterking van de recreatieve kwaliteit en verminderen van de barrièrewerking van verkeerswegen.

De Veluwe heeft een grote aantrekkingskracht op mensen die willen genieten van natuur, cultuur, rust en ruimte. Jaarlijks bezoeken miljoenen recreanten en toeristen de Veluwe. Het gebruik en de economische betekenis moet zorgvuldig worden afgestemd op ecologische, landschappelijke en recreatieve kwaliteiten én behoud en versterking van deze kwaliteiten moet worden gestimuleerd. Dit betekent bewust investeren in herstel en ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit ten behoeve van natuur en recreatie. Dit betekent ook economische ontwikkelingen stimuleren die passen bij de bijzondere ecologische waarden en de cultuurhistorische rijkdom en tegelijkertijd economische activiteiten die daar strijdig mee zijn weren of saneren.

De Veluwe maakt in zijn geheel deel uit van het landelijk gebied en het daarbinnen gelegen groenblauwe raamwerk. Het specifiek beleid van de provincie voor het landelijk gebied op onder andere de thema's: Vitaal Platteland, Natuur, Landschap en Landbouw heeft voor het bestemmingsplangebied dan ook een integraal karakter. Achtereenvolgens komt het relevante beleid per thema aan de orde.

Vitaal Platteland

De provincie Gelderland werkt samen met partners aan een vitaal platteland. Een platteland dat vitaal, groen en leefbaar is. Een belangrijk instrument daarbij is het Provinciaal *Meerjarenprogramma Vitaal Gelderland*. Hierin geeft de provincie Gelderland aan wat er moet gebeuren om Gelderland gezond te maken en te houden.

De provincie Gelderland wil een vitaal platteland bereiken door te werken aan natuurontwikkeling, een duurzame, concurrerende landbouw, verbetering van recreatieve mogelijkheden, een mooier landschap, verbetering van de bodemkwaliteit, een betere kwaliteit van het water en verbetering van de leefbaarheid.

In Gelderland zijn drie grote terreinbeherende organisaties actief. Naast Het Geldersch Landschap gaat het om Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten. Zij beheren nu al veel natuurgebieden in Gelderland en specifiek ook in de gemeente Ede. Als regisseur van de uitvoering van het Provinciaal Meerjarenprogramma Vitaal Gelderland heeft de provincie Gelderland overeenkomsten gesloten met deze organisaties, gericht op de aanleg en herstel van natuur en activiteiten om de natuur te beleven.

Het in 2000 opgestelde programma *Veluwe 2010* is in 2007 integraal opgenomen in het Provinciaal Meerjarenprogramma. *Veluwe 2010* is er op gericht om in samenwerking met veel andere partijen het economisch gebruik en het behoud van het gebied zorgvuldig op elkaar af te stemmen.

Hoofddoel van 'Veluwe 2010' is een duurzame evenwichtige ontwikkeling van ecologie en economie en ontwikkeling van de Veluwe tot een aaneengesloten natuur, cultuur- en boslandschap, met zo min mogelijk barrières voor mensen en dieren. In *Veluwe 2010* zijn 48 projecten benoemd die de provincie Gelderland samen met andere partijen uitvoert op de Veluwe. De belangrijkste daarvan zijn: Ecoducten, Ecologische poorten, Fietstotaalplan,

Groei en Krimp, Hart van de Veluwe, Imagoversterking Veluwe, Nationaal Landschap Veluwe, P-Veluwe, Radio Kootwijk en Veluwetransferia.

Via het spoor van bescherming wordt geregeld dat de bestaande waarden van de Veluwe, de waardevolle landschappen, ecosystemen, aardkundige kwaliteiten, archeologie en cultuurhistorie strikt beschermd worden. Uitvoering vindt onder andere plaats in de vorm van provinciale omgevingsplannen en bestemmingsplannen.

Natuur

Het beleid van de provincie Gelderland draagt bij aan het behoud en de ontwikkeling van natuur. Onderdelen van het natuurbeleid zijn de Ecologische Hoofd Structuur, het Gebiedsplan Natuur en Landschap 2006 en de beheerplannen op basis van de Natuurbeschermingswet.

Natuurbeheerplan 2009

In het Natuurbeheerplan, dat in 2009 is vastgesteld, is per perceel aangegeven voor welk soort natuurbeheer subsidie aangevraagd kan worden. Agrariërs en andere grondbezitters kunnen op basis van de Subsidieregeling Natuur en Landschapsbeheer vergoedingen aanvragen voor agrarisch-, natuur- en landschapsbeheer. Daarnaast biedt het stelsel de mogelijkheid om subsidie aan te vragen voor de aanleg van nieuwe natuur en de inrichting daarvan.

Beheerplannen

Alle landen van de EU hebben met elkaar afgesproken om het natuurlijk erfgoed van Europa te beschermen. Dit doen zij door Natura 2000-gebieden aan te wijzen. Natura 2000 zorgt ervoor dat toekomstige generaties, of dat nu mensen, dieren of planten zijn, de vruchten van de unieke Gelderse natuur kunnen blijven plukken. Voor een goede afweging tussen alle belangen in de Natura 2000-gebieden stelt de provincie Gelderland met betrokken partijen beheerplannen op.

Het beheerplan beschrijft de huidige situatie van het gebied, geeft een visie op de gewenste ontwikkelingsmogelijkheden voor de lange termijn, beschrijft concrete maatregelen voor een periode van zes jaar en biedt het kader voor de vergunningverlening. De provincie Gelderland neemt het voortouw voor de opstelling van de plannen voor onder andere de Veluwe. Het beheerplan voor de Veluwe is in voorbereiding.

Landschap

De Rijksoverheid heeft twintig karakteristieke gebieden in Nederland aangewezen als *Nationaal Landschap*, zeven liggen (deels) in Gelderland. Eén daarvan is de Veluwe. De provincie Gelderland streeft naar instandhouding en versterking van de bijzondere kenmerken van het landschap en naar het (nog) beter toegankelijk maken van de Nationale Landschappen voor inwoners en bezoekers.

Binnen de Nationale Landschappen geldt 'behoud door ontwikkeling'. Dit betekent dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen bijdragen aan het behouden en versterken van de kernkwaliteiten van het landschap. De komende jaren voert de provincie Gelderland samen met gemeenten, waterschappen en andere partijen projecten uit in de zeven Nationale Landschappen. De projecten moeten het landschap en de cultuurhistorie verfraaien en de toegankelijkheid vergroten.

Voor ieder Gelders Nationaal Landschap heeft de provincie Gelderland een uitvoeringsprogramma gemaakt met concrete voorstellen voor uitvoering van de projecten.

Landbouw

De land- en tuinbouw zijn in Gelderland van groot belang. Niet alleen voor de economie en werkgelegenheid, maar ook voor het beheer van natuur, landschap en water. Boeren beheren ook natuur en zorgen voor een aantrekkelijk en cultuurhistorisch waardevol landschap. De agrarische bedrijvigheid is in belangrijke mate verantwoordelijk voor de

vitaliteit van de plattelandsgebieden in Gelderland, ook van de plattelandskernen. De landbouw krijgt dan ook provinciale steun om duurzamer te produceren, met behoud van de concurrentiepositie.

Het *Reconstructieplan Veluwe*, dat is vastgesteld in 2005, is nodig om de problemen die op het platteland spelen te kunnen aanpakken. In delen van het landelijk gebied zitten de (intensieve) landbouw, wonen, werken, recreatie natuur en landschap elkaar te vaak in de weg. Het gevolg is dat vooral economisch belangrijke sectoren als landbouw en recreatie zich niet genoeg kunnen ontwikkelen en de kwaliteit van natuur, landschap en water te weinig verbetert.

Dit heeft grote gevolgen voor de leefbaarheid en vitaliteit van het platteland. In het reconstructieplan worden de functies bijna opnieuw over de gebieden verdeeld en nieuwe ontwikkelmogelijkheden gestimuleerd. Een aantal onderdelen uit het reconstructieplan wordt rechtstreeks overgenomen in het streekplan en de bestemmingsplannen.

Een belangrijk onderdeel van het reconstructieplan is de zonering. Gebieden hebben een bepaalde bestemming gekregen:

- gebieden waar landbouw voorrang krijgt (landbouwwontwikkelingsgebieden)
- gebieden waar de natuur voorrang krijgt (extensiveringsgebieden)
- gebieden waar verschillende functies naast elkaar bestaan (verwevingsgebieden)

De Edese Veluwe bevat geen landbouwwontwikkelingsgebieden, maar voornamelijk extensiveringsgebieden en enkele verwevingsgebieden. Deze indeling heeft gevolgen voor bijvoorbeeld vestiging of uitbreiding van intensieve veehouderijen. De mogelijkheden voor uitbreiding van (intensieve) veehouderijen in dit gebied zeer beperkt.

3.2.2. Streekplanuitwerking groei en krimp (2006)

De onbegrensde en waardevolle natuur op de Veluwe levert een aantrekkelijk decor op voor recreanten en toeristen. In het Reconstructieplan voor de Veluwe is gekozen voor een kwaliteitsimpuls voor zowel natuur als recreatie op de Veluwe.

De streekplanuitwerking 'Groei en Krimp' is vastgesteld op 26 september 2006. In aangewezen groeiclusters ontstaat, onder voorwaarden, ruimte voor een kwaliteitsimpuls voor de verblijfsrecreatie, terwijl de verblijfsrecreatie in de meest kwetsbare gebieden krimpt, zodat er per saldo geen extra bebouwing wordt toegevoegd. In de groeiclusters is groei mogelijk onder een aantal voorwaarden. Een hiervan is dat groei niet mag leiden tot significante schade aan de natuurwaarden.

Het beleid voor recreatieterreinen is door de provincie nader uitgewerkt in zogenaamde 'clustervisies verblijfsrecreatie' d.d. 27 juni 2005. Kern van deze clustervisies is dat voor de Veluwe wordt beoogd de recreant hoogwaardige natuurbeleving te bieden, en aan de andere kant de natuurwaarden zo optimaal mogelijk te behouden en versterken. Tevens zijn in de clustervisies randvoorwaarden gegeven voor de ontwikkeling van recreatie(terreinen) binnen deze clusters in samenhang met de omliggende natuurwaarden.

Binnen het plangebied zijn de groeiclusters Otterlo en Lunteren-Wekerom gelegen. Deze clusters liggen tegen zogenaamde 'rode gebieden' en het Natura 2000-gebied Veluwe aan. Dat betekent dat uitbreidingen van recreatiebedrijven 'van de rode (stedelijke) gebieden af' moeten gebeuren en dat er vooraf onderzoek zal moeten worden gedaan naar de 'externe werking'. In het bestemmingsplan zijn hiervoor randvoorwaarden opgenomen. Tevens zijn de clusters als gebiedsbestemming opgenomen op de verbeelding.

De clustervisies zijn als bijlage bij de regels van dit bestemmingsplan gevoegd.

3.2.3. Ruimtelijke Verordening Gelderland

Op 15 december 2010 stelden Provinciale Staten van Gelderland de Ruimtelijke Verordening Gelderland vast. De Ruimtelijke Verordening Gelderland is op 2 maart 2011 in werking getreden. De voorschriften in de ruimtelijke verordening zijn gebaseerd op de provinciale Structuurvisie (voorheen Streekplan Gelderland 2005), streekplanuitwerkingen en – herzieningen. De verordening is slechts een juridische vertaling van dit beleid, er is geen nieuw beleid aan toegevoegd. De regels in de verordening kunnen betrekking hebben op het hele provinciale grondgebied, delen of gebiedsgerichte thema's. Gemeenten moeten binnen een bepaalde termijn hun bestemmingsplan op deze regels afstemmen.

Met de ruimtelijke verordening stelt de provincie regels aan bestemmingsplannen van gemeenten. De provincie richt zich hierbij op onderwerpen die van provinciaal belang zijn. Gemeenten krijgen op sommige terreinen meer beleidsvrijheid, terwijl ze op andere gebieden te maken krijgen met strikte provinciale richtlijnen.

De onderwerpen die de provincie belangrijk vindt en waarvoor regels in de verordening zijn opgenomen die van toepassing zijn op het plangebied voor de Edese Veluwe, zijn:

- recreatiewoningen/ -parken
- waterwingebied
- grondwaterbeschermingsgebied
- ecologische hoofdstructuur
- waardevol open gebied
- nationaal landschap.

De vertaling van de diverse thema's in het bestemmingsplan wordt beschreven in paragraaf 2.3.2 (planthema's) en 6.3. (Bestemmingen).

3.3. Gemeentelijk en regionaal beleid

3.3.1. Structuurvisie buitengebied 2011

De structuurvisie buitengebied van de gemeente Ede (2011) zet sterk in op ruimtelijke kwaliteit. Een sterke eigenheid van Ede is één van de beleidsdoelen. Alle nieuwe ontwikkelingen – zowel grootschalige ontwikkelingen, als kleine particuliere initiatieven – dienen voort te bouwen op de huidige kenmerkende kwaliteiten van het Edese buitengebied.

De ruimtelijke kwaliteit is verder uitgewerkt in 'Beeldkwaliteitplan Buitengebied Ede' en de 'Cultuurhistorische Waardenkaart Ede' (RAAP rapport 2500). Deze documenten zijn het toetsingskader en de inspiratiebron voor ontheffingen, wijzigingsbevoegdheden, vergunningsaanvragen en kleinschalige bestemmingsplanwijzingen.

Het Beeldkwaliteitplan heeft de status van welstandsnota voor het buitengebied. De voor het bestemmingsplan relevante hoofdelementen van het Beeldkwaliteitplan Buitengebied Ede zijn hierna samengevat.

De gemeente Ede is een mooie gemeente met een bijzonder en waardevol buitengebied. De ontwikkelingen in het buitengebied staan echter niet stil. Veranderingen bieden kansen om bestaande kwaliteiten te behouden en minder mooie plekken te verbeteren.

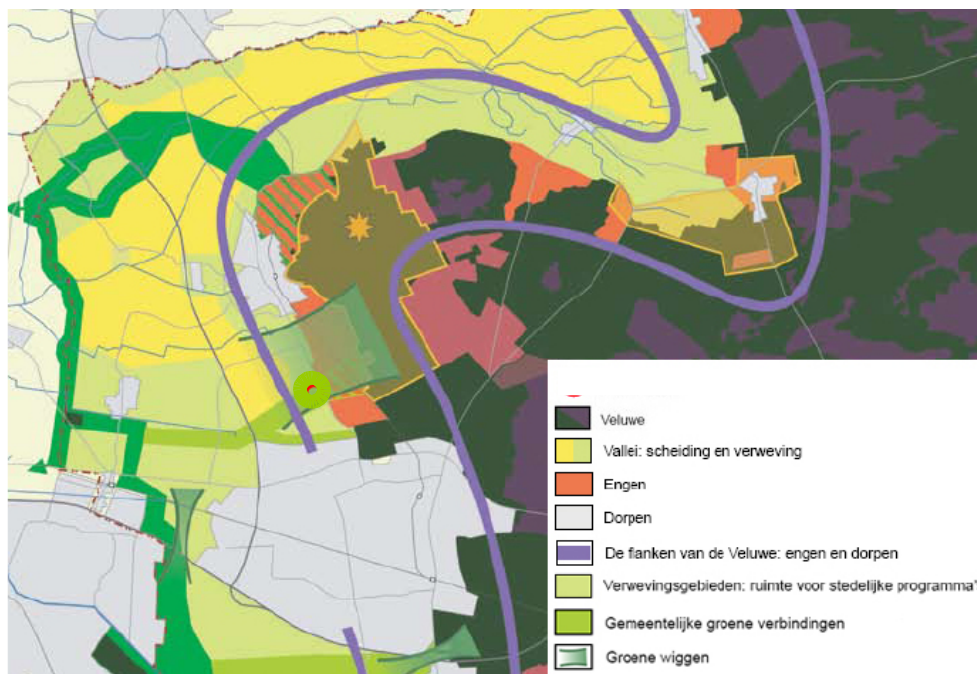
Het Beeldkwaliteitplan Buitengebied Ede geeft randvoorwaarden voor vernieuwingen. Het geeft eigenaren en initiatiefnemers aanknopingspunten voor een zorgvuldige aanpak van de

bebouwing en de inrichting van erf en landschap. Oftewel: het bestemmingsplan geeft aan WAT er mag; het beeldkwaliteitplan laat zien HOE het er uit moet zien.

Het is de ambitie van het beeldkwaliteitplan om bij te dragen aan de leesbaarheid van het landschap en de landschappelijke kwaliteit te respecteren, behouden en/of te versterken. Uitgangspunt voor het beeldkwaliteitplan zijn de kenmerkende kwaliteiten van de bestaande landschappen in de gemeente Ede: bos- en heidelandschap, engenlandschap, kampenlandschap, broek- en heideontginningenlandschap. Deze landschappen zijn meer in detail in paragraaf 2.2. beschreven.

Karakteristiek voor het buitengebied van Ede, niet altijd gerelateerd aan bepaalde landschapstypen, zijn (ook) de oude, monumentale boerderijen, de bijzondere landschappelijke elementen, de landschappelijke dragers (laanbeplantingen en beken) en de zandwegen. Deze leveren een bijdrage aan het leesbaar en beleefbaar maken van het landschap en zijn het waard te behouden en waar mogelijk te herstellen of te versterken. Het kunnen aanknopingspunten zijn bij het maken van ruimtelijke plannen.

Ook het groenblauwe casco van de Veluwe, waar versterking van de ecologische waarden wordt nagestreefd, geeft aanknopingspunten.

Figuur: uitsnede structuurvisie Buitengebied en legenda (Gemeente Ede, 2011).

3.3.2. Regionale beleidsinvulling functiewisseling en nevenactiviteiten 2008

De gemeenten Ede, Wageningen, Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel hebben, in het kader van het gemeentelijk samenwerkingsverband Regio De Vallei, voor hun complete buitengebieden een eigen beleidsinvulling ontwikkeld voor functieverandering, nevenfuncties op agrarische bedrijven en uitbreiding van niet-agrarische bedrijven. Op 22 november 2006 is de nota 'Regionale beleidsinvulling functieverandering en nevenactiviteiten' vastgesteld. Op 4 april 2008 is er een verfijning van dit regiobeleid vastgesteld.

Voor de gemeenten zijn de volgende doelen voor functieverandering van belang:

- De verbetering van de ruimtelijke kwaliteit vindt, naast sloop van bebouwing, tevens plaats door middel van verbetering van publieke functies, zoals ontwikkeling van landschap en natuur, door versterking van de kenmerken van het oorspronkelijke landschap, bijdragen aan recreatieve routes, bijdragen aan waterberging en dergelijke, op plaatsen waar dit wenselijk is. Functieverandering is geen doel op zich, maar moet bijdragen aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied.
- Voorkeur is hergebruik van bestaande bebouwing voor nieuwe functies. Het gebruik van bestaande bebouwing wordt gestimuleerd. Als de bestaande bebouwing van een te slechte (beeld)kwaliteit is om voor de nieuwe functie hergebruikt te worden, is vervangende nieuwbouw, die goed is ingepast in z'n omgeving, mogelijk.
- Versterking van de economische en sociale vitaliteit van het buitengebied door, onder voorwaarden, niet aan het buitengebied gebonden functies toe te staan als nieuwe economische dragers en, onder voorwaarden, ook ruimte te bieden voor uitbreiding van deze functies.
- Aansluiting van het beleid voor functieverandering bij de specifieke kenmerken en behoeften in de regio.

De gemeenten zullen daarnaast nog de volgende criteria meenemen bij de beoordeling van mogelijkheden voor functieverandering:

- De functieverandering wordt ingepast in het omringende landschap, bijvoorbeeld door de aanleg (en zo nodig bestemmen) van natuur- en landschapselementen. Daarbij moet aansluiting gezocht worden bij bestaande plannen voor natuur en landschap, zoals het Reconstructieplan en Landschapsontwikkelingsplannen. De initiatiefnemer zal daartoe een erfinrichtingsplan moeten overleggen.
- De functieverandering moet bijdragen aan de verbetering van de ruimtelijke en economische vitaliteit, door middel van sloop van bebouwing, al dan niet in combinatie met verbetering van publieke functies, zoals natuurontwikkeling, bijdragen aan recreatieve routes of waterberging en dergelijke, op plaatsen waar dit wenselijk is.
- In geval van sloop van bestaande legale bebouwing, geldt als peildatum voor het aanwezig zijn van bestaande voormalige bedrijfsgebouwen: 2 jaar voor de datum dat de aanvraag voor functieveranderingen wordt ingediend. Voor deze methode met verschuivende datum is aan de ene kant gekozen om daarmee te voorkomen dat nieuwe bedrijfsbebouwing gebouwd worden, met als doel deze in te zetten voor het bereiken van sloopnormen in het kader van functieverandering. Aan de andere kant maakt het mogelijk dat ook relatief jonge gebouwen ingezet kunnen worden voor functieverandering, wat in de huidige economische tijd met snelle veranderingen gevraagd zal gaan worden.
- Opslag van goederen buiten gebouwen wordt niet toegestaan.
- Detailhandel wordt niet toegestaan, tenzij het detailhandel in ter plaatse of in de regio geproduceerde producten betreft.
- De functieverandering mag niet leiden tot milieuhinder voor de omgeving.
- In geval van vrijgekomen gebouwen van een stoppend agrarisch bedrijf, dient de milieuvergunning te zijn ingetrokken.
- Indien sprake is van vervangende nieuwbouw en verbouw, zal de gemeentelijke Welstandsnota als toetsingskader gelden.
- Nevenactiviteit mag geen beperking opleveren voor omliggende agrarische bedrijven.

De nota geeft een beleidsinvulling voor de volgende typen functieverandering:

- functieverandering naar wonen;
- functieverandering naar (niet-agrarische) bedrijven, maatschappelijke en recreatieve functies;

- nevenfuncties op bestaande agrarische bedrijven;
- uitbreiding van bestaande niet-agrarische bedrijven.

Het regiobeleid is ook van toepassing voor het plangebied van het bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe. Het betreft met name functieverandering van agrarische bedrijven naar wonen. Uitbreiding van niet-agrarische functies is in dit gebied zeer beperkt. Voor functieverandering van agrarische bedrijven naar wonen is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen in het bestemmingsplan.

4. Onderzoek en randvoorwaarden

4.1. Inleiding

In dit hoofdstuk komen diverse aspecten aan de orde die van invloed kunnen zijn op functies of ontwikkelingen binnen het bestemmingsplangebied, zoals cultuurhistorie en archeologie, flora en fauna, water, milieuaspecten en kabels en leidingen. Per onderdeel worden het beleid en/of wetgeving weergegeven, waar vervolgens het plangebied aan wordt getoetst, gevolgd door de consequenties voor het bestemmingsplan.

4.2. Bedrijven en milieuzonering

Beleid/regelgeving

De gemeente is verantwoordelijk voor het maken van een goede afweging bij het toestaan van nieuwe (bedrijfs)activiteiten of uitbreiding hiervan. De afweging moet het gevaar en overlast voor omliggende woningen beperken. Bij de afweging maakt de gemeente gebruik van de Handreiking 'Bedrijven en Milieuzonering' van Vereniging Nederlandse Gemeenten (verder: handreiking). De handreiking geeft door middel van richtafstanden per milieubelastende activiteit aan wat de acceptabele afstand is ten opzichte van een gevoelige bestemming (bijvoorbeeld een woning). Voor de aspecten geur, stof, geluid en gevaar is een richtafstand opgenomen.

Bij het actualiseren van bestemmingsplannen speelt milieuzonering een andere rol. De bestaande, toegestane bedrijvigheid mag immers worden voortgezet. De bestaande functies zijn al op basis van eerdere besluitvorming planologisch toegestaan. Er komt in het kader van de actualisatie geen toetsing aan de richtafstanden uit de handreiking aan te pas. Wel dient te worden gezien in hoeverre planologische toegestane bedrijfsactiviteiten ingeperkt moeten worden in verband met de uitgangspunten van milieuzonering.

In de handreiking worden twee omgevingstypen onderscheiden, namelijk 'rustige woonwijk / rustig buitengebied' en 'gemengd gebied'. Het gaat bij deze beide omgevingstypen bij de verschillende hindercategorieën om de volgende afstanden:

Categorie	Richtafstand (in meters) tot gevoelige bestemming	
	Rustige woonwijk en rustig buitengebied	Gemengd gebied
1	10	0
2	30	10
3.1	50	30
3.2	100	50
4.1	200	100
4.2	300	200
5.1	500	300
5.2	700	500
5.3	1.000	700
6	1.500	1.000

Categorie 1 staat voor een lage potentiële milieubelasting en categorie 6 staat voor de hoogste potentiële milieubelasting. De richtafstanden, inclusief categorie-indeling en afstandscriteria, zijn voor dit bestemmingsplan gehanteerd.

De richtafstand geldt tussen enerzijds de grens van de bestemming die bedrijven (of andere milieubelastende functies) toelaat en anderzijds de uiterste situering van de gevel van een woning die volgens het bestemmingsplan of via vergunningvrij bouwen mogelijk is.

De gegeven afstanden zijn richtafstanden en geen harde afstandseisen. Er kan dus gemotiveerd van worden afgeweken.

Het karakter van het plangebied is zodanig, dat een strikte afbakening van toegestane bedrijfsactiviteiten noodzakelijk is. Dit heeft ertoe geleid dat er een specifieke aanduiding is gegeven aan percelen waar bedrijfsactiviteiten zijn toegestaan. Op die manier is de mogelijkheid tot bedrijfsvoering en –vestiging beperkt tot de percelen en activiteiten die ten tijde van de vaststelling van dit bestemmingsplan al mogelijk waren. Overigens is deze werkwijze ook in het voorgaande bestemmingsplan toegepast.

De bestaande bedrijven dienen te voldoen aan de voorschriften in het kader van de Wet milieubeheer. Deze wetgeving heeft tevens als uitgangspunt dat de hinder naar omliggende woningen zoveel mogelijk beperkt blijft. Door middel van de gekozen wijze van bestemmen en de regelgeving uit de Wet milieubeheer, kunnen er niet zonder meer andere dan de bestaande bedrijfsactiviteiten worden uitgevoerd.

Conclusie

De planologisch toegestane bedrijfsactiviteiten in het plangebied mogen worden voortgezet. Deze percelen krijgen een specifieke aanduiding waaruit blijkt welke bedrijfsactiviteit(en) is/zijn toegestaan. Aangezien deze bedrijfsactiviteiten al waren toegestaan onder het oude bestemmingsplanregime, verhoudt zich dit met de uitgangspunten van milieuzonering. Er wordt tevens voorkomen dat niet zomaar andere bedrijfsactiviteiten kunnen plaatsvinden, ook al zouden deze dezelfde mate van milieuhinder veroorzaken.

4.3. Bodem

Beleid/regelgeving

De gemeente Ede heeft specifiek bodembeleid. Middels een bodemkwaliteitskaart wordt de chemische bodemkwaliteit weergegeven binnen de zone van 0 tot 2 meter beneden maaiveld. De bodemkwaliteitskaart is vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders op 24 juni 2008. Uit de bodemkwaliteitskaart blijkt dat de bodem van Ede in het algemeen van een goede milieuhygiënische kwaliteit is.

Daarnaast kent de gemeente Ede een vrijstellingsregeling. Dit houdt in dat B&W vrijstelling kunnen verlenen van de bodemonderzoeksplicht bij een bouwvergunning of bij een bestemmingsplanwijziging omdat er al voldoende gegevens zijn met betrekking tot de bodemkwaliteit, zoals bijvoorbeeld een bodemkwaliteitskaart in combinatie met een bodembeheersplan. Voorwaarde hierbij is wel dat uit historisch onderzoek is gebleken dat het terrein niet verdacht is van bodemverontreiniging door bijvoorbeeld bedrijfsactiviteiten of calamiteiten.

Bestaande situatie plangebied

Op de bodemkwaliteitskaart (BKK) komt naar voren dat binnen het plangebied Veluwe enkele ‘verdachte’ locaties kent. De van bodemverontreiniging verdachte locaties liggen met name langs de wegen en zijn relatief klein in omvang.

Uit het bodeminformatiesysteem (BIS) blijkt dat op een aantal percelen binnen het plangebied bodemonderzoeken zijn uitgevoerd. Over het algemeen kan gesteld worden dat de bodem op de Veluwe een goede bodemkwaliteit heeft.

De grondwaterstand is in het grootste deel van het gebied dieper dan 5 meter beneden maaiveld. Alleen in het gebied ten noorden van de A12, ter hoogte van ‘De Buunderkamp’ tot het noordelijker gelegen ‘Kreelsezand’ is de grondwaterstand tussen 2 en 5 meter beneden maaiveld. Het grondwater stroomt globaal in westelijke tot zuidwestelijke richting.

Conclusie

Het bestemmingsplan Veluwe betreft een actualisatieplan en is conserverend van aard. Daarom is het uitvoeren van een bodemonderzoek niet noodzakelijk. Wanneer in de toekomst een ontwikkeling plaatsvindt, kan bodemonderzoek noodzakelijk zijn als de ontwikkeling is gelegen op een verdachte locatie. Uit een bodemonderzoek moet op dat moment blijken of bodemsanering al dan niet nodig is.

4.4. Water

Beleid/regelgeving

Op grond van artikel 3.1.6 Bro dient in de toelichting op ruimtelijke plannen, een waterparagraaf te worden opgenomen. Hierin staat de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishoudkundige situatie. In die paragraaf dient uiteengezet te worden of en in welke mate het plan in kwestie gevolgen heeft voor de waterhuishouding. Dat wil zeggen voor het grondwater en voor het oppervlaktewater. Het is de schriftelijke weerslag van de zogenaamde watertoets: 'het hele proces van vroegtijdig informeren, adviseren (door de waterbeheerder), afwegen en beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten'.

Begin 2001 ondertekende het Rijk, het IPO, de VNG en de Unie van waterschappen de Startovereenkomst Waterbeleid 21e eeuw. Met het Waterbeleid 21e eeuw wordt ingespeeld op toekomstige ontwikkelingen, die hogere eisen stellen aan het waterbeheer. Het gaat hierbij om onder andere de klimaatverandering, de bodemdaling en de zeespiegelstijging. Het Waterbeleid 21e eeuw heeft twee principes voor duurzaam waterbeheer geïntroduceerd, te weten de tritsen:

- vasthouden, bergen en afvoeren;
- schoonhouden, scheiden en zuiveren.

De trits 'vasthouden, bergen en afvoeren' houdt in, dat overtollig water zoveel mogelijk bovenstrooms wordt vastgehouden in de bodem en in het oppervlaktewater. Vervolgens wordt zo nodig het water tijdelijk geborgen in bergingsgebieden en pas als vasthouden en bergen te weinig opleveren, wordt het water afgevoerd.

Bij de trits 'schoonhouden, scheiden en zuiveren' gaat het erom dat het water zoveel mogelijk wordt schoongehouden. Vervolgens worden schoon en vuil water zoveel mogelijk gescheiden en als laatste, wanneer schoonhouden en scheiden niet mogelijk is, komt het zuiveren van verontreinigd water aan bod.

Voor het Waterschap Vallei & Eem heeft dit geleid tot de volgende concrete activiteiten: het opstellen van een watervisie voor het beheersgebied, invulling geven aan de watertoets om ruimtelijke plannen te beoordelen op waterhuishoudkundige effecten, het vastleggen van normen voor wateroverlast en het realiseren (bestemmen) van ruimte voor water.

Het gemeentelijk beleid op het gebied van water is beschreven in het Waterplan 2008-2012. Dit plan is een gezamenlijk product van de gemeente Ede, het Waterschap Vallei & Eem en de provincie Gelderland. In het waterplan zijn onder meer concrete doelen ten aanzien van hemelwater en grondwater geformuleerd.

In het hemelwaterbeleid zijn de doelstellingen ten aanzien van hemelwater uit het waterplan operationeel uitgewerkt. In 2015 wil de gemeente dat 20% van het 'bestaande' verharde oppervlak in Ede is afgekoppeld van de gemengde riolering. In het hemelwaterbeleid wordt onderscheid gemaakt tussen bestaande verharding en nieuwe verharding in stedelijk gebied.

De belangrijkste uitgangspunten voor de omgang met water uit Waterplan zijn:

- de trits vasthouden, bergen en afvoeren van regenwater;
- scheiden van vuil en schoon water;

- vergroten van de kwaliteit van de leefomgeving.

In het kader van de watertoets dient overleg plaats te vinden tussen waterschap Vallei & Eem en de gemeente Ede. Omdat het een conserverend plan is, heeft er geen overleg met het waterschap plaatsgevonden.

Beleid/regelgeving

Het gemeentelijke beleid qua water staat beschreven in het Waterplan 2008-2012. Dit plan is een gezamenlijk product van Gemeente Ede, Waterschap Vallei & Eem, Provincie Gelderland en Waterleidingbedrijf Vitens. De belangrijkste uitgangspunten voor de omgang met water, die in het Waterplan worden beschreven zijn:

- Vasthouden, bergen, afvoeren van regenwater
- Scheiden van vuil en schoon water
- Vergroten van de kwaliteit van de leefomgeving

Er wordt gewerkt aan een nieuw Waterplan (2013-2017). De belangrijkste uitgangspunten wijzigen niet ten opzichte van het huidige Waterplan.

Hemelwaterbeleid

Schoon hemelwater dient waar mogelijk in de bodem geïnfiltreerd te worden conform artikel 2.7.5 van de bouwverordening en de eisen gesteld in het hemelwaterbeleid. In het hemelwaterbeleid "*In de weer met neerslag*" zijn de doelstellingen ten aanzien van hemelwater uit het waterplan operationeel uitgewerkt. Afkoppeling van daken gebeurt bij voorkeur via zichtbare afvoer en infiltratie en wel om de volgende reden.

- foutieve afkoppeling zichtbaar (voorkoming bodemvervuiling)
- bewustwording burger
- verbeteren kwaliteit leefomgeving

De keuze voor een infiltratievoorziening, alsook de uitwerking van de benodigde bergingscapaciteit dient afgestemd te worden met de gemeente Ede.

Grondwatervisie

De grondwatervisie is ook een operationele uitwerking van het waterplan van Ede. De grondwaterstand kan van nature langs de Veluweflank enorm fluctueren. Bovendien verwacht de provincie Gelderland in deze zogenaamde 'grondwaterfluctuatietoneel' in de toekomst ten gevolge van klimaatverandering een extra stijging van de grondwaterstand.

Met de grondwatervisie streeft de gemeente Ede naar balans in haar stedelijke grondwatersystemen, waarbij enerzijds grondwateroverlast wordt voorkomen en anderzijds wordt gezorgd dat zo min mogelijk grondwater van hoge kwaliteit wordt afgevoerd.

Situatie plangebied

Het plangebied is circa 19.000 hectare groot. Het eerste watervoerende pakket bestaat uit matig grof tot uiterst fijn zand. Over het algemeen is de doorlatendheid goed. De grondwaterstand in grootste deel het gebied is dieper dan 5 m-mv. Alleen in het gebied ten noorden van de A12, ter hoogte van 'De Buunderkamp' tot het noordelijker gelegen 'Kreelsezand' is de grondwaterstand tussen 2 en 5 m-mv. Het grondwater stroomt globaal in westelijke tot zuidwestelijke richting.

Grondwaterwingsgebied en grondwaterbeschermingsgebied

In het Edese bos, ten noordoosten van de kern Ede, ligt het waterwin- en grondwaterbeschermingsgebied. Het drinkwaterwingsgebied bevindt zich ten noordoosten van de Bosrand, direct grenzend aan het plangebied.

Grondwaterbeschermingsgebieden bestaan uit drie zones:

1. het waterwingsgebied. Dit wordt ook wel de 1-jaarszone genoemd. Het grondwater in dit gebied is binnen 1 jaar bij de pompputten van het waterbedrijf.
2. Het grondwaterbeschermingsgebied. Dit wordt ook wel de 25-jaarszone genoemd. Dit gebied ligt om het waterwingsgebied. Het grondwater in dit gebied is binnen 25 jaar bij de pompputten van het waterbedrijf.
3. De boringsvrije zone. Dit is het gebied waar het grondwater onder de beschermende laag binnen 25 jaar bij de pompputten is.

Er zijn drie combinaties van grondwaterbeschermingsgebieden mogelijk:

1. Een waterwingsgebied en een boringsvrije zone (niet kwetsbaar);
2. Een waterwingsgebied, een boringsvrije zone en een grondwaterbeschermingsgebied; (deels kwetsbaar);
3. Een waterwingsgebied en een grondwaterbeschermingsgebied (kwetsbaar)

Binnen de gemeente Ede is de derde combinatie van toepassing. In het streekplan van de provincie staat de wijze van bescherming in ruimtelijke plannen voor de beschermingszones voor drinkwaterwinningen als volgt beschreven:

Waterwingsgebied

Het waterwingsgebied is de directe omgeving van de winputten. Voor waterwingsgebieden is het belang van de waterwinning zo evident, dat het projecteren van andere bestemmingen, niet aanvaardbaar is. De mogelijkheden tot uitbreiding van reeds aanwezige bebouwing (anders dan voor de waterwinning) moeten tot het uiterste worden beperkt.

Beschermingszone

Binnen grondwaterbeschermingsgebieden geldt het zogenaamde stand-still/step forward principe. Dat wil zeggen dat toekomstige ontwikkelingen/ruimtelijke initiatieven geen groter risico op bodem- en/of grondwaterverontreiniging mogen opleveren dan de in de huidige situatie het geval is en dat naar vermindering van het risico wordt gestreefd. Dit betekent dat het gemeentebestuur in het bestemmingsplan moet aantonen dat door de toekomstige activiteit het risico op bodem- en/of grondwaterverontreiniging niet toeneemt. Dit geldt wanneer een bestemming of een andere bestemmingsplanregeling wordt gewijzigd. Indien mogelijk moet er een verbetering zijn ten opzichte van het huidige gebruik. Dit kan worden gerealiseerd door ruimtelijke compensatie (binnen het grondwaterbeschermingsgebied) en/of milieuhygiënische maatregelen.

In het kader van de Wet Milieubeheer heeft de provincie milieuhygiënische regels opgesteld ter bescherming van de waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden. Deze zijn vastgesteld in de Provinciale milieuverordening Gelderland (verder PmG). In de PmG staan de verbodsbepalingen (bijlage 10b van de PmG) voor niet-inrichtingsgebonden activiteiten in waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden. Van de meeste verbodsbepalingen kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen.

Daarnaast staat in de PmG een lijst van bedrijfscategorieën (bijlage 10e van de PmG) die niet in een waterwin- of grondwaterbeschermingsgebied mogen worden opgericht. Hiervoor is geen ontheffingsmogelijkheid.

Riolering

Alleen aan de randen van het plangebied is op enkele plaatsen riolering aanwezig. Het gaat dan in de meeste gevallen om drukriolering. Door de bodemgesteldheid en de lage grondwaterstanden is het gebied zeer geschikt voor infiltratie.

Uitlogende materialen

Bij infiltratie van het hemelwater in de bodem is het van belang dat verontreiniging van het hemelwater wordt voorkomen. Bij herinrichting of nieuwbouw worden daarom bij voorkeur geen uitlogende materialen zoals koper en zink gebruikt.

Conclusie

Het bestemmingsplan is conserverend van aard en er worden geen nieuwe ontwikkelingen opgenomen. Wanneer in de toekomst een ontwikkeling plaatsvindt, worden de hemelwater- en afvalwaterstroom zo veel mogelijk van elkaar gescheiden. Hierbij kan overleg met het Waterschap nodig zijn. Bij ontwikkelingen in het grondwaterbeschermingsgebied dient overleg met de Provincie plaats te vinden. Voor het overige worden geen belemmeringen voorzien bij het bestemmingsplan vanuit water.

van de Wet Milieubeheer heeft de provincie milieuhygiënische regels opgesteld ter bescherming van de waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden. Deze zijn vastgesteld in de Provinciale milieuverordening Gelderland (PmG). In de PmG staan de verbodsbepalingen (bijlage 10b van de PmG) voor niet-inrichtingsgebonden activiteiten in waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden. Van de meeste verbodsbepalingen kan Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen.

4.5. Ecologie

Beleid/regelgeving

Voor ruimtelijke ingrepen of bestemmingsplanwijzigingen heeft men te maken met de natuurwetgeving en natuurbeleid. Binnen de natuurwetgeving wordt onderscheid gemaakt in bescherming van soorten en gebieden. Soorten en hun directe leefomgeving worden beschermd door de Flora- en faunawet. De Natuurbeschermingswet draagt zorg voor de gebiedsbescherming. Daarnaast is er het beschermingskader van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) dat een samenhangend netwerk van natuurgebieden nastreeft. In Ede is het EHS beleid in het agrarisch buitengebied aangevuld met gemeentelijk beleid voor de groene verbindingen Veluwe-Allemanskampje en Hoekelum-Bennekomse Meent, welke aansluiten op het natuurgebied Veluwe.

Flora- en faunawet

De Flora en Faunawet (april 2002) richt zich op de instandhouding van populaties van soorten die bescherming behoeven. Sinds de inwerkingtreding van de AMvB (2005) worden er drie categorieën beschermingsniveaus onderscheiden waarop het ontheffingsregime is gebaseerd. In geval van bestemmingsplanwijzigingen of activiteiten die te kwalificeren zijn als ruimtelijke ontwikkelingen, gaat het bij toetsing aan de Flora- en faunawet om de soorten uit tabel 2 en 3 en vogels van de AMvB artikel 75². Voor de algemene soorten uit tabel 1 van AMvB artikel 75 geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen.

Bij ruimtelijke en planologische ontwikkelingen zijn de volgende verboden van belang:

- Artikel 8: het is verboden beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen;
- Artikel 9: het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen;

² Besluit van 10 september 2004, houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen.

- Artikel 10: het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten;
- Artikel 11: het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren;
- Artikel 12: het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende planten en dieren (zorgplicht, artikel 2, lid 1). De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, ongeacht beschermingsstatus, ontheffing of vrijstelling.

Gedragscode Flora- en faunawet

Vanaf eind 2010 wordt gemeenten de mogelijkheid geboden de door de minister van LNV goedgekeurde Gedragscode Flora- en faunawet voor Ruimtelijke Ontwikkelingen en Inrichting te implementeren. Gedragscodes geven aan hoe bij bepaalde werkzaamheden schade aan de beschermde dier- en plantensoorten kunnen worden voorkomen of tot een minimum beperkt worden.

In zijn algemeenheid geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen (artikelen 8 t/m 12) voor tabel 1 soorten. Indien de gedragscode Ruimtelijke Ontwikkelingen en Inrichting gehanteerd wordt geldt onder voorwaarden ook een vrijstelling van de verbodsbepalingen voor tabel 2 soorten en vogelsoorten. Tabel 3 soorten blijven ook bij gebruikmaking van een gedragscode ontheffingsplichtig. De vrijstelling geldt alleen voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

De gedragscode Ruimtelijke Ontwikkelingen en Inrichting is van toepassing op voorbereidende en uitvoerende werkzaamheden als het gaat om de ontwikkeling en inrichting van ruimtelijke projecten door gemeenten en overige organisaties. Handelen volgens deze gedragscode is alleen vereist indien (mogelijk) beschermde soorten voorkomen op en nabij de project- of werklocatie.

Natuurbeschermingswet 1998

In de nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 (gewijzigd oktober 2005) zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn verwerkt. Bij toetsing aan de Natuurbeschermingswet gaat het om soorten en habitats waarvoor, krachtens de Habitat- en Vogelrichtlijn, Natura 2000-gebieden zijn aangewezen en instandhoudingdoelstellingen zijn geformuleerd.

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000 gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden);
- Beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands.

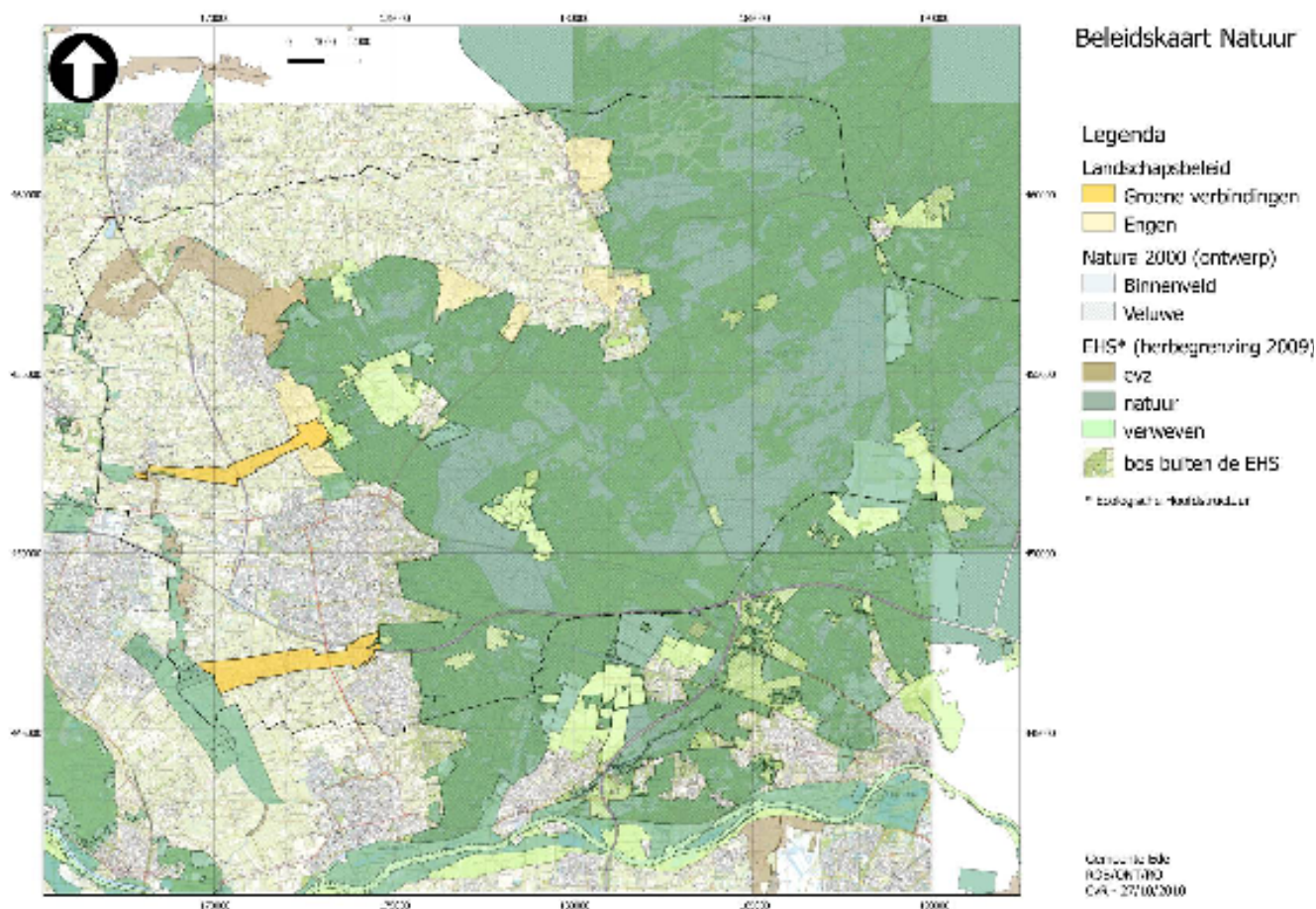
Het is van belang na te gaan of er een Natura 2000 gebied binnen de invloedsfeer van de planlocatie ligt, waardoor er mogelijk sprake is van (significant) negatieve effecten. Indien dit het geval is, dienen de mogelijke effecten van de voorgenomen ingrepen op de instandhoudingdoelstellingen bepaald te worden. Dit kan leiden tot een vergunningplicht op grond van de Natuurbeschermingswet, middels een verstorings- en verslechteringstoets bij negatieve effecten en een passende beoordeling wanneer er significant negatieve effecten verwacht worden.

In Ede worden twee gebieden aangemerkt als Natura 2000 gebied, te weten: de Veluwe en het Binnenveld. Beschermde natuurmonumenten of wetlands zijn niet aanwezig in Ede.

Afhankelijk van de ligging en aard van de beoogde ontwikkelingen ten opzichte van de Natura 2000 gebieden dienen bestemmingsplanwijzigingen en ontwikkelingen die mogelijk negatieve effecten teweeg brengen op het gebied, getoetst te worden aan de Natuurbeschermingswet. Ook kunnen ruimtelijke ontwikkelingen gelegen buiten de begrenzing van het Natura 2000 gebied negatieve effecten teweeg brengen op het Natura 2000 gebied, er is dan sprake van zogenaamde “externe werking”. Deze externe werking kan evenzeer de instandhoudingsdoelen negatief beïnvloeden, waardoor ook zulke ruimtelijke ontwikkelingen aan de Natuurbeschermingswet getoetst dienen te worden en er mogelijk een vergunning ingevolge de Natuurbeschermingswet vereist is.

Voor de Natura 2000 gebieden zijn instandhoudingsdoelen voor habitattypen en soorten geformuleerd. Deze aangewezen habitattypen en soorten dienen in een gunstige staat van instandhouding behouden of, in voorkomende gevallen, herstelt te worden.

Wanneer de Natura 2000 beheerplannen voor de Veluwe gereed zijn dienen ontwikkelingen, naast de instandhoudingsdoelen, ook getoetst te worden aan de beheermaatregelen. In de beheerplannen staat aangegeven welke activiteiten zonder vergunning in het gebied mogen plaatsvinden. Zolang het beheerplan nog niet is vastgesteld, is zogenaamd ‘bestaand gebruik’ in de meeste gevallen niet vergunningplichtig. Of dit daadwerkelijk het geval is wordt onderzocht door middel van een ‘milieu-effectrapportage’ voor het plangebied.

Ligging Natura 2000 -gebieden en EHS

Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Daarnaast kunnen gebieden ook onderdeel uitmaken van de ecologische hoofdstructuur (EHS). Onderscheid wordt gemaakt tussen:

- EHS-natuur - bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden;
- EHS-verweving - gebieden met een ander gebruik dan natuur, maar met hoge natuurwaarden;
- ecologische verbindingzones - verbindingen bewerkstelligen tussen EHS onderdelen.

In het plangebied voor het bestemmingsplan natuurgebied Veluwe bestaat de EHS uitsluitend uit EHS-natuur en EHS-verweving. Het plangebied bestaat voor het merendeel uit EHS-natuur. Op de agrarisch enclaves zijn ook gebieden als EHS-verweving aangewezen. Binnen het natuurgebied Veluwe liggen geen Ecologische verbindingzones (EVZ). De EVZ Lunterse Beek, die als doel heeft de Veluwe met de Utrechtse Heuvelrug te verbinden, sluit aan op het natuurgebied Veluwe ten noorden van Lunteren.

Het hoofddoel van het ruimtelijk beleid voor de EHS is het bijdragen aan een samenhangend netwerk van kwalitatief hoogwaardige natuurgebieden en natuurrijke cultuurlandschappen. Het ruimtelijke beleid, vastgelegd in de provinciale Streekplannen, is gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS.

Voor de EHS geldt de 'nee tenzij'-benadering. Dit houdt in dat wijzigen van het bestemmingsplan uitsluitend wordt toegestaan wanneer er sprake is van redenen van groot openbaar belang én er geen reële alternatieven zijn. Toch zijn er in de verschillende onderdelen van de EHS nog wel ontwikkelingen mogelijk, met name in de EHS-verweving en EHS-verbinding en op plaatsen waarvoor geen specifieke natuurdoelen geformuleerd zijn. De kernkwaliteiten en omgevingscondities vormen hiervoor het toetsingskader. Ontwikkelingen zijn mogelijk, wanneer deze, de kernkwaliteiten van de EHS versterken en bijdragen aan de realisatie van de EHS. De provincie Gelderland heeft de wezenlijke kenmerken en waarden beschreven in de 'Streekplanuitwerking - Kernkwaliteiten en omgevingscondities van de Gelderse ecologische hoofdstructuur'.

Afhankelijk van de ligging en aard van de beoogde ontwikkelingen ten opzichte van de EHS dienen bestemmingsplanwijzigingen en ontwikkelingen die mogelijk leiden tot een aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van het gebied, getoetst te worden aan het provinciale beschermingskader van de EHS. In de EHS geldt het "nee, tenzij" principe. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen niet zijn toegestaan, tenzij er geen alternatieven zijn en er sprake is van een groot openbaar belang. De effecten van een ingreep moeten gecompenseerd worden. In de Nota Ruimte worden daarom twee instrumenten genoemd die meer maatwerk en een ontwikkelingsgerichte aanpak in de EHS mogelijk moeten maken: de EHS-saldobenadering en herbegrenzen van de EHS. Het doel van deze instrumenten is om binnen een duidelijk kader ruimtelijke ontwikkelingen in de EHS mogelijk te maken, mits deze leiden tot netto winst voor de EHS.

Gemeentelijke groene verbindingen

In het Ontwikkelingsplan Buitengebied zijn de gemeentelijke groene verbindingen vastgelegd. Deze verbindingen zijn gelegen in het agrarisch buitengebied en sluiten aan op het natuurgebied de Veluwe (provincie Gelderland) en de Utrechtse Heuvelrug (provincie Utrecht). Het zijn de groene verbindingen Hoekelum-Bennekomse Meent en Veluwe/Doesburger Eng-Allemanskampje. Deze zones hebben zowel een ruimtelijke doelen als groene wig tussen verstedelijking en stedelijke uitloopgebied, als ecologische doelen die bijdragen aan de algemene natuurkwaliteit en mogelijkheden voor migratie. In deze zones is een extra impuls voor landschap wenselijk, de ambitie is 5% landschapselementen te realiseren, vergelijkbaar met model Das van de EVZ.

Situatie plangebied

Voorafgaand aan ruimtelijke ontwikkelingen of bestemmingsplanwijzigingen dient beoordeeld te worden of de ruimtelijke plannen strijdig zijn met de natuurwetgeving. Indien de kans bestaat dat de plannen negatieve effecten teweeg brengen op beschermde inheemse soorten flora en fauna of beschermde natuurgebieden, dienen deze getoetst te worden aan Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en/of het beleidskader voor de EHS.

Een dergelijke toets dient te worden uitgevoerd door een ter zake kundige, aangesloten/werkend bij een erkend ecologisch adviesbureau of een erkend adviesbureau met duidelijk aantoonbare expertise en ruime ervaring op het gebied van natuurwetgeving, ecologie en RO.

Gezien het merendeel van het plangebied onderdeel uitmaakt van het Natura 2000 gebied de Veluwe en de EHS-natuur, dienen nieuwe ontwikkelingen en bestemmingsplanwijzigingen getoetst te worden aan de Natuurbeschermingswet en het provinciale beschermingskader voor de EHS.

Vroegtijdig overleg met de Provincie over de mogelijkheden en de inzet van de instrumenten voor EHS compensatie en over een mogelijk vergunningstraject ingevolge de Natuurbeschermingswet is wenselijk.

Conclusie

Het te actualiseren bestemmingsplan is conserverend van aard. In het kader van de bestemmingsplanvaststelling worden geen bestemmingsplanherzieningen of -wijzigingen beoogd en nader onderzoek is niet nodig. Vanuit het perspectief Flora- en Fauna en Natuurbeschermingswetgeving zijn er geen belemmeringen voor het bestemmingsplan. Nieuwe ontwikkelingen moeten altijd worden getoetst aan de Flora- en faunawet en aan de Natuurbeschermingswet en het beschermingskader van de EHS.

4.6. PlanMer

Beleid/regelgeving

Een Milieueffectrapportage (Mer) is vereist op grond van de Wet milieubeheer indien sprake is van wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen die het kader vormen voor toekomstige m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten. De aanwezigheid van een aantal (intensieve) veehouderijen en defensierterreinen in het gebied en de ligging van Natura 2000-gebieden brengen deze m.e.r.-plicht met zich mee. Het bestemmingsplan bepaalt immers het ontwikkelingskader voor diverse functies in het gebied en is daarmee een opmaat voor latere m.e.r.-(beoordelings)plichtige projecten. De aanwezigheid van een groot aantal Natura 2000-gebieden in het plangebied leidt tot de noodzaak om een passende beoordeling uit te voeren, waardoor er van rechtswege een Mer-plicht ontstaat, ook al wordt er aan de bestaande bedrijven geen extra uitbreidingsruimte geboden ten opzichte van het geldende bestemmingsplan.

Situatie plangebied

Om aan de bovengenoemde vereisten te voldoen is een PlanMer opgesteld waarin ook de passende beoordeling is verwerkt. Het Mer is uitgevoerd om het milieu als volwaardig onderdeel in de besluitvorming mee te nemen. In het Mer zijn de effecten onderzocht van de bestaande veehouderijen, defensierterreinen en het ruimtebeslag van woonfuncties op de omgeving.

Het MER is tegelijkertijd met het ontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegd en is als bijlage bij de bestemmingsplantoelichting opgenomen. Het MER is voorgelegd aan de onafhankelijke Commissie voor de Milieueffectrapportage. Tevens heeft een gesprek plaatsgevonden met de Commissie. Op deze Mer is door de Commissie het advies gegeven om een aanvulling te maken op het MER, waarin de feitelijke situatie van het plangebied met name ten aanzien van de agrarische bedrijven (veebezetting, aantallen, ontwikkelingen) en

defensieterrainen nader is uitgewerkt en het Mer op onderdelen is aangevuld. Voor een nadere inhoudelijke uitleg van het MER en de aanvulling wordt ter motivering verwezen naar het MER en de aanvulling op het MER die als bijlage bij dit bestemmingsplan zijn opgenomen. Er zijn geen zienswijzen ingediend op het MER.

4.7. Archeologie

Beleid/regelgeving

Nota Archeologie in Evenwicht (2012-2015)

Op 5 juli 2012 is de nota 'Archeologie in Evenwicht, Archeologienota gemeente Ede 2012-2015' door de gemeenteraad vastgesteld. De nota stoelt op de Wet op de archeologische monumentenzorg (2007), een wetswijziging op de Monumentenwet. Met deze wetswijziging heeft de zorg voor het archeologisch erfgoed een prominentere plaats gekregen in het proces van de ruimtelijke planvorming. Gemeenten zijn wettelijk verplicht bij vaststelling van een bestemmingsplan en bij het bestemmen van de in dat plan begrepen grond rekening te houden met zowel de bekende als de te verwachten archeologische waarden.

Met de vaststelling van de nota is besloten in ruimtelijk beleid explicieter (dan voorheen) rekening te houden met bekende en te verwachten archeologische waarden, als volwaardig belang, zodat behoud in situ (ter plaatse) in de toekomst beter (dan voorheen) geborgd wordt.

Op een aantal punten biedt de wet de gemeente ruimte om archeologieregels op eigen wijze in te vullen. Met de archeologienota is deze ruimte benut en is gemotiveerd hoe in Edese bestemmingsplannen met archeologie wordt omgegaan. In de nota zijn onder andere een aantal vrijstellingen voor archeologisch onderzoek opgenomen en is een verruiming (versoepeling) van de in de wet vastgelegde ondergrenzen doorgevoerd. De nota vormt de basis voor de archeologische regeling in dit bestemmingsplan.

Cultuurhistorische waardenkaart (2012)

Op de Cultuurhistorische Waardenkaart Ede zijn alle in de gemeente Ede bekende en te verwachten cultuurhistorische (en dus ook archeologische) waarden in kaart gebracht.³ De integrale cultuurhistorische waardering van gebieden, die heeft plaatsgevonden na inventarisatie van afzonderlijke cultuurhistorische waarden, leidde tot de eigenlijke Cultuurhistorische Waardenkaart. Op deze kaart (RAAP Rapport 2500, kaartbijlage 6) staan vier categorieën cultuurhistorische zones.

De zones met een hoge cultuurhistorische betekenis zijn bijzonder kenmerkend en cultuurlandschappelijk of historisch (steden)bouwkundig gaaf. Zij herbergen een grotere dichtheid aan relatief goed geconserveerde cultuurhistorisch waardevolle elementen, lijnen en gebieden dan de zones met een lagere cultuurhistorische betekenis.

Situatie plangebied

In de cultuurhistorische zones zijn gebieden met bekende en te verwachten archeologische waarden geïntegreerd. Voor een afzonderlijke beschrijving van alle in het plangebied bekende en te verwachten archeologische vindplaatsen wordt verwezen naar RAAP-rapport 2500 (specifiek kaartbijlage 2). Alleen bekende en te verwachten archeologische waarden in gebieden met een hoge cultuurhistorische betekenis zijn in dit bestemmingsplan planologisch beschermd. Het gaat om de gebieden:

- Kleine Heide Deelen
- Grote Heide Deelen
- De Hoef Otterlo
- Harskamper Eng
- Klein Dabbelo

³ Raap-rapport 2500, Weesp

- Omgeving Mossel/Mosselse Veld
- Planken Wambuis
- Mosselse Zand (Oost en West)
- Roekelse Zand
- Panoramaweg/Renkumse Beek
- A12/Renkumse Beek
- Zuid-Ginkel/Wijde Veldweg
- Noord-Ginkel/Drieberg
- Valouwe/Immenweg/Scheleberg
- Omgeving Roekel/Roekelse Eng
- Wekeromse Zand
- Wekeromse Eng
- Hullenberg Bennekom
- Den Bivanck Bennekom
- Sakkara/Dikkenberg Bennekom
- Landgoed Hoekelum
- Plantage/Sijsselt
- Edese Bos/Driesprong
- Lunterse Buurtbos/Hessenweg
- Vijfsprongweg/Hoge Valksedijk
- Landgoed Kernhem
- Doesburger Eng
- De Veenen Lunteren
- Meulunterse Eng

Het belangrijkste argument om de planologische bescherming van ondergrondse archeologische waarden in het gebied af te laten hangen van de aanwezigheid van waardevolle bovengrondse cultuurhistorische waarden (ensembles) heeft te maken met focus en herkenbaarheid. Een focus op zichtbaar cultuurhistorisch betekenisvolle gebieden maakt uitvoering van archeologische regelgeving in praktische zin beter mogelijk en daardoor meer succesvol. Bekende en te verwachten archeologische waarden in gebieden die niet planologisch of wettelijk zijn beschermd, worden daarnaast niet direct bedreigd, omdat het onderhavige bestemmingsplan in essentie een conserverend plan is. Grootschalige ontwikkelingen die deze – minder hoog gewaardeerde – archeologische (verwachtings)waarden onevenredig kunnen aantasten, worden in dit plan niet mogelijk gemaakt.

Niet archeologisch beschermd zijn gebieden op de cultuurhistorische waarderingskaart waarvan de hoge cultuurhistorische betekenis alléén gebaseerd is op de aanwezigheid van bovengrondse cultuurhistorische waarden. De trefkans op belangrijke archeologische resten is hier dermate klein dat planologische bescherming niet noodzakelijk wordt geacht. Sommige locaties zijn in het verleden al aan een of andere vorm van archeologisch onderzoek onderworpen. Wanneer uit dit onderzoek is gebleken dat de trefkans op behoudenswaardige archeologische resten in deze gronden klein is, zijn deze locaties eveneens niet dubbelbestemd.

Zie RAAP-rapport 2500 om welke terreinen het gaat. Inhoudelijke informatie over de verschillende archeologische onderzoeken is bij de gemeente verkrijgbaar.

In het kader van het bestemmingsplan moet tenslotte worden opgemerkt dat de intactheid van de bodem niet op voorhand overal op basis van een bureaustudie (inclusief veldverkenning) kan worden vastgesteld. Nader inventariserend archeologisch (veld)onderzoek kan alleen uitsluitsel geven over de aanwezigheid van behoudenswaardige archeologische vindplaatsen, danwel uitwijzen of en in hoeverre bouw- en aanlegwerkzaamheden eventueel aanwezige archeologische vindplaatsen in het natuurgebied hebben verstoord.

Planologische verankering archeologie

Aan gebieden met een 'hoge cultuurhistorische betekenis' op de Cultuurhistorische Waardenkaart wordt ter planologische bescherming een dubbelbestemming 'Waarde-Archeologie' toegekend. Aan deze dubbelbestemming wordt een vergunningstelsel gekoppeld, waarmee onevenredige aantasting van archeologische (verwachtings)waarden getracht wordt te voorkomen.

Bij het bestemmen van de gronden met 'hoge cultuurhistorische betekenis' wordt rekening gehouden met vier categorieën archeologische terreinen:

- a) Terreinen die van rijkswege zijn beschermd;
- b) Terreinen van archeologische waarde ('Waarde-Archeologie 1');
- c) Terreinen met archeologische verwachtingswaarden ('Waarde-Archeologie 2');
- d) Terreinen met bekende archeologische waarden ('Waarde-Archeologie 2')

Ad a) Dit betreft zogenaamde archeologische rijksmonumenten. In en in de directe omgeving van het plangebied (straal 250 m) bevinden zich 44 monumentale archeologische terreinen die van rijkswege zijn beschermd, voornamelijk terreinen met grafheuvels en Celtic fields. De terreinen zijn beschermd via de Monumentenwet en behoeve geen verdere planologische bescherming. Ze worden op de verbeelding wel als signalering vermeld (gekoppeld aan de bestemming 'Waarde-Archeologie 1'). Alleen de Minister van OCW is bevoegd om hierover besluiten te nemen.

Ad b) Dit zijn terreinen waar de daadwerkelijke aanwezigheid van een behoudenswaardige archeologische vindplaats door middel van archeologisch onderzoek is aangetoond. Behoudenswaardige archeologische resten bevinden zich hier boven of dicht onder het maaiveld. Bouw- en aanlegwerkzaamheden kunnen op basis van het opgenomen vergunningstelsel in deze gronden alleen doorgang vinden onder de voorwaarde van aanvullend archeologisch onderzoek.

Ad c) Dit zijn zones met een overwegend hoge archeologische verwachting. De trefkans op archeologische vindplaatsen is hier groot. Eventuele archeologische resten bevinden zich op de Veluwe op zeer wisselende diepte, over het algemeen zeer dicht onder het maaiveld. Bouw- en aanlegwerkzaamheden dieper dan 20 cm beneden maaiveld en met een oppervlak groter dan of gelijk aan 250 m² kunnen op basis van het opgenomen vergunningstelsel in deze gronden alleen doorgang vinden onder de voorwaarde van aanvullend archeologisch onderzoek.

Ad d) Dit zijn veelal losse vindplaatsen. De ligging (coördinaten) en begrenzing (oppervlak en diepte) van veel van deze bekende archeologische vindplaatsen zijn niet exact (in (centi)meters) bekend. Het is bovendien niet duidelijk of de vindplaatsen nog intact zijn en als behoudenswaardig zouden moeten worden aangemerkt. De meeste van deze archeologische waarden liggen in gronden met een hoge archeologische verwachting c.q. hoge cultuurhistorische betekenis. Omdat voor deze gronden al een beschermende planologische regeling in het onderhavige plan is opgenomen ('Waarde-Archeologie 2', zie c), is ervoor gekozen voor de bekende archeologische waarden geen aparte regeling in het plan op te nemen.

Archeologisch onderzoek

Archeologisch onderzoek dat in de gemeente Ede wordt uitgevoerd, moet voldoen aan de richtlijnen in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie en aan door burgemeester en wethouders van de gemeente Ede gestelde voorwaarden (zie Erfgoedverordening Gemeente Ede 2012, artikel 17 en 18).

Archeologisch onderzoek is in gronden met een dubbelbestemming 'Waarde-Archeologie' niet noodzakelijk als naar het oordeel van een archeologische deskundige namens de gemeente Ede is aangetoond dat archeologische (verwachtings)waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad. Dit geldt bijvoorbeeld in geval van kleinschalige ontwikkelingen kleiner dan de in de planregels opgenomen ondergrenzen of wanneer aantoonbare technische maatregelen worden getroffen waardoor archeologische (verwachtings)waarden in de bodem (in situ) kunnen worden behouden.

Conclusie

1. Archeologische rijksmonumenten behoeven geen verdere planologische bescherming;
2. Terreinen van archeologische waarde worden met een dubbelbestemming en vergunningstelsel beschermd, waarbij geldt dat archeologisch onderzoek vrijwel altijd is vereist;
3. Gebieden met een overwegend hoge archeologische verwachtingswaarde én hoge cultuurhistorische betekenis op de Cultuurhistorische Waardenkaart worden met een dubbelbestemming en vergunningstelsel beschermd, waarbij geldt dat archeologisch onderzoek is vereist in geval van bodemverstoringen dieper dan 20 cm beneden maaiveld en groter dan 250 m². In dat geval dient een rapport overlegd te worden waarin de archeologische waarde van het terrein, dat blijkens de aanvraag zal worden verstoord, in voldoende mate is vastgesteld.
4. Aan terreinen met een overwegend middelhoge of lage archeologische verwachting (zonder hoge cultuurhistorische betekenis) worden in dit plan geen restricties verbonden.

4.8. Cultuurhistorie

Beleid/regelgeving

Nota Erfgoed met Perspectief

Met de vaststelling van het gemeentelijke erfgoedbeleid *Nota Erfgoed met Perspectief* in 2010 is besloten tot een betere en bredere borging van cultuurhistorie in bestemmingsplannen (initiatief 3). Conform het Besluit Ruimtelijke Ordening van het Rijk (artikel 3.1.6, tweede lid) dienen cultuurhistorische waarden dan ook uitdrukkelijk te worden meegewogen bij het vaststellen van bestemmingsplannen. Dat betekent dat in het kader van bestemmingsplan een analyse (1) moet worden verricht naar de in het plangebied aanwezige cultuurhistorische waarden. Vervolgens moet worden aangegeven welke conclusies (2) de gemeente daaraan verbindt en op welke wijze de borging (3) van de cultuurhistorische waarden plaatsvindt.

Situatie plangebied (analyse)

Een analyse van de in het plangebied aanwezige cultuurhistorie is gemaakt aan de hand van de gegevens op de Cultuurhistorische waardenkaart voor de gemeente Ede (zie RAAP rapport 2500).

Beschermde objecten en structuren

Binnen de grens van dit bestemmingsplan bevinden zich de volgende rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten.

<u>Monumentenlijst Natuurgebied Veluwe</u>		
<u>Bennekom</u>		
Bornweg 12	De Born, onderdeel: huis	RM
Bornweg 12	De Born, onderdeel: tuinaanleg	RM
Bornweg 12	De Born, rust- en vacanthuiscomplex	RM
Bosbeekweg 23	Boerderij	RM
Edeseweg 120	Hoekelum - dienstwoning	RM
Edeseweg 122	Hoekelum - bakhuis	RM
Edeseweg 122	Hoekelum - boerderij	RM
Edeseweg 122	Hoekelum - koetshuis Noordereng	RM
Edeseweg 122	Hoekelum - stal	RM
Edeseweg 124	Hoekelum - complex	RM
Edeseweg 124	Hoekelum - brug	RM
Edeseweg 124	Hoekelum - Huis Hoekelum	RM
Edeseweg 124	Hoekelum - ijskelder	RM
Edeseweg 124	Hoekelum - kindershuisje ("rotshuisje")	RM
Edeseweg 124	Hoekelum - obelisk	RM
Edeseweg 124	Hoekelum - paviljoen	RM
Edeseweg 124	Hoekelum - tuin- en parkaanleg	RM
Edeseweg 126	Hoekelum - koetshuis	RM
Edeseweg 128	Hoekelum - Huis Noordereng	RM
Edeseweg 130	Hoekelum - moestuinmuur	RM
Edeseweg 157	Hoekelum - theehuis	RM
<u>Deelen</u>		
Delenseweg 85	Kop van Deelen Fliegerhorstcomplex	RM
Delenseweg 85	Kop van Deelen - Terrein met aanleg	RM
Delenseweg 85	Kop van Deelen - Geb. 1 Legeringsbarak	RM
Delenseweg 85	Kop van Deelen - Geb. 2 Legeringsbarak	RM
Delenseweg 85	Kop van Deelen - Geb. 3 Legeringsbarak	RM
Delenseweg 85	Kop van Deelen - Geb. 5 Legeringsbarak	RM
Delenseweg 85	Kop van Deelen - Geb. 6 Legeringsbarak	RM
Delenseweg 85	Kop van Deelen - Geb. 7 Legeringsbarak	RM
Delenseweg 85	Kop van Deelen - Geb. 8 Legeringsbarak	RM
Delenseweg 85	Kop van Deelen - Geb. 9 Kantinegebouw	RM
Delenseweg 85	Kop van Deelen - Geb. 10 Badhuis/Ketelhuis	RM
Delenseweg 85	Kop van Deelen - Geb. 11 Legeringsbarak	RM
Delenseweg 85	Kop van Deelen - Geb. 12 Legeringsbarak	RM
Delenseweg 85	Kop van Deelen - Geb. 13 Legeringsbarak	RM
Delenseweg 85	Kop van Deelen - Geb. 14 Lazaret	RM
Delenseweg 85	Kop van Deelen - Geb. 14a Legeringsbarak	RM
Delenseweg 85	Kop van Deelen - Geb. 15 Garage met smeerkuil	RM
Delenseweg 85	Kop van Deelen - Geb. 16 Transformatorhuis	RM
Delenseweg 85	Kop van Deelen - Geb. 17 Gasmaskerproefgebouw	RM
Delenseweg 85	Kop van Deelen - Geb. 18 Kazerne - kantoor	RM
Delenseweg 85	Kop van Deelen - Geb. 19 Vluchtleidingscentrum	RM

Delenseweg 85	Kop van Deelen - Geb. 21 Bunker	RM
Delenseweg 85	Kop van Deelen - Geb. 22 Bunker	RM
Delenseweg 85	Kop van Deelen - Geb. 23 Commandobunker	RM
Delenseweg 85	Kop van Deelen - Geb. 24 Pompgebouw met put	RM
Delenseweg 85	Kop van Deelen - Geb. A1 Schuur	RM
Delenseweg 85	Kop van Deelen - Geb. B1 Garage - smeerkuil	RM
Delenseweg 85	Kop van Deelen - G10. Bluswaterbunker	RM
Delenseweg 10	Vliegveld Deelen - Terrein met aanleg	RM
Delenseweg 10	Vliegveld Deelen - Gebouw K4	RM
Delenseweg 10	Vliegveld Deelen - complex	RM
Lebretshoeve	Boerderij Lebretshoeve	RM
Lebretshoeve	Rosmolen BY de Lebretshoeve	GM
Ede		
Kalverkampweg 1	Boerderijcomplex De Kalverkamp	GM
Kernhemseweg 3	Boerderij, zgn. 'koetshuis' op Kernhem	RM
Kernhemseweg 3	Zwarte schuur BY koetshuis op Kernhem	GM
Kernhemseweg 6	Boerderij Engelenhove	RM
Kernhemseweg 6	Hooiberg bij Engelenhove	GM
Kernhemseweg 7	Huis Kernhem	RM
Kernhemseweg 15	Bouwhuis, boerderij met bakhuis en eik	GM
Kreelseweg	Schaapskooi De Kreel	RM
Verlengde Arnhemseweg	Schaapskooi Zuid-Ginkel Groot	RM
Verlengde Arnhemseweg	Schaapskooi Zuid-Ginkel Klein	RM
Zonneoordlaan	Gedenkteken J.W.E.L. Hilgers	GM
Otterloseweg 5	ISK - kazernecomplex	RM
Otterloseweg 5	ISK - bakkerij (nr 268)	RM
Otterloseweg 5	ISK - keuken (nr 129)	RM
Otterloseweg 5	ISK - legeringsgebouw (nr 111)	RM
Otterloseweg 5	ISK - legeringsgebouw (nr 112)	RM
Otterloseweg 5	ISK - legeringsgebouw officieren (nr139)	RM
Otterloseweg 5	ISK - onderofficiersmess (nr 125)	RM
Otterloseweg 5	ISK - schietschijvenloods	RM
Otterloseweg 5	ISK - schijvenloods (nr 232)	RM
Otterloseweg 5	ISK - schijvenloods (nr 270)	RM
Otterloseweg 5	ISK - toiletgebouw (nr 172)	RM
Otterloseweg 10	ISK - bioscoop (nr 130)	RM
Slijpkruikweg 54	Boerderij met bakhuis	RM
Slijpkruikweg 54	Bijgebouw en erf	GM
Hoenderlo		
Delenseweg 8	Landhuis De Roek - complex	RM
Delenseweg 8	Landhuis De Roek - garage	RM
Delenseweg 8	Landhuis De Roek - tuinaanleg	RM
Delenseweg 8	Landhuis De Roek - tuinhek	RM
Delenseweg 8	Landhuis De Roek - woonhuis	RM
Delenseweg 47	Houten jachthuis	RM
Delenseweg 65	De Windewaai, landhuis en tuin	GM
Lunteren		
Boslaan 82	Zomerhuis Dennenhorst	RM
Boslaan 92	Het Luntersche Buurtbosch - complex	RM
Boslaan 92	Het Luntersche Buurtbosch - bosaanleg	RM
Boslaan 92	Het Luntersche Buurtbosch - De Koepel	RM

Boslaan 92	Het Luntersche Buurtbosch - gedenkboom	RM
Boslaan 92	Het Luntersche Buurtbosch - waterpomp	RM
Boslaan 117	Atelierwoning 't Zoekeme	RM
Molenweg 80	De Konijn - complex	RM
Molenweg 80	De Konijn - landhuis	RM
Molenweg 80	De Konijn - speelhuisje	RM
Molenweg 80	De Konijn - tuinaanleg	RM
Molenweg 80	De Konijn - zwembad met badhokje	RM

NB: het rijksbeschermd complex 'Mens & Samenleving (Boslaan 68 te Lunteren) en het gemeentelijk monument 'De Scheleberg' (Immenweg 15 Lunteren) zijn niet in deze lijst opgenomen. Vanwege ontwikkelingen zijn deze complexen – alhoewel wél gelegen in het plangebied van bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe - niet opgenomen in dit bestemmingsplan.

Toelichting:

— woonhuizen/boerderijen

Het natuurgebied Veluwe kenmerkt zich vooral door de grote gebieden zonder bebouwing. Hier een daar bevindt zich een verloren boerderij als onderdeel van een kleine landbouwenclave. Toen de Veluwe vanaf het begin van de twintigste eeuw als vakantieplek populairder werd, kwamen een aantal landhuizen en jachthuizen tot stand. Voorbeelden zijn De Konijn en het houten jachthuis in het Deelerwoud. De bouw van De Windewaai (gastenverblijf) en de Roek (woonhuis) zijn te relateren aan de Kröller-Müllers die omstreeks 1920 landgoed De hoge Veluwe stichtten.

— militaria

Infanterie Schietkamp

In 1899 zijn de domeinengronden bij Harskamp ingericht tot militair oefenterrein. Het ISK is ontstaan in verband met de ontwikkeling in de schiettechnieken aan het einde van de 19e eeuw. Ten zuidoosten van de nederzetting Harskamp bevonden zich de grotendeels houten militaire gebouwen. Buiten het terrein is een legerbioscoop in dezelfde stijl opgetrokken, binnen een (vandaag de dag sterk versoberde) parkachtige setting.

Fliegerhorst Deelen

Met in totaal 191 objecten en structuren verdeeld over negen complexen, is dit een van de meest omvangrijke rijksmonumenten in Nederland. De waarde van Deelen als topmonument is vooral gelegen in het totaalbeeld: het is het meest compleet bewaarde militaire vliegveld uit de periode 1910-1950 en kan als exemplarisch worden beschouwd voor de geschiedenis van de Duitse militaire (luchtvaart-) architectuur en stedenbouw tijdens de Tweede Wereldoorlog. Vanwege de strategische ligging van de gemeente, midden in de belangrijkste aanvliegroutes van Britse bommenwerpers, besloot de Duitse Luftwaffe om tussen 1940-1944 een tactisch belangrijk vliegveld aan te leggen in zuidoost Ede. Deze 'Fliegerhorst Deelen' zou in de oorlogsjaren een vitale rol gaan spelen bij de Duitse luchtverdediging. Hoewel beoogd als centrum van de Duitse luchtaanvallen op Engeland, werd de Fliegerhorst al gauw het hart van de luchtverdediging door middel van de 'Nachtjagd': het met jagers onderscheppen en neerhalen van bommenwerpers die in de duisternis op weg waren naar het Ruhrgebied. Het grondgebied van het voormalige vliegveld strekt zich uit over de gemeenten Ede en Arnhem. In Ede liggen de centrale start- en landingsbanen en ten oosten daarvan, op de zogenaamde Kop van Deelen, een vluchtleidings- en legeringscentrum.

— landgoederen

Landgoed Kernhem

De kern van het Landgoed Kernhem bestaat uit een hoofdhuis met bijgebouwen en een grootschalige omringende tuin- en parkaanleg met daarin onder andere zichtassen, lanen, boomgroepen, parkbossen, waterpartijen (sier)weiden en (voormalige) moestuinen. Bovendien zijn de omliggende, aan Kernhem verbonden boerderijen met erfopstallen en belendende akker- en bospercelen van belang. Daarnaast heeft archeologisch onderzoek diverse sporen zichtbaar gemaakt die verband houden met verdwenen onderdelen van de middeleeuwse fase van het landgoed. Getraceerd zijn de vermoedelijke omvang en situering van het kasteelterrein, het terrein van de voorburcht en de gedempte slotgracht. In het gebied is voor wat betreft het landgoed dan ook een nagenoeg continue ontwikkelingsgeschiedenis aanwijsbaar vanaf de middeleeuwen tot aan het begin van de twintigste eeuw. Deze specifieke geschiedenis, met daarin een historisch-bouwkundige, een historisch-landschappelijke én een archeologische component, vormt de kern voor de cultuurhistorische waarde van het landgoed. Het landgoed Kernhem kan van algemeen belang worden geacht als een oud en goed bewaard gebleven voorbeeld van een historisch gelaagde nederzettingstructuur op de westelijke flank van de stuwwal van Ede. Het landgoed bezit cultuur-, architectuur- en tuinhistorische waarden en is illustratief als synthese tussen sociaal-economische, defensieve en recreatieve achtergronden. Het geheel is zowel structureel als visueel relatief gaaf bewaard gebleven en vanwege deze gaafheid en de ouderdom c.q. gelaagdheid van de samenstellende delen een lokale en regionale zeldzaamheid.

Landgoed Hoekelum

De geschiedenis van de historische buitenplaats Hoekelum is traceerbaar tot in de veertiende eeuw, in welke tijd het een leen van de hertog van Gelre was. Een kaart uit 1678 geeft een beeld van de vrij simpele opzet van de buitenplaats. Van deze aanleg is de Laarse allee (Wageningse weg), die als dwarsas het gezicht vanuit het huis in oostelijke richting doorkruist, het oudste element dat tegenwoordig nog bestaat. De aanleg vertoont in stilistisch opzicht een gelaagde landschappelijke aanleg, met zowel elementen uit de negentiende-eeuwse landschappelijke tuinstijl als overblijfselen uit de 18e eeuwse formele tuinstijl, en zelfs zeventiende-eeuwse relictten, zoals de Laarse Allee.

Het van oorsprong middeleeuwse kasteel Hoekelum wordt omstreeks 1735 ingrijpend verbouwd en krijgt dan zijn rechthoekige grondslag, die het tot de verbouwing in 1911 zal houden. Huis Noordereng, met een chaletachtige hoofdvorm, werd gebouwd in 1849 en ingrijpend verbouwd in 1904.

Dit landgoed is van belang vanwege de grote architectuurhistorische waarde. Het ideaal van het Arcadische landschap is hier tot in de puntjes doorgevoerd door naast de gebruikelijke onderdelen ook een ferme ornée, een rotshuisje en een paviljoen te realiseren. De aanwezigheid van twee hoofdgebouwen is zeer bijzonder en maakt dit landgoed tot een zeldzaamheid.

Naast de architectuurhistorische waarde is ook de tuinhistorische waarde groot. De beide parkaanleggen rondom de hoofdgebouwen bezitten parkweiden, slingerlanen en paden, vijverpartijen, zichtassen, solitair en boomgroepen, parkbossen en produktiebossen met slingerpaden. De structuur en aanleg in vroege landschapsstijl is tot in detail gaaf bewaard gebleven. De maakt dat de visuele samenhang tussen de onderdelen van het landgoed nog in tact is.

— groen erfgoed

Lunters Buurtbos

De eerste aanplant van het 'Luntersche Buurtbosch' vond plaats in 1892 in opdracht van en naar ontwerp van de heer J.H.Th.W. Van Den Ham (1822-1912). Voor het bos ontwierp hij

een padenstructuur in een bladvormig patroon. De aanleg ervan werd uitgevoerd door (boeren)arbeiders uit de nabije omgeving, die in de wintermaanden (van november tot mei) zonder werk zaten. Naast werkverschaffing wilde de heer Van den Ham tevens aantonen dat ontginning mogelijk was van de waardeloos geachte heidegrond.

Omdat het uitzicht vanaf de 34 meter hoge Galgenberg in de loop der jaren verloren was gegaan door het groeiende bos gaf de heer Wilbrink in 1913 namens de Stichting de opdracht aan kunstenaar/graficus W.O.J. Nieuwenkamp (1874-1950) een koepel te ontwerpen ter nagedachtenis aan de heer Van de Ham. De gemetselde koepel werd op een gegeven moment te laag om het bladvormig patroon van de aanleg te kunnen overzien. In 1968 werd de koepel daarom op identieke wijze met twee bouwlagen verhoogd. Ten tijde van de bouw van de koepel werd ook een pomp gebouwd. Enkele meters ten westen van de uitzichttoren is in 1914 een gedenkboom geplant met daaromheen een smeedijzeren hek met bankjes ter nagedachtenis aan de heer Van den Ham.

— monumenten voor recreatie en welzijn

De Born

'Rust -en Vacantiehuis Stichting De Born' was het vormingscentrum voor vrouwelijke partijleden van de SDAP, een rustige plek waar vrouwen naar toe gingen om aandacht aan hun eigen persoon te besteden. Als zodanig heeft De Born een belangrijke bijdrage geleverd aan de groei en verandering van de vrouwenbeweging in Nederland.

Het complex werd gebouwd in 1933 in opdracht van mej. A.E. Ribbius Peletier (1891-1989) uit Amsterdam, naar ontwerp van de Amsterdamse BNA architect P. VORKINK (1878-1960). Zij gaf binnenhuisarchitect F. SPANJAARD uit Amsterdam de opdracht het interieur te ontwerpen. Tenslotte werd mejuffrouw J. BOUWENS uit Nijmegen gevraagd voor een ontwerp voor de aanleg van de tuin en de bloemen- en kruidentuin. Tegenwoordig is het complex als bedrijfsverzamelgebouw in gebruik.

Voor informatie over de ontwikkelingsgeschiedenis, alsmede over de cultuurlandschappelijke en archeologische waarden wordt verwezen naar de Cultuurhistorische Waardenkaart Ede, RAAP Rapport 2500.

Situatie plangebied (conclusies)

In het bestemmingsplan gebied is sprake van:

- historisch bouwkundige waarden (monumenten en beeldbepalende objecten)
- historisch stedenbouwkundige/landschappelijke waarden
- archeologische waarden

Planologische verankering Cultuurhistorie

- Historisch bouwkundige waarden

Rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten

De waarden van objecten en complexen zijn beschermd op basis van de Monumentenwet 1988 en de Erfgoedverordening Ede 2011. In dit bestemmingsplan zijn alle beschermde monumenten als signalering op de kaart aangeduid. De objecten zijn omkaderd en aangeduid met sba – rm voor rijksmonumenten en met sba – mon voor gemeentelijke monumenten. In het geval van een beschermde aanleg is ervoor gekozen om ook het perceel te omkaderen.

Om de ruimtelijke context van beschermde monumenten planologisch te borgen, is er in dit bestemmingsplan voor gekozen bij alle bestemmingen een nadere eisen regeling op te nemen. Dit houdt in dat het college van B&W nadere eisen kunnen stellen aan de plaats, vorm en afmeting van bouwwerken ter bescherming van monumentale waarde in relatie tot de naaste omgeving. Dit betekent niet dat er niet meer kan worden bijgebouwd in het geval van beschermde monumenten.

Beeldbepalende objecten

Waardevolle historisch bouwkundige elementen, niet zijnde beschermde monumenten, vertegenwoordigen in de regel onvoldoende waarde om als monument te kunnen worden beschermd, maar dragen door hun interactie met de omliggende bebouwing of hun plek in het straatbeeld of landschap in sterke mate bij aan de aantrekkelijkheid van de omgeving (beeldbepalende objecten). Gelet op de doorlooptijd van voorliggend bestemmingsplan is ervoor gekozen om beeldbepalende elementen vooralsnog niet planologisch te borgen in dit plan.

- Historisch stedenbouwkundige/landschappelijke waarden

Algemeen

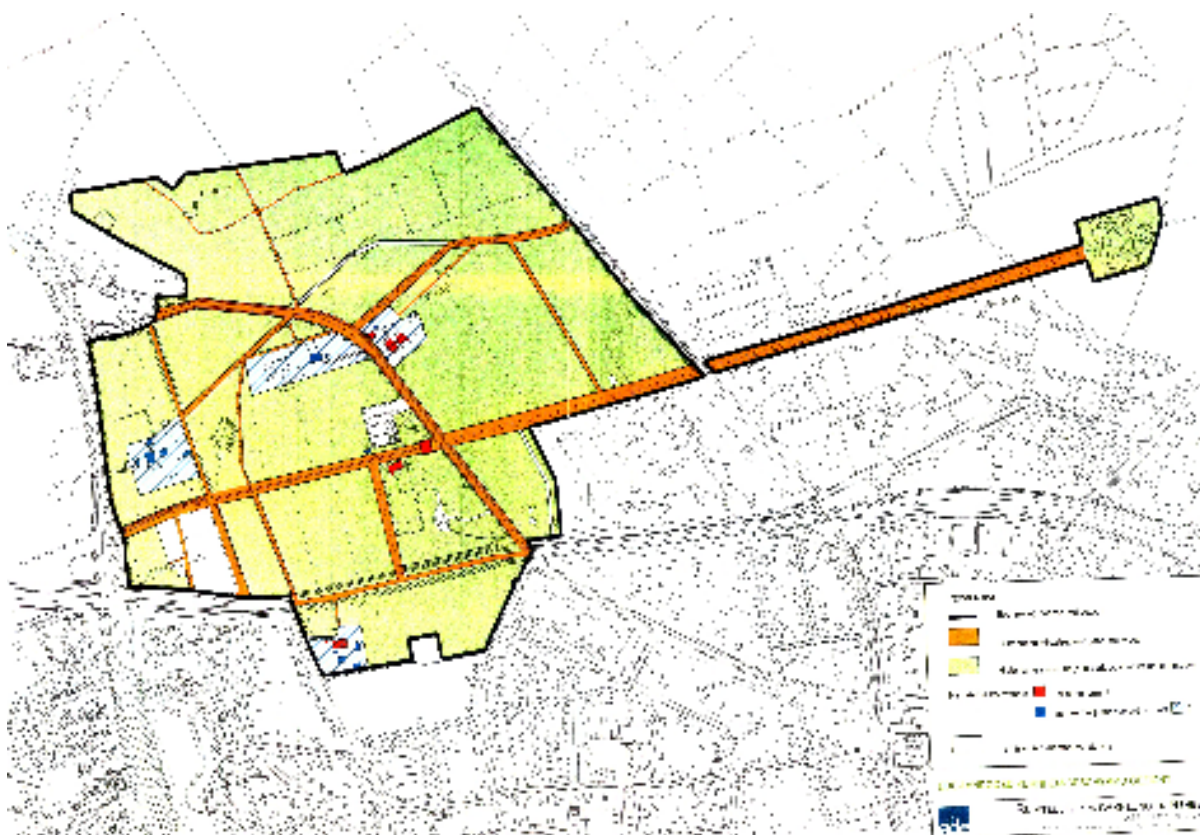
De borging van met name de cultuurlandschappelijke waarden is gebaseerd op de omgevingsvergunningplicht van werkzaamheden binnen grote delen van het gehele plangebied. Het is dan ook niet mogelijk om zonder omgevingsvergunning bijvoorbeeld zandwegen te verwijderen, natuur- en landschapselementen te verwijderen en waterlopen te wijzigen.

In het geval van bouwwerken zijn burgemeester en wethouders bovendien bevoegd nadere eisen te stellen aan de plaats, vorm en afmeting van bouwwerken ter waarborging van de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit van de naaste omgeving.

Landgoed Kernhem

Landgoed Kernhem was in het verleden beschermd als beschermd stads- en dorpsgezicht. Dit instrument is komen te vervallen, maar de planologische bescherming van het landgoed niet. Het gebied binnen de aangegeven contour (zie kaartbijlage hieronder) heeft de dubbelbestemming 'Waarde Landgoed 1' gekregen. Met deze dubbelbestemming wordt beoogd om allereerst de waardevolle historische karakteristieken voor de toekomst veilig te stellen. De te beschermen historische karakteristieken zijn uitvoerig beschreven in het document 'Landgoed Kernhem Ede, ca 1400 – 1900'. Dit was dezelfde basis van het beschermde gezicht.

In het bestemmingsplan is niet alleen aandacht besteed aan solitaire objecten met een beschermde monumentstatus, maar ook is ook een aantal structuurlijnen en elementen (lanen, park, bos, agrarisch) aangeduid met dienvooreenkomstige bestemming. Alle bouwwerkzaamheden binnen de contouren zijn omgevingsvergunningplichtig. Om te voorkomen dat eventuele nieuwbouw schade toebrengt aan historische stedenbouwkundige karakteristiek of aan ecologische waarden kunnen nadere eisen gesteld worden aan de plaats, vorm en grootte van nieuwe gebouwen.

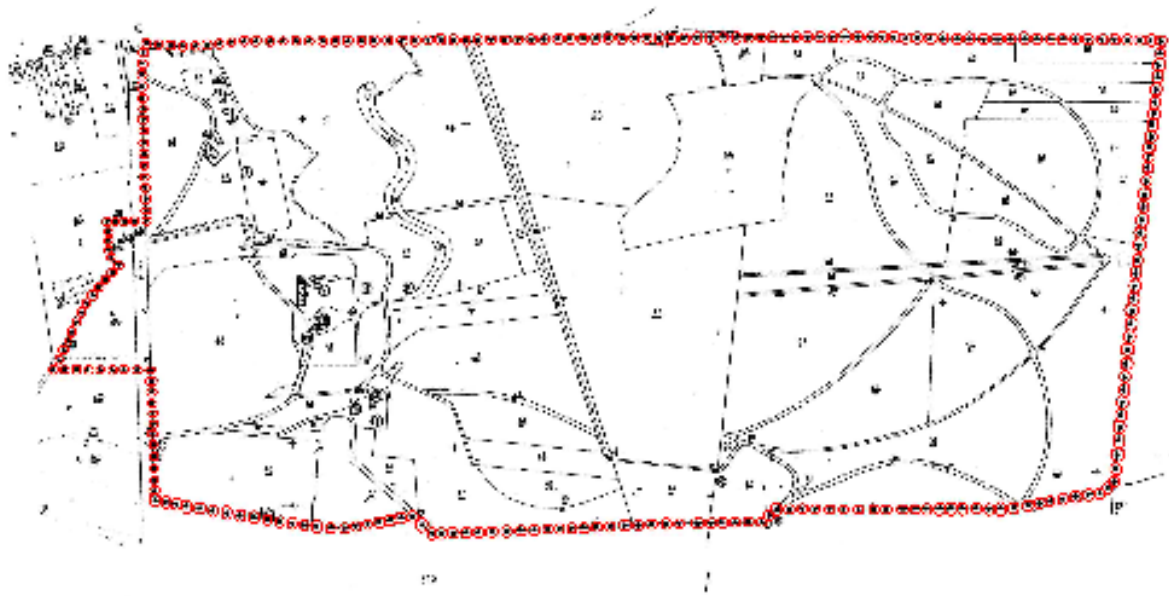

Landgoed Kernhem

Landgoed Hoekelum

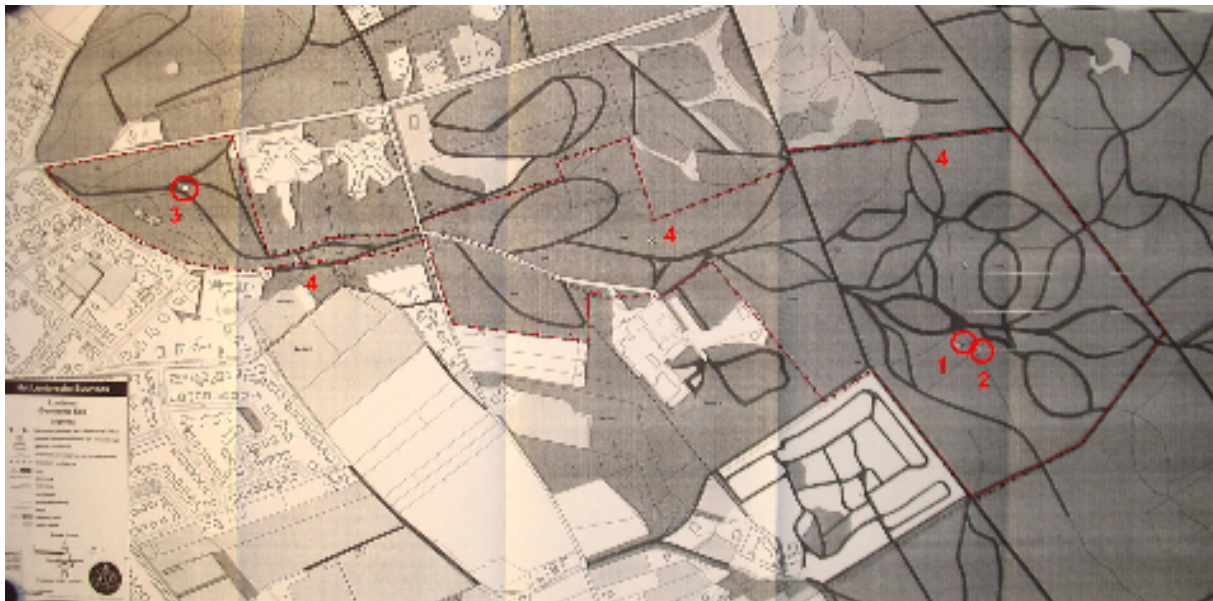
In het plangebied van onderhavig bestemmingsplan bevindt zich landgoed Hoekelum met uitzondering van het westelijke deel aan de overzijde van de Edeseweg. Dit terrein is opgenomen in bestemmingsplan *Parkweg*. Het landgoed heeft als dubbelbestemming 'Waarde Landgoed 2'. Met deze dubbelbestemming wordt beoogd om allereerst de waardevolle historische karakteristieken voor de toekomst veilig te stellen. De te beschermen historische karakteristieken zijn uitvoerig beschreven in het document 'Beschermd objecten, complexen en structuren, Landgoed Hoekelum'. In dit document is een uitvoerige beschrijving van het complex opgenomen.

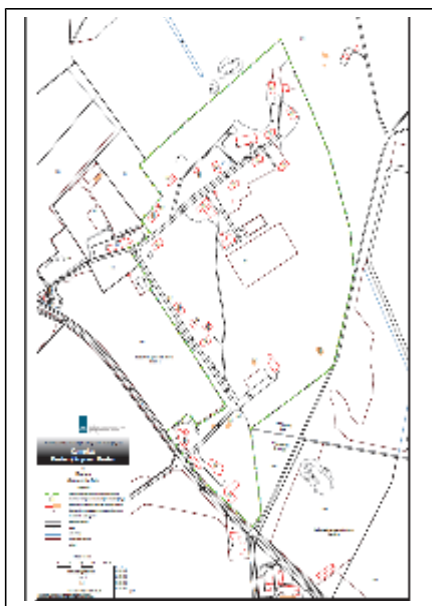
In het bestemmingsplan is niet alleen aandacht besteed aan solitaire objecten met een beschermde monumentstatus, maar ook is ook een aantal structuurlijnen en elementen (buitenplaats, brug, tuin en parkaanleg) aangeduid met dienvooreenkomstige bestemming. Alle bouwwerkzaamheden binnen de contouren zijn omgevingsvergunningplichtig. Om te voorkomen dat eventuele nieuwbouw schade toebrengt aan historische stedenbouwkundige karakteristiek of aan ecologische waarden kunnen nadere eisen gesteld worden aan de plaats, vorm en grootte van nieuwe gebouwen.

Lunters Buurtbos, Kop van Deelen, Vliegveld Deelen, De Born, De Roek, De Konijn

De historisch stedenbouwkundige of landschappelijke waarden van deze complexen zijn geborgd op basis van sectorale wet- en regelgeving (Monumentenwet 1988 en Erfgoedverordening 2012). Voor deze complexen zijn geen extra planologische beschermingsmaatregelen opgenomen.

- Archeologische waarden (zie paragraaf 4.7 van dit bestemmingsplan)

4.9. Geluid

Beleid/regelgeving

Sinds het eind van de jaren zeventig vormt de Wet geluidhinder (Wgh) een belangrijk juridisch kader voor het Nederlandse geluidsbeleid. Deze wet biedt onder andere geluidsgevoelige bestemmingen (zoals woningen) bescherming tegen geluidhinder van wegverkeerslawaai, spoorweglawaai en industriellawaai door middel van zonering. De Wgh is daarom sterk gelinkt aan de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

De systematiek van de zonering Wet geluidhinder houdt in dat langs verkeers- en spoorwegen en rond gezoneerde industrieterreinen een planologisch aandachtsgebied (de zone) ligt waarbinnen in een aantal situaties bescherming wordt geboden aan geluidsgevoelige bestemmingen. Deze bescherming geldt in de volgende situaties:

- indien middels een ruimtelijk besluit (bestemmingsplan/projectbesluit) de aanleg van een (spoor)weg of industrieterrein wordt mogelijk gemaakt;
- indien middels een ruimtelijk besluit (bestemmingsplan/projectbesluit) een geluidsgevoelige bestemming in de zone wordt mogelijk gemaakt;
- indien een reconstructie/wijziging aan een bestaande (spoor)weg (al dan niet in combinatie met een ruimtelijk besluit) wordt doorgevoerd.

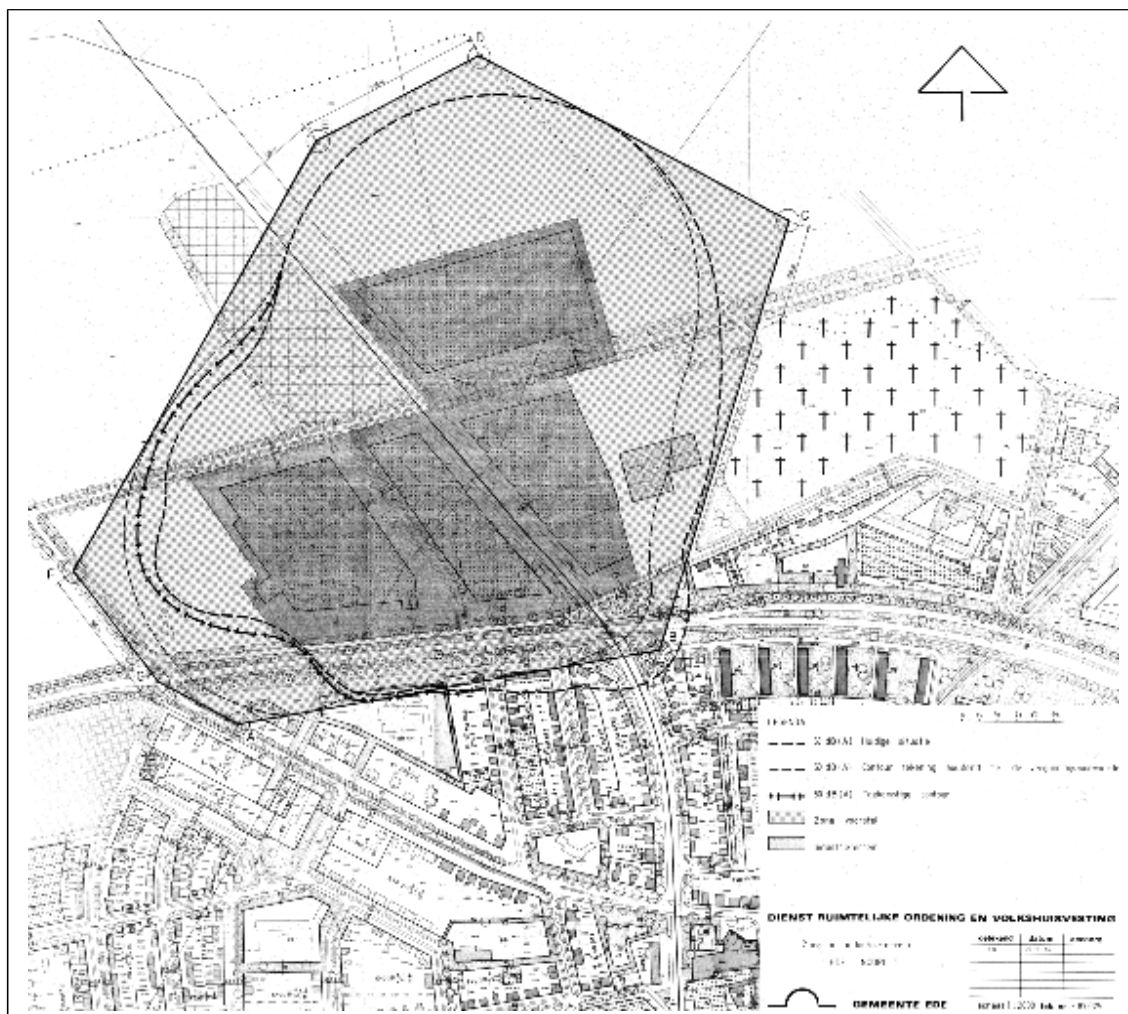
In bovenstaande situaties geldt voor nieuwe woningen in de zone van een verkeers- of spoorweg een beschermingsniveau van respectievelijk 48 en 55 decibel (dB). Dit is de wettelijke voorkeurswaarde. Door middel van een zogenaamde hogere waarde procedure kan het bevoegd gezag in bepaalde gevallen gemotiveerd afwijken van de voorkeurswaarde en een hogere geluidsbelasting (zogenaamde hogere waarde) toestaan. De maximale ontheffingswaarde bedraagt voor nieuwe woningen in stedelijk gebied in de zone van een bestaande weg of spoorweg respectievelijk 63 en 68 dB.

Situatie plangebied

Onderstaand staan de relevante geluidsbronnen binnen en nabij het plangebied beschreven. Achtereenvolgens wordt ingegaan op industrieterreinen, wegen, spoorwegen, militaire Luchtvaartterrein Deelen en Militair oefen- en Infanterieschietkamp Harskamp. In zijn algemeenheid geldt dat indien binnen de geluidszone van een geluidsbron nieuwe geluidgevoelige bestemmingen worden mogelijk gemaakt, middels akoestisch onderzoek toetsing dient plaats te vinden aan de wettelijke grenswaarden. Voorliggend bestemmingsplan is echter conserverend van aard. Toetsing aan de grenswaarden is dan ook niet aan de orde.

Industrieterreinen

Binnen het plangebied zijn geen gezoneerde industrieterreinen gelegen. Wel overlapt de geluidszone van industrieterrein Ede-Noord een deel van het plangebied. In onderstaande figuur is de ligging van de geluidszone weergegeven. Deze wordt in de verbeelding van het (ontwerp)bestemmingsplan opgenomen.

Geluidszone industrieterrein Ede-Noord.

Wegen

Aan de randen en binnen het plangebied liggen diverse relevante gezoneerde wegen, waarvan de belangrijkste zijn: de Rijkswegen A12 en A50, de Rijksweg/Verlengde Arnhemseweg (N224), de Otterloseweg/Apeldoornseweg (N304), de Arnhemseweg/Harderwijkerweg (N310), de Delenseweg (N807), de Wekeromseweg en de Edeseweg tussen Ede en Bennekom. De zonebreedte voor de wegen bedraagt 200 tot 250

meter aan weerszijden van de weg met uitzondering van de A12 en A50. De rijkswegen hebben een geluidszone met een breedte van 600 meter.

Spoorwegen

Het zuidelijk deel van het plangebied wordt doorkruist door de spoorlijn Utrecht-Arnhem. Deze spoorweg heeft een geluidszone met een breedte van 400 meter.

Verder doorsnijdt de spoorlijn Ede-Amersfoort het westelijk deel van het plangebied. Deze spoorweg heeft een geluidszone met een breedte van 100 meter.

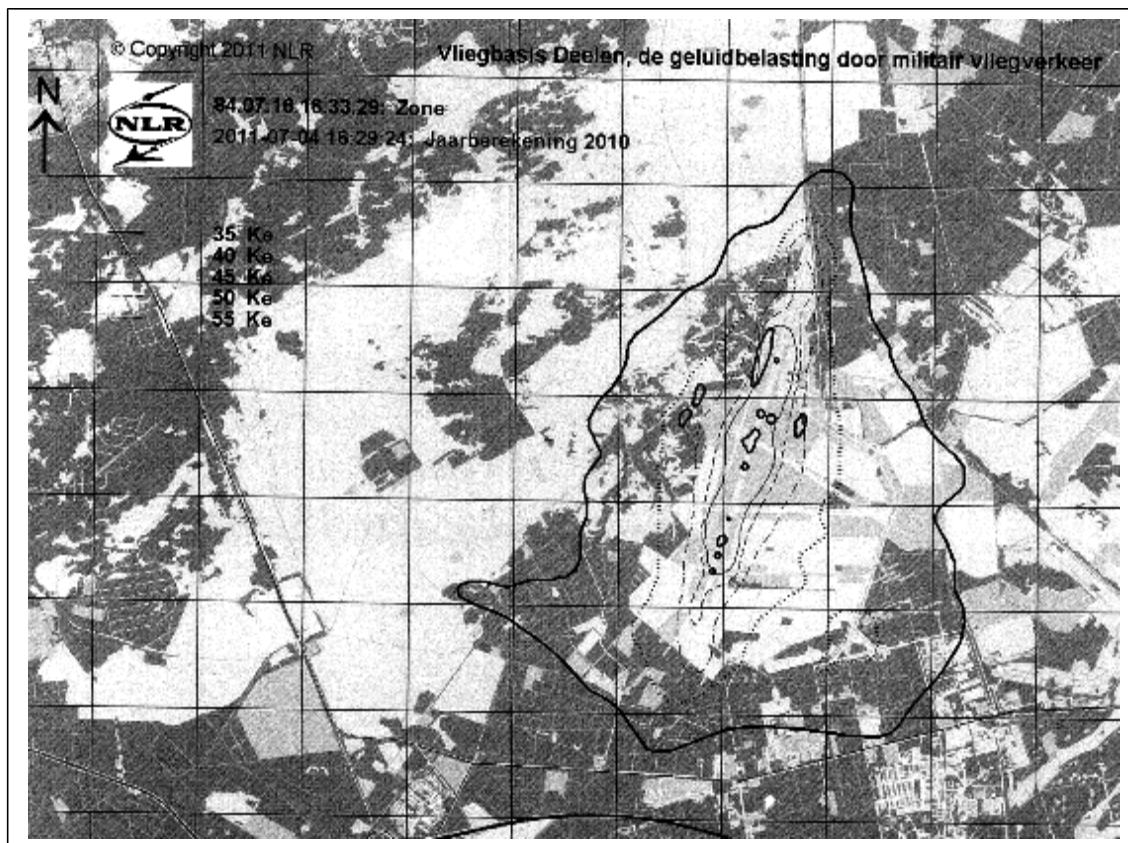
Militair Luchtvaartterrein Deelen

Het oostelijk deel van het plangebied omvat de militaire Luchtvaartterrein Deelen. Voor deze vliegbasis is op grond van de Wet luchtvaart een geluidszone vastgesteld waarbuiten de geluidsbelasting als gevolg van de vliegbasis niet meer dan 35 Kosteneenheden (Ke) mag bedragen. De geluidszonering heeft drie hoofdfuncties, te weten:

- handhaving: met betrekking tot het vliegverkeer wordt de maximaal toegelaten geluidsbelasting door het vliegverkeer vastgesteld. Hier wordt jaarlijks door defensie over gerapporteerd;
- doorwerking naar ruimtelijke ordening: binnen de 35 Ke-geluidszone mag in principe geen nieuwbouw plaatsvinden. Per oplopende Ke-waarde geldt een steeds strenger regime voor het toestaan van (vervangende) nieuwbouw;
- geluidsisolatie: aan de bestaande woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen (scholen en medische inrichtingen) worden geluidwerende voorzieningen aangebracht binnen de 40 respectievelijk 35 Ke-contour; binnen de 65 Ke-contour dient op termijn aan woningen de woonbestemming te worden onttrokken.

Jaarlijks rapporteert de Koninklijke Luchtmacht over de geluidsbelasting vanwege de vliegbasis die het jaar ervoor werkelijk is opgetreden. Deze geluidsbelasting wordt vergeleken met de vastgestelde geluidszone waaraan moet worden voldaan.

De 35-55 Ke geluidszone wordt opgenomen in de verbeelding van het bestemmingsplan. In het gebied waar de geluidsbelasting hoger is dan 35 Ke, aangeduid als 'geluidzone - vliegveld 35 Ke' (de geluidszone), mogen geen nieuwe woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen (scholen en medische inrichtingen) worden gebouwd.

35 Ke geluidszone Militair Luchtvaart Terrein Deelen (bron rapport 'De geluidbelasting rondom de vliegbasis Deelen voor het jaar 2010' met kenmerk NLR-CR-2011-239).

Infanterie Schietkamp Harskamp

Het noordelijk deel van het plangebied omvat het Militair oefen- en schietkamp Harskamp. Ondanks dat dit terrein geen wettelijke geluidszone heeft is het geluid vanwege schietoefeningen relevant voor de ruimtelijke ordening.

Gedeelten van het plangebied liggen binnen de 50 dB(A)-contour vanwege het schietterrein. Binnen de 55 dB(A)-contour van het terrein mag niet gebouwd worden.

Conclusie

Aangezien het bestemmingsplan conserverend van aard is en geen nieuwe mogelijkheden biedt voor de aanleg van (spoor)wegen of de realisatie van woningen bij recht, kan akoestisch onderzoek en toetsing aan de wettelijke grenswaarden achterwege worden gelaten. Geconcludeerd wordt dat het aspect geluid geen belemmering vormt voor de vaststelling van het bestemmingsplan.

4.10. Luchtkwaliteit

Beleid/regelgeving

Op 15 november 2007 is de zogenoemde Wet luchtkwaliteit, hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer (Wm), in werking getreden ter vervanging van het Besluit luchtkwaliteit 2005. In deze wet is gestreefd naar meer flexibiliteit als het gaat om de koppeling van luchtkwaliteitseisen en ruimtelijke ontwikkelingen. Deze flexibiliteit is met name terug te vinden in een verdeling in projecten die wel (IBM) of niet (NIBM) in betekenende mate bijdragen aan de luchtkwaliteit. NIBM-projecten hoeven niet langer getoetst te worden aan de grenswaarden.

Bestaande situatie plangebied

Aangezien het bestemmingsplan conserverend van aard is en geen nieuwe ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt, kan onderzoek naar de lokale luchtkwaliteit en toetsing aan de grenswaarden uit de Wet milieubeheer achterwege worden gelaten. Overigens bevinden zich langs de wegen in de rond het plangebied geen knelpunten: binnen het hele plangebied wordt voldaan aan de wettelijke grenswaarden voor de maatgevende componenten stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM₁₀).

Conclusie

Gezien de conserverende aard van het bestemmingsplan hoeft geen nader onderzoek naar de lokale luchtkwaliteit te worden uitgevoerd en vormt het aspect luchtkwaliteit geen belemmering voor de vaststelling van het bestemmingsplan.

4.11. Verkeer en parkeren

Beleid/regelgeving

De provincie Gelderland streeft in het Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan (PVVP-2) een duurzame mobiliteit na. Daarbij ondersteunt het verkeers- en vervoerssysteem een sterke economie en welvaart, terwijl het de sociale integratie stimuleert. Dit wil de provincie bereiken door een aanpak die bestaat uit vier sporen: voorkomen, beter benutten, bouwen en beprijzen. Voorkomen door ruimtelijke economische ontwikkelingen veel beter af te stemmen op de aanwezige infrastructuur en ze zoveel mogelijk te concentreren en te bundelen. Beter benutten van de bestaande wegen, fietspaden en openbaar vervoerverbindingen. Bouwen van de projecten uit het Statenakkoord en door het onderhoud van infrastructuur te combineren met het duurzaam veilig maken ervan. Hierbij start de provincie met het aanpakken van de grootste knelpunten. Beprijzen wordt op termijn ook als een mogelijkheid gezien om bereikbaarheidsproblemen aan te pakken.

Het gemeentelijke beleidskader voor verkeer is het Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan (GVVP), vastgesteld door de Gemeenteraad op 3 februari 2005. In het GVVP worden de hoofdlijnen van het verkeers- en vervoersbeleid binnen de gemeente Ede tot 2015 geformuleerd. Het GVVP dient primair om het sectorale beleid op de verschillende aandachtsvelden van verkeer en vervoer te integreren tot een coherent beleid en daarbij prioriteiten aan te geven. Het dient als toetsingskader voor toekomstige beslissingen op het gebied van verkeer en vervoer binnen de gemeente.

In het GVVP is onder meer de wegencategorisering vastgelegd. In deze categorisering worden gebiedsontsluitingswegen en erftoegangswegen onderscheiden.

Fietsbeleid:

Een uitwerking van het GVVP is de nota "Voorrang voor de fiets: actieprogramma fiets 2008-2011". Het actieprogramma heeft utilitaire en recreatieve fietsroutes aangewezen. Deze routes dienen te voldoen aan vier eisen van fietsvriendelijkheid, namelijk: directheid, veiligheid, comfort en samenhang.

Parkeerbeleid:

In december 2007 is het nieuwe parkeerbeleidsplan vastgesteld door de gemeenteraad van Ede. Hierin wordt aangegeven dat één van de uitgangspunten van het parkeerbeleid is bij nieuw- en verbouwprojecten de eis gesteld dat de hoeveelheid parkeerplaatsen die extra nodig is voor het betreffende project op eigen terrein wordt gerealiseerd. De openbare ruimte wordt dan niet belast met een toegenomen parkeerdruk.

Om te kunnen bepalen hoeveel parkeerplaatsen nodig zijn bij een nieuw- of verbouwproject (parkeernorm) vindt een toetsing plaats op grond van de genoemde parkeernormen in de vastgestelde Nota parkeernormering gemeente Ede (raadsbesluit 31 maart 2011).

Nota Zandwegen:

In 2010 is de gemeentelijke Zandwegennota vastgesteld. Een aanzienlijk deel van de zandwegen binnen de gemeente Ede ligt binnen de grenzen van voorliggend plangebied. Het beleid voor de zandwegen is erop gericht om zandwegen duurzaam in stand te houden en in principe uiterst terughoudend om te gaan met het verharden van zandwegen.

Situatie plangebied

Auto

Het plangebied wordt doorkruist door rijksweg A12, die de functie van stroomweg heeft. Stroomwegen verbinden de steden met elkaar op nationaal niveau. De routes zijn uitsluitend bestemd voor gemotoriseerd verkeer en ingericht als autoweg of autosnelweg met een gewenste weginrichting die geschikt is voor een maximum snelheid van 100 respectievelijk 120km per uur. Een recente ontwikkeling is de verhoging van de nationale maximumsnelheid tot 130km per uur. Het gedeelte van de A12 binnen het plangebied behoort tot de autosnelwegen waarvan rijkswaterstaat de mogelijkheden van snelheidsverhoging naar 130km per uur onderzoekt. In de loop van 2012 wordt tevens aangevangen met het verbreden van rijksweg A12 naar 2 x 3 rijstroken.

Het plangebied wordt doorkruist door de volgende gebiedsontsluitingswegen:

- Apeldoornseweg (N304)
- Harderwijkerweg – Otterloseweg – Harskamperweg – Arnhemseweg – Harderwijkerweg (N310)
- Wekeromseweg
- Delenseweg (N804)
- Verlengde Arnhemseweg (N224)

Deze wegen liggen nagenoeg geheel buiten de bebouwde kom. De gewenste inrichting op gebiedsontsluitingswegen binnen de bebouwde kom is er één met een maximumsnelheid van 50 km per uur, buiten de bebouwde kom is dit 80 km per uur.

Deze wegen ontsluiten grotere aaneengesloten gebieden en op deze wegen ligt het accent op doorstroming. Omdat de snelheidsverschillen tussen langzaam- en snelverkeer relatief hoog zijn, dienen deze groepen fysiek zoveel mogelijk van elkaar te worden gescheiden. In het bestemmingsplan krijgen gebiedsontsluitingswegen de functie “verkeer” toebedeeld.

De overige wegen binnen het plangebied zijn erftoegangswegen. Vrijwel al deze wegen in het plangebied liggen buiten de bebouwde kom. Hierop is een weginrichting gewenst die geschikt is voor een maximum snelheid van 60km per uur. Deze wegen zijn bestemd om direct aan te sluiten op de erven en het accent ligt op verblijven. De snelheidsverschillen tussen langzaam- en snelverkeer zijn relatief beperkt en deze groepen worden in het algemeen fysiek zoveel mogelijk gemengd. Een aanzienlijk deel van deze wegen binnen het plangebied is onverhard.

Fiets

Binnen dit bestemmingsplan behoren de volgende routes tot het utilitaire fietsnet:

- alle bovengenoemde gebiedsontsluitingswegen
- Vijfsprongweg
- Dr. Hartogsweg

Binnen dit bestemmingsplan behoren de volgende routes tot het recreatieve fietsnet:

- Noorderheideweg
- route Apeldoornseweg (N304) tussen gemeentegrens en Hoenderloseweg – Hoenderloseweg – Houtkampweg – Weversteeg – Heiderand – door Otterlose Bos – Harderwijkerweg (N310) tot aan gemeentegrens
- Delenseweg (N804)
- Hoog Delenseweg
- westelijke parallelweg rijksweg A50 thv Deelerwoud
- route Houtkampweg vanaf ingang nationaal park Hoge Veluwe – Dorpsstraat – Mosselsepad – Koeweg – Otterloseweg tot aan bebouwde kom Ede
- route Planken Wambuisweg – Verlengde Arnhemseweg (N224) tot aan gemeentegrens
- Mosselsepad – Mosselseweg – Kreelseweg tot aan Verlengde Arnhemseweg (N224)
- route Oud Reemsterlaan – Verlengde Arnhemseweg (N224) langs restaurant Planken Wambuis – door bos richting Kruislaan – Kruislaan tot aan viaduct A12 (gemeentegrens)
- route Hoge Valksedijk vanaf Vijfsprong – Apeldoornseweg (N304) tot aan Driesprong – Hessenweg vanaf Driesprong – Verlengde Arnhemseweg (N224) tot aan Schaapskooi – Wijde Veldweg tot aan gemeentegrens
- Immenweg – Luntersebosweg
- Vijfsprongweg
- Molenweg
- Boslaan tussen Molenweg en bebouwde kom Lunteren
- Renkumseweg – Bosbeekweg
- fietsroute langs oostzijde Mauritskazerne – spoorwegovergang – Dr. Hartogsweg tot aan Bosbeekweg tot aan gemeentegrens
- Horalaan
- route Panoramaweg – Molenbeekweg – Fransekampweg – Bornweg – Prins Hendrikweg
- fietsroute door bos vanaf Molenbeekweg richting Keijenbergseweg (N782) tot aan gemeentegrens
- fietsverbinding over de Nieuw-Reemsterlaan langs de Harderwijkerweg (Oud-Reemst) en de Planken Wambuisweg.

Gewenste inrichtingsmaatregelen op de utilitaire en recreatieve fietsroutes kunnen bestaan uit vrijliggende fietspaden, fietsstraten, fietsstroken of suggestiestroken.

Parkeren

Er zijn momenteel geen parkeerreguleringen van kracht binnen de grenzen van het plangebied.

Bevoorradingroutes

De bovengenoemde gebiedsontsluitingswegen zijn van belang als aanvoerroute voor bevoorrading van de verschillende woonkernen die gelegen zijn rondom het plangebied.

Routes nood- en hulpdiensten

Nood- en hulpdiensten beschikken in de gemeente Ede over een netwerk van aanrijdroutes. Nood- en hulpdiensten maken bij het uitrukken gebruik van deze aanrijdroutes om zo snel mogelijk ter plaatse van een calamiteit te kunnen zijn. De weginrichting van deze aanrijdroutes moet zodanig zijn vormgegeven, dat de doorstroming van nood- en hulpdiensten en daarmee de maximale aanrijdtijden blijven gewaarborgd.

Binnen de grenzen van dit bestemmingsplan zijn bovengenoemde gebiedsontsluitingswegen van primair belang als aanrijdroute voor nood- en hulpdiensten. Daarnaast zijn van secundair belang de volgende wegen:

- Hessenweg tussen Meulunterseweg en Apeldoornseweg (N304)
- Goorsteeg
- Boslaan tussen komgrens Lunteren en Hessenweg
- Engweg
- Oud Reemsterlaan
- Dikkenbergweg

Busroutes

Binnen de grenzen van het plangebied zijn gebiedsontsluitingswegen in principe aangewezen als (potentieel) onderdeel van het netwerk voor openbaar busvervoer. Daarnaast is er ook een lijnbusdienst op de Dorpsstraat – Houtkampweg te Otterlo.

De inrichting van deze wegen dient afgestemd te zijn op de mogelijkheid dat er lijndiensten met groot materieel rijden. Tevens zijn langs deze route haltelocaties te verwachten.

Conclusie

Het nieuwe bestemmingsplan betreft een actualisatie en samenvoeging van enkele verouderde bestemmingsplannen. Het plan geeft geen aanleiding tot herziening van de hierboven omschreven verkeersstructuur en -functies in het gebied. De volgende beleidsregels zijn onverminderd van kracht: de in het GVVP vastgestelde wegencategorisering, de vastgestelde fietsroutes uit het actieprogramma fiets 2008-2011, de Nota Parkeernormering gemeente Ede en de Zandwegennota. Gevolgen van de toekomstige ontwikkelingen dienen in afzonderlijke bestemmingsplannen hun beslag te krijgen.

4.12. Kabels en leidingen

Beleid/regelgeving

Het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) heeft, in samenwerking met het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), beleid ontwikkeld ten aanzien van bovengrondse hoogspanningslijnen. Het ministerie adviseert gemeenten, provincies en netbeheerders dan ook om rond hoogspanningslijnen preventief een zone in te stellen die vrij blijft van bebouwing ten behoeve van gevoelige functies. Dit geldt onder andere voor situaties waarin nieuwe woningen in de buurt van een bovengrondse hoogspanningslijn worden gebouwd of nieuwe hoogspanningslijnen die bij bestaande woonwijken worden gerealiseerd.

In het beleid wordt gesteld dat magnetische velden afkomstig van bovengrondse hoogspanningslijnen in nieuwe woningen, scholen en kinderdagverblijven niet sterker mogen zijn dan 0,4 microtesla. Deze norm is ingesteld, omdat kinderen die in de buurt van bovengrondse hoogspanningslijnen wonen, mogelijk een gezondheidsrisico lopen. Het magnetische veld zou daarvoor verantwoordelijk kunnen zijn, al is een oorzakelijk verband niet bewezen. Met dit voorzorgsbeleid wil de overheid voorkomen dat het potentiële risico toeneemt.

Daarnaast dient rekening te worden gehouden met de mogelijke effecten op technische apparatuur in de nabijheid van het magnetisch veld rond hoogspanningslijnen. Ten slotte zal de nieuwe bebouwing zijn gebonden aan bepaalde bouwhoogte als gevolg van de hoogspanningslijn. De ligging van de bovengrondse hoogspanningslijnen en de bijbehorende veiligheidscontouren worden opgenomen in de verbeelding en regels van het bestemmingsplan.

De hoogspanningsverbinding ligt ter plaatse van het Landgoed Kernhem ondergronds. Voor ondergrondse hoogspanningslijnen geldt volgens het RIVM geen veiligheidscontour. Op advies (inspraak) van de netbeheerder is een veiligheidsafstand van 3m uit weerszijden van

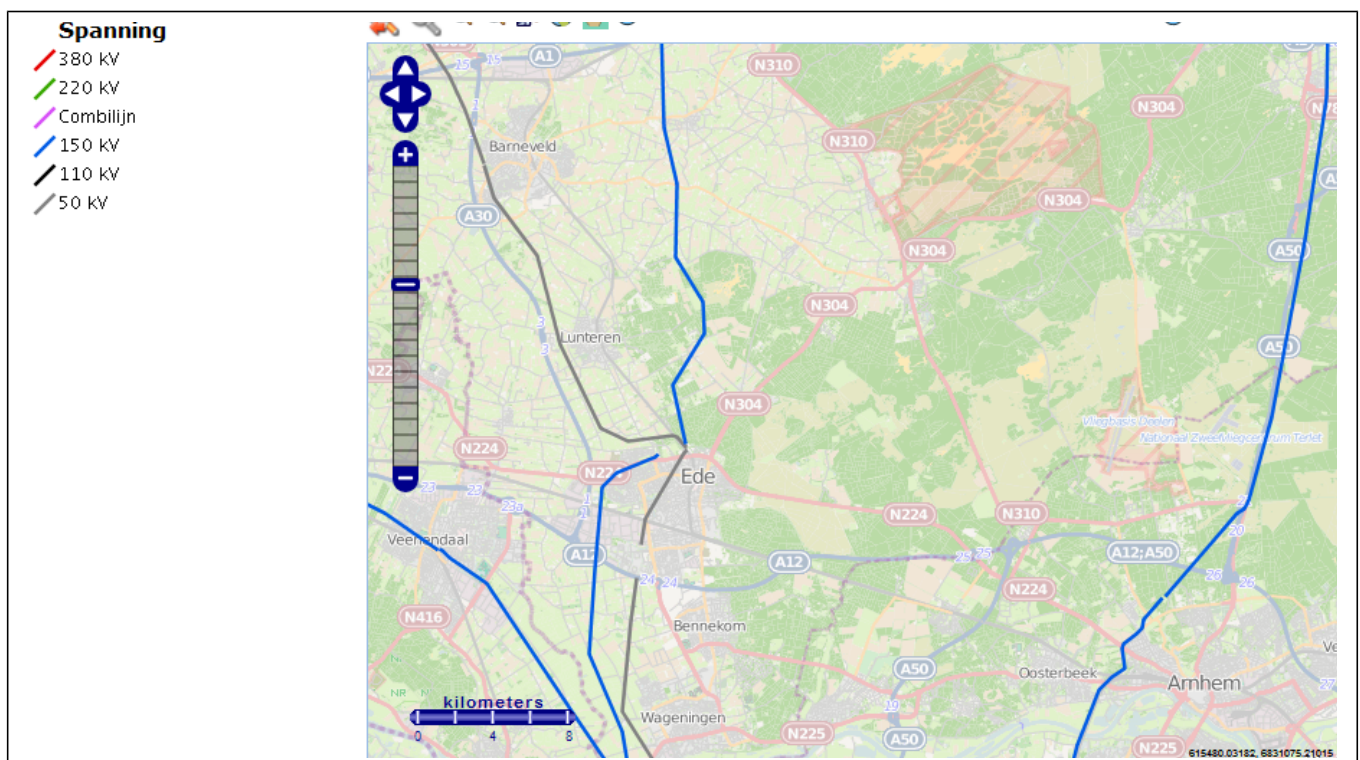
het hart van de buitenste kabel opgenomen. Op de verbeelding en in de regels van het bestemmingsplan. De ligging van de kabels is bepaald door middel van een klic melding.

Bestaande situatie

Binnen het plangebied liggen aardgastransportleidingen, brandstofleidingen en hoogspanningsleidingen. Deze leidingen worden beschermd in de regels, door middel van een zakelijke rechtstrook. Binnen de invloedsgebieden van deze leidingen mag de personendichtheid, als gevolg van het plan, niet toenemen. In het plan worden geen ontwikkelingen mogelijk gemaakt die toename van de personendichtheid tot gevolg kunnen hebben.

Conclusie

In het plangebied komen verschillende (hoofd)leidingen voor die bescherming behoeven. Hiervoor zijn verschillende dubbelbestemming opgenomen. Signalerings- en telecommunicatiemasten zijn met een afwijkingsbevoegdheid tot een hoogte van 40 meter toegestaan.

Netkaart hoogspanningslijnen (bron RIVM).

4.13. Veiligheid

Beleid/regelgeving

Om een veilige omgeving te creëren of te behouden zijn er op het gebied van fysieke veiligheid een aantal aspecten waarmee rekening gehouden moet worden.

Er worden eisen gesteld aan de opkomsttijden voor brandweervoertuigen. Deze zijn afhankelijk van de bestemming. Voor gebouwen waarin geslapen wordt en verminderd zelfredzame mensen verblijven worden strengere eisen gesteld dan gebouwen waar dit niet zo is.

De opkomsttijden zijn gesteld in de Wet veiligheidsregio's (1 oktober 2010) met het daarbij behorende

Besluit veiligheidsregio's. In het Besluit zijn de tijdnormen voor de opkomsttijden vastgelegd.

Met betrekking tot de bereikbaarheid voor de hulpverleningsdiensten zijn er voor de wegen eisen gesteld.

Dit leidt tot het stellen van minimale afmetingen en bochtstralen zodat hulpverleningsvoertuigen een object of calamiteit goed kunnen bereiken en adequate hulp kunnen verlenen. Met betrekking tot voldoende bluswater zijn er ook eisen gesteld. Deze eisen hebben betrekking op de afstanden vanaf de bluswatervoorziening tot aan een gebouw en de capaciteit ervan. In de "Handleiding Bluswatervoorziening en bereikbaarheid", een uitgave van de Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding, worden deze eisen uitgeschreven.

Voor de bereikbaarheid van hulpverleningsvoertuigen voor de gemeente Ede zijn hoofd- en sub-aanrijdroutes in het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoer Plan vastgesteld in 2005. Deze routes zullen moeten worden herzien in verband met de nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente Ede. Ook zullen de hoofdaanrijdroutes in het Natuurgebied Veluwe worden bijgevoegd.

Wegen en paden die zijn aangewezen als hoofd- of sub-aanrijdroute moeten te allen tijde voor brandweervoertuigen toegankelijk en berijdbaar zijn.

In verband met de kans op natuurbranden kijkt de brandweer niet alleen naar natuurbrandbestrijding maar ook naar het kunnen ontruimen van gebieden in geval van een natuurbrand. .

Conclusie

Dit bestemmingplan betreft de actualisering van de huidige situatie. Met betrekking tot de veiligheid zal de situatie niet veranderen. Alle nieuwe ontwikkelingen zullen worden getoetst aan het beleid en regelgeving zoals hierboven genoemd. Met ontwikkelingen worden zowel de nieuwbouw- of verbouwplannen bedoeld als de (her)inrichting van het gebied. Bij nieuwe ontwikkelingen op recreatieterreinen zal ook gekeken worden naar de risico's bij natuurbranden

4.14. Externe veiligheid

Beleid/regelgeving

Externe veiligheid gaat over het binnen aanvaardbare grenzen houden van risico's voor mens en milieu bij het gebruik, de opslag en het vervoer van gevaarlijke stoffen. Het gaat daarbij uitsluitend om de kans dat derden (omwonenden) dodelijk letsel oplopen door een calamiteit bij een bedrijf of door een ongeval bij het vervoer van gevaarlijke stoffen. Rond bedrijven en langs routes (of buisleidingentracés) waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd, zijn daarom invloedsgebieden ingesteld waarbinnen de risico's moeten worden onderzocht en getoetst voor toekomstige bebouwing. Deze risico's worden uitgedrukt in een plaatsgebonden risico (PR) en een groepsrisico (GR) en betreffen alleen de personen die niet deelnemen aan deze activiteiten.

Het PR is de kans per jaar dat een persoon op een bepaalde plaats overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen, indien hij onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven. Het PR wordt weergegeven met risicocontouren rondom een inrichting of langs een vervoersas. Het GR drukt de kans per jaar uit dat een groep mensen van minimaal een bepaalde omvang overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen.

Ongevallen met gevaarlijke stoffen kunnen nader worden onderscheiden in ongevallen met betrekking tot:

- bedrijven;
- vervoer gevaarlijke stoffen door buisleidingen;
- vervoer gevaarlijke stoffen over weg, water of spoor.

Het op 27 oktober 2004 in werking getreden Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) regelt hoe een gemeente of provincie moet omgaan met risico's voor mensen buiten een bedrijf als gevolg van de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen in een bedrijf. Daartoe legt het besluit het plaatsgebonden risico vast en geeft het besluit een verantwoordingsplicht voor het groepsrisico.

Met betrekking tot buisleidingen wordt het wettelijk kader gevormd door het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) dat op 1 januari 2011 in werking is getreden.

De Circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen schrijft voor hoe overheden dienen om te gaan met risico's als gevolg van transportassen zoals wegen en spoorwegen.

Op 9 juli 2009 heeft de gemeenteraad van de gemeente Ede de beleidsvisie externe veiligheid vastgesteld. Hierin staat beschreven hoe de gemeente Ede om wil gaan met het aspect externe veiligheid en de verantwoording van het groepsrisico.

Situatie plangebied

Binnen het plangebied ligt volgens de risicokaart van de provincie Gelderland een aantal risicobronnen, te weten de rijkswegen A12 en A50, enkele provinciale wegen waarover (in zeer beperkte mate) gevaarlijke stoffen worden vervoerd, de spoorlijn Utrecht-Arnhem, een buisleiding voor brandbare vloeistoffen, een hoge druk aardgasleiding van de Gasunie, een tweetal LPG-tankstations, een aantal propaantanks op recreatieterreinen en de munitieopslag van defensie op het Militair Infanterie Schietkamp Harskamp. Voor de ligging van de risicobronnen: zie onderstaande uitsnede uit de risicokaart. In het onderstaande wordt per risicobron ingegaan op de risico's voor het plangebied.

Rijkswegen A12 en A50

In het kader van het tracébesluit voor de verbreding van de A12 tussen Ede en Grijsoord is onderzoek uitgevoerd naar de risico's vanwege het transport van gevaarlijke stoffen over de

A12. De resultaten van het onderzoek staan verwoord in de rapportages 'Verbreiding A12, onderzoek Externe Veiligheid' met kenmerk ON-D20093429 van maart 2011, opgesteld door DHV. Deze rapportage is gebruikt voor onderstaande beschrijving.

Het invloedsgebied van de A12 bedraagt 950 meter (maatgevend is het vervoer van toxische vloeistoffen) en overlapt daarmee een deel van het plangebied. Uit de risicoberekeningen volgt dat langs de A12 geen PR 10^{-6} contour aanwezig is. Het plaatsgebonden risico vormt daarmee geen belemmering voor de vaststelling van het bestemmingsplan.

Het groepsrisico ligt ruimschoots onder de oriëntatiewaarde: maximaal 0,154 maal de oriëntatiewaarde in de toekomstige situatie na verbreding van de A12 ter hoogte van de Dr. W. Dreeslaan). Ten oosten van de gemeente Ede tot aan Grijsoord (deel dat binnen het plangebied van bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe valt) wordt in de huidige situatie geen groepsrisico berekend, omdat er zich weinig tot geen woningen of arbeidsplaatsen bevinden in de directe omgeving van de A12.

Het oostelijke deel van het plangebied valt binnen het invloedsgebied van de A50. Hier zijn echter geen (beperkt) kwetsbare objecten gelegen. Er is dan ook geen sprake van risico's vanwege het transport van gevaarlijke stoffen.

Aangezien het bestemmingsplan conserverend van aard is en geen nieuwe ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt, is een toename van het groepsrisico niet aan de orde. Op het grootste deel van het traject van de A12 en langs de A50 wordt ter hoogte van het plangebied zelfs geen groepsrisico berekend vanwege de schaarse bebouwing.

Provinciale wegen

Het transport van gevaarlijke stoffen over de provinciale wegen gelegen aan de rand van het plangebied is zeer beperkt. Aangezien het bestemmingsplan geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk maakt is geen sprake van een toename van het groepsrisico. Nader onderzoek of een verantwoording van het groepsrisico is daarom niet nodig.

Spoorlijn Utrecht-Arnhem

Op het traject Utrecht-Arnhem komt in de nabije toekomst het transport van gevaarlijke stoffen te vervallen vanwege het inwerkingtreden van het Basisnet spoor. Rijk, decentrale overheden, chemische industrieën en vervoerders hebben hierover reeds op 8 juli 2010 een akkoord bereikt. De verwachting is dat dit beleid in 2012 in werking treedt. Nader onderzoek of een verantwoording van het groepsrisico is daarom niet nodig.

Buisleiding

Parallel aan en ten noorden van de N224 ligt een brandstofleiding. De leiding ligt voor een deel binnen het plangebied. Volgens de risicokaart heeft de buisleiding geen PR 10^{-6} contour. Het invloedsgebied van de buisleiding wordt bepaald door een plasbrand en bedraagt circa 30 meter. Het enige (beperkt) kwetsbare object gelegen binnen het plangebied en binnen het invloedsgebied is restaurant Juffrouw Tok (Verlengde Arnhemseweg 101). Gezien de zeer beperkte personendichtheid in het invloedsgebied van de leiding zal het groepsrisico ver onder de oriëntatiewaarde liggen of niet berekenbaar zijn. De risico's vanwege deze bron hoeven daarom niet verder onderzocht te worden. De ligging van de buisleiding en de bijbehorende belemmeringsstrook van 5 meter aan weerszijden van de buisleiding (gemeten vanuit het hart van de leiding) worden opgenomen in de verbeelding van het bestemmingsplan.

Radarverstoringsgebied

Het plangebied is gelegen binnen het radarverstoringsgebied van de radar 'Nieuw Milligen'. Om een vrij bereik van deze radar te kunnen garanderen, mogen binnen dit gebied geen obstakels worden opgenomen met een zodanige hoogte dat zij het bereik van de radar

kunnen verstoren. Voor hoge obstakels (masten en antennes) is daarom in de planregels een bepaling opgenomen dat bij het verlenen van een vergunning voor een bouwwerk dat mogelijk het bereik van de radar kan verstoren, een radarverstoringsonderzoek moet worden uitgevoerd en overleg moet worden gevoerd met de beheerder van de radar.

Hoge druk aardgasleiding Gasunie

Parallel aan en ten noorden van de spoorlijn Utrecht-Arnhem ligt een hoge druk aardgasleiding van De Gasunie. De leiding ligt voor een deel binnen het plangebied. Volgens de risicokaart heeft de buisleiding geen PR 10^{-6} contour en een invloedsgebied van 140 meter. De enige kwetsbare objecten die binnen het plangebied en binnen het invloedsgebied van de gasleiding liggen zijn de woningen Dr. Hartogsweg 5 en 7, Sijsselt 1 en Ginkelseweg 2. Gezien de zeer beperkte personendichtheid in het invloedsgebied van de leiding zal het groepsrisico ver onder de oriëntatiewaarde liggen of niet berekenbaar zijn. De risico's vanwege deze bron hoeven daarom niet verder onderzocht te worden. De ligging van de buisleiding en de bijbehorende belemmeringenstrook van 4 meter aan weerszijden van de buisleiding (gemeten vanuit het hart van de leiding) worden opgenomen in de verbeelding van het bestemmingsplan.

LPG-tankstations

Binnen het plangebied ligt een tweetal LPG-tankstations, te weten Esso Tinholt (Apeldoornseweg 18, Ede) en Esso Buunderkamp (Rijksweg 12, Ede).

Hierna wordt de situatie voor de volgende LPG-tankstations nader uitgewerkt:

Bedrijfsnaam	Adres	Plaats	Gelimiteerde doorzet
Esso De Buunderkamp	Rijksweg A12 1	Bennekom	1000
Esso Driesprong Ede	Apeldoornseweg 18	Ede	500

Voor het LPG-tankstation Esso Driesprong Ede geldt dat de doorzet minder moet zijn dan 500 m³/jaar, een 10^{-6} -contour van 45m rondom het vulpunt is dan van toepassing. Dit leidt tot de volgende constatering:

- Binnen het invloedsgebied (met een straal van 150m) zijn (beperkt) kwetsbare objecten aanwezig. Er moet daarom een verantwoording voor het groepsrisico plaatsvinden.
- Binnen een straal van 45m zijn geen (beperkt) kwetsbare objecten aanwezig. Aan de grenswaarden respectievelijk richtwaarden voor het plaatsgebonden risico wordt voldaan.

Ligging LPG-tankstation Esso de Driesprong (met straal van 150m rondom lpg-vulpunt)

Voor het LPG-tankstation Esso De Buunderkamp geldt dat de doorzet minder moet zijn dan 100m³/jaar. Dit LPG-tankstation heeft als bijzonderheid dat er sprake is van een bovengrondse opslag. Voor dit station is dat (mede) bepalend. Dit leidt tot de volgende constatering:

- Er is een 10⁻⁶-contour van 45m rondom het vulpunt is van toepassing maar ook een 10⁻⁶-contour van 120m rondom de bovengrondse tank van toepassing.
- Binnen een straal van 120m zijn geen (beperkt) kwetsbare objecten aanwezig. Aan de grenswaarden respectievelijk richtwaarden voor het plaatsgebonden risico wordt voldaan.
- Binnen het invloedsgebied (met een straal van 150m) zijn geen (beperkt) kwetsbare objecten aanwezig. Er hoeft daarom geen verantwoording voor het groepsrisico te worden gedaan. Aan de grenswaarden voor het plaatsgebonden risico wordt voldaan.

Ligging Esso De Buunderkamp met straal 120m rondom vulpunt

Volgens vaste jurisprudentie van de Raad van State dat er in bestemmingsplannen al vanuit gegaan mag worden dat de aflevering van LPG aan LPG-tankstations wordt uitgevoerd met een Blevé-Resistant tankauto dan wel een gelijkwaardige oplossing. De hiervoor bedoelde tankauto's zijn voorzien van het etiket BR. In het stappenplan wordt bij de eerste stappen geen rekening gehouden met deze voorziening voor de LPG-tankauto's.

Inpasbaarheid in het plangebied

Bij de beoordeling van de inpasbaarheid van LPG-tankstations wordt uitdrukkelijk een onderscheid gemaakt tussen de afstand waarop het effect van het meest rampzalige scenario reikt en de afstand waarbuiten het risico geen invloed meer heeft op het groepsrisico. Voor de beoordeling of een inrichting inpasbaar is het aspect risico de maatstaf. Omdat een LPG-tankstation een categorale inrichting is in het kader van het Bevi is een stappenplan ontwikkeld ter beoordeling van de groepsrisico's van die inrichting. In het

stappenplan wordt door middel van een enigszins conservatieve benadering en een afpelmethode beoordeeld of een LPG-tankstation toelaatbaar is.

Vaak is men bij een eerste observatie van een situatie er in geïnteresseerd hoe het groepsrisico zich verhoudt tot de oriëntatiewaarde. Met dit stappenplan kan met een enigszins conservatieve benadering, relatief eenvoudig bepaald worden of het groepsrisico de oriëntatiewaarde overschrijdt. De achtergronden van de voor dit stappenplan gebruikte scenario's en frequenties staan beschreven in het document QRA berekening LPG tankstations van 20 december 2007. Voor de volledigheid willen wij nog melden dat de oriëntatiewaarde geen grenswaarde, maar een richtwaarde is. Het bevoegd gezag dient zelf aan te geven welk groepsrisico zij aanvaardbaar acht (verantwoordingsplicht).

Voor een schatting van het aantal dodelijke slachtoffers van een BLEVE geldt dat binnen de (cirkelvormige) 35 kW/m² contour iedereen zal overlijden, ongeacht beschermende factoren zoals kleding of het verblijf in een gebouw. Buiten deze contour geldt dat alleen personen gedood kunnen worden die zich buitenshuis bevinden, waarbij tevens conform PGS 3 het beschermende effect van de kleding (een reductiefactor voor de kans op overlijden van 0,14) nog mee dient te worden genomen. De bijdrage aan het totaal aantal dodelijke slachtoffers buiten de 35kW/m² contour is te verwaarlozen. In het Revi wordt daarom ook als invloedsgebied voor het groepsrisico een cirkelvormig gebied met een straal van 150 m voorgeschreven. Voor deze berekening is de aanwezigheid van personen geïnventariseerd tot een afstand van circa 150 m rond het vulpunt en de tank. De maximale effectafstand voor 1% letaliteit bij onbeschermd blootstelling is weliswaar circa 300 m, maar personen aanwezig op grotere afstand dan 150 m hebben een te verwaarlozen bijdrage aan het groepsrisico.

Stappenplan groepsrisico berekening LPG-tankstations

Globaal zien de stappen er als volgt uit:

Met behulp van stap 1, 2 en 3 kan worden bepaald hoe het groepsrisico zich verhoudt tot de oriëntatiewaarde. Hierbij wordt gebruik gemaakt van tabellen voor maximaal toelaatbare personendichtheden / aantal personen. Het stappenplan begint met het maken van een eenvoudige berekening met conservatieve aannames. Als het groepsrisico de oriëntatiewaarde overschrijdt, is het mogelijk om in de daaropvolgende stap rekening te houden met locatiespecifieke omstandigheden (ook wanneer er geen sprake is van een overschrijding, kan het zinvol zijn het groepsrisico nader te beschouwen). Voor deze volgende stap is dan ook meer informatie nodig over de inrichting van het tankstation en wordt de berekening iets complexer.

1. Uitwerking groepsrisico LPG-tankstation Esso Driesprong Ede

Uitgangspunten

Voor het LPG-tankstation Esso Driesprong Ede geldt een maximaal jaarlijkse doorzet van 500 m³/jaar. De grens van het invloedsgebied van het LPG-vulpunt van het LPG-tankstation reikt verder dan het invloedsgebied van het ondergrondse LPG-reservoir. Het GroepsRisico wordt daarmee bepaald door het LPG-vulpunt.

Er zijn verder de volgende uitgangspunten gehanteerd voor de huidige bebouwing:

- Voor woningen is aangenomen dat er per woning gemiddeld 2,4 personen zijn gehuisvest. Overdag op werkdagen is 50% van de bewoners aanwezig en anders 100%.
- Voor overige objecten is gebruik gemaakt van de gegevens in PGS 1, deel 6.

Dit levert het volgende overzicht op voor aanwezigen:

Tabel 0. Adressen binnen 150 m rondom vulpunt Apeldoornseweg 18 te Ede

Straatnaam	Nummer	Letter	Postcode	Woonplaats	Opmerking	Personen
Apeldoornseweg	11		6718 SB	Ede	Woning	2,4
Apeldoornseweg	13		0	Ede	Trafo	1,0
Apeldoornseweg	16		6718 SB	Ede	Woning + stal	2,4
Apeldoornseweg	18		6718 SB	Ede	LPG-tankstation	0
Hoge Valksedijk	1		6718 SG	Ede	Woning	2,4
Randweg	2		6718 SJ	Ede	Woning + stal	2,4
Apeldoornseweg	9		6718 SB	Ede	Bedrijfsgebouw: paardenpension & verhuur opslag en bedrijfsruimtes (+ woning)	19,4
Hoge Valksedijk	1	A	6718 SG	Ede	Woning	2,4
Hoge Valksedijk	3		6718 SG	Ede	Woning	2,4
Hoge Valksedijk	5		6718 SG	Ede	Stal	2,0
Totaal aantal personen						36,8

Uitvoering

Stap 1. Bepaal met de onderstaande tabellen of de maximaal toelaatbare personendichtheid wordt overschreden.

Tabel 1: Maximaal toelaatbare personendichtheden (zonder hittewerende coating)

LPG-doorzet [m³/jaar]	Afstand [m]		Oppervlak in- vloedsgebied [ha]	Maximaal toelaat- bare personen- dichtheid [ha⁻¹]	Maximaal aantal toelaat- bare personen invloedsgebied
	Tot 10 ⁻⁶ vanwege vulpunt	Tot grens in- vloedsgebied			
< 500	45	150	6,4	14	(89)
500 - 1000	45	150	6,4	9	(60)
1000 - 1500	110	150	3,3	17	(54)

De personendichtheden zijn weergegeven als maximaal aantal personen per hectare bij een continue aanwezigheid binnen het invloedsgebied en buiten de 10⁻⁶ contour. De getallen tussen haakjes zijn het maximale toelaatbare aantal (continu) aanwezige personen in het totale invloedsgebied.

Het groepsrisico bij LPG-tankstations die worden bevoorraad door tankauto's die niet voorzien zijn van een hittewerende coating, wordt volledig bepaald door een BLEVE (vuurbal) van een tankauto met LPG. In het algemeen geldt dat bij een hoge doorzet meer verladingen nodig zijn en de kans op een tankauto BLEVE daarom groter is (dan bij een lagere doorzet). Bij de totstandkoming van tabel 1 is uitgegaan van een conservatieve inschatting met betrekking tot de kans op een tankauto BLEVE (zie opmerking onder tabel 4).

Bepaal met behulp van de plattegrond van het gebied en de bijbehorende bevolkingsgegevens de personendichtheid (hoeveel mensen er aanwezig zijn per hectare). Volgens tabel 1 mogen maximaal 89 mensen aanwezig zijn.

Wordt de maximaal toelaatbare personendichtheid in tabel 1 overschreden?

1. JA: er is mogelijk sprake van overschrijding van de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Door middel van een nadere analyse kan worden nagegaan of dit ook daadwerkelijk het geval is. Ga door met stap 2.
2. NEE: de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico wordt niet overschreden. (Eventueel kan alsnog een risicoberekening worden uitgevoerd).

Conclusie

Door niet te corrigeren voor de verblijftijd wordt de meest ongunstige situatie als maatgevend beschouwd. Volgens stap 1 is bij LPG-tankstation Esso Driesprong Ede geen sprake van overschrijding van de oriënterende waarde voor het groepsrisico. LPG-tankstation Esso Driesprong Ede is dus bij de gelimiteerde doorzet op grond van het stappenplan inpasbaar in het bestemmingsplan. In het bestemmingsplan wordt een veiligheidszone van 150m rondom het lpg-vulpunt opgenomen. Binnen deze zone mogen geen kwetsbare objecten als bedoeld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen worden opgericht. Het groepsrisico wordt aanvaardbaar geacht.

In de beoordeling volgens het stappenplan is bij stap 1 geen rekening gehouden met het effect dat technische maatregelen uit het LPG-convenant met zich mee zullen brengen.

2. Uitwerking groepsrisico LPG-tankstation Esso Buunderkamp Ede

Uitgangspunten

Voor het LPG-tankstation Esso Buunderkamp Ede geldt een maximaal jaarlijkse doorzet van 1000 m³/jaar. De grens van het invloedsgebied van het bovengrondse LPG-reservoir van het LPG-tankstation reikt verder dan het invloedsgebied van het LPG-vulpunt. Het GroepsRisico wordt daarmee bepaald door het bovengrondse LPG-reservoir. Omdat binnen het invloedsgebied binnen de Gemeente Ede geen (beperkt) kwetsbare objecten aanwezig zijn is er geen sprake van een groepsrisico.

Conclusie:

Omdat er geen sprake is van een groepsrisico hoeft er geen verantwoording daarvan plaats te vinden. Het tankstation is dus inpasbaar in het bestemmingsplan. In het bestemmingsplan wordt een veiligheidszone van 120m rondom het lpg-vulpunt opgenomen. Binnen deze zone mogen geen kwetsbare objecten als bedoeld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen worden opgericht.

Propaantanks op verblijfsrecreatieterreinen

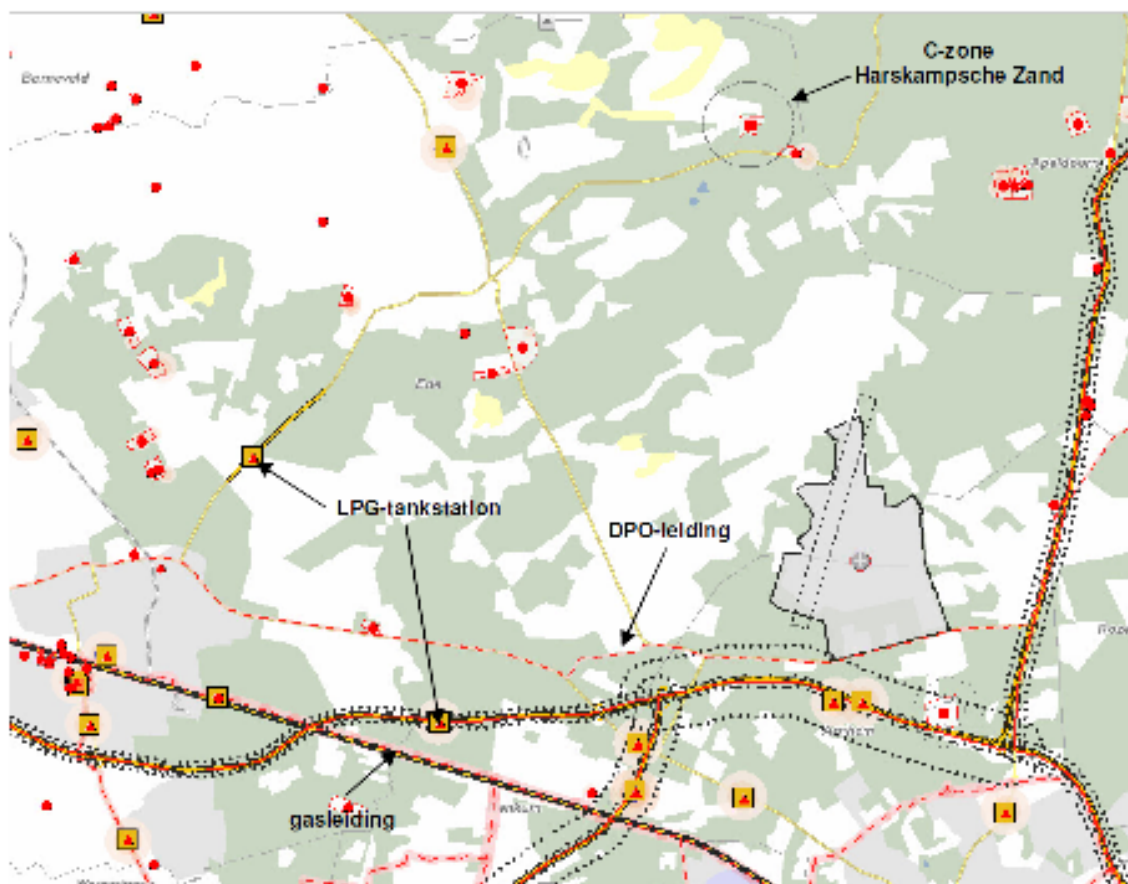
Propaantanks vallen niet onder de werkingssfeer van het Bevi. Desondanks vormen ze wel een risicobron. Het invloedsgebied van de propaantanks binnen het plangebied kunnen meer dan 150 meter bedragen. Aangezien het bestemmingsplan geen nieuwe ontwikkelingen bij recht mogelijk maakt is geen sprake van een toename van het groepsrisico. Nader onderzoek is daarom niet nodig.

Munitieopslag Militair Infanterie Schietkamp Harskamp

Voor munitieopslagen van defensie geldt als beleid de Nato-richtlijn AASTP-1 en de [circulaire Van Houwelingen, 1988](#). Dit beleid gaat uit van maximale veiligheid door het hanteren van effectafstanden (de zogenaamde A-, B- en C-zone). Bij het hanteren van effectafstanden is het maximaal optredende effect bepalend, niet de kans dat dit effect optreedt.

De C-zone van de munitieopslag geldt alleen buiten de militaire terreinen. Binnen de C-zone zijn geen gebouwen met vlies- of gordijngewelconstructie, geen gebouwen met zeer grote glasoppervlakten, waarin zich als regel een groot aantal personen bevindt en geen bedrijven die bij calamiteit gevaar voor munitieopslag of omgeving opleveren toegestaan. De C-zone

wordt op de verbeelding van het bestemmingsplan opgenomen, daar waar deze buiten de militaire terreinen valt. Aangezien het bestemmingsplan geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk maakt is geen sprake van een toename van het groepsrisico. Nader onderzoek is daarom niet nodig.

Overzicht ligging risicobronnen (bron: www.risicokaart.nl).

Conclusie

Voor geen van aspecten overlapt een PR 10^{-6} contour (beperkt) kwetsbare objecten binnen het plangebied. Het groepsrisico overschrijdt nergens de oriëntatiewaarde en neemt niet toe omdat het bestemmingsplan conserverend van aard is. De verantwoording van het groepsrisico kan bestaan uit het opvragen van advies bij de VGGM. Externe veiligheid vormt geen belemmering voor de vaststelling van het bestemmingsplan.

5. Economische uitvoerbaarheid

Exploitatieplan

Op 1 juli 2008 is de Wet ruimtelijke ordening (Wro) ingevoerd. Inzake art 6.12 Wro is het verplicht een exploitatieplan op te stellen voor gronden waarop een bouwplan inzake art 6.2.1 Bro wordt voorbereid én er kosten te verhalen zijn, tenzij deze kosten anderszins verzekerd zijn. De nieuwe Wro geeft de gemeente de mogelijkheid om eventuele gemaakte kosten voor de uitvoering van het plan op de aanvrager te verhalen.

Bij de voorbereiding van een ontwerp van bestemmingsplan dient op grond van artikel 3.1.6 lid 1 onder f van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) 2008 onderzoek plaats te vinden naar de uitvoerbaarheid van het plan.

Conclusie

Het voorliggende bestemmingsplan is conserverend van aard. Het plan heeft, behoudens de reguliere kosten voor de tienjaarlijkse planherziening, geen financiële consequenties voor de gemeente Ede.

Er zijn geen bouwplannen in voorbereiding op gronden binnen het plangebied waarvoor een exploitatieplan dient te worden vastgesteld. Het bestemmingsplan is daarmee economisch uitvoerbaar.

6. Juridische planbeschrijving

6.1. Inleiding

Voor het bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe is gebruik gemaakt van in de Wet ruimtelijke ordening opgenomen standaardvorm van de Standaard Vergelijkbare Bestemmingplannen 2008 (SVBP 2008). De kern van de voorgestelde regeling volgt uit twee uitgangspunten: zoveel mogelijk informatie op de verbeelding en zo eenvoudig mogelijke planregels. Zoals algemeen bekend bij werken met een standaard is maatwerk noodzakelijk vandaar dat de standaard op bepaalde punten is aangepast.

De planregels zijn onderverdeeld in vier hoofdstukken. Hoofdstuk I bevat de inleidende bepalingen voor het hele plangebied. Hoofdstuk II regelt de bestemmingen en het daarop toegestane gebruik. Hoofdstuk III regelt de algemene bepalingen waaronder een aantal flexibiliteitsbepalingen in de vorm van wijzigings- en afwijkingsbevoegdheden. Ten slotte regelt Hoofdstuk IV de overgangs- en slotbepalingen. In de volgende paragraaf worden alle bestemmingen uitgebreid behandeld.

6.2. Bestemmingsplanregels

Met de komst van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening kent een bestemmingsplan planregels. Hieronder worden de planregels toegelicht waarvoor een nadere toelichting noodzakelijk is.

6.2.1. Inleidende bepalingen

Dit hoofdstuk bevat alle bepalingen die nodig zijn om de overige planregels goed te kunnen hanteren.

Begripsomschrijvingen (artikel 1)

In dit artikel worden de begrippen gedefinieerd, die in de planregels worden gehanteerd. Alleen de begrippen die in aanvulling op het dagelijks spraakgebruik nadere toelichting behoeven zijn opgenomen. Bij de toetsing aan het bestemmingsplan wordt uitgegaan van de in dit artikel aan de betreffende begrippen toegekende betekenis.

Wijze van meten (artikel 2)

Dit artikel geeft aan hoe de hoogtematen die bij het bouwen in acht moeten worden genomen, bepaald moeten worden. Hieronder valt tevens de wijze van peilbepaling.

6.2.2. Bestemmingsbepalingen

In dit hoofdstuk van de planregels komen de verschillende bestemmingen aan de orde. Per bestemming is, met uitzondering van enkele speciale regelingen, het volgende stramien gehanteerd:

Bestemmingsomschrijving

Een omschrijving van de functies die bij de bestemming mogelijk zijn.

Bouwregels

Planregels die aangeven waar, wat en hoe hoog gebouwd mag worden. Daarnaast komen in sommige bestemmingsplanregels ook nog de volgende onderdelen voor: De mogelijkheid om bij omgevingsvergunning af te wijken van de bouwregels en wijzigingsbepalingen.

Gebruiksregels

Planregels waarin is aangegeven welk gebruik specifiek is toegestaan binnen de bestemming, dan wel welk gebruik hierin niet is toegestaan.

6.2.3. Algemene bepalingen

Anti-dubbeltelbepaling

Deze bepaling wordt in elk bestemmingsplan opgenomen om te voorkomen dat in feite meer kan worden gebouwd dan in het bestemmingsplan bedoeld is. Dit kan zich voordoen bij woningbouw wanneer (onderdelen van) bouwpercelen van eigenaar wisselen. In een dergelijk geval worden de nieuw verworven gronden niet meegeteld bij de berekening van de bouwmogelijkheden als dat al voor een in het verleden verleende bouwvergunning gebeurd is.

Bestaande afmetingen, afstanden en percentages

In deze bepaling is een zogenaamde afwijkingsregeling opgenomen voor bestaande afmetingen, afstanden en percentages. Uiteraard gaat het dan wel om legale situaties.

Algemene gebruiksbepalingen

Een algemene bepaling met betrekking tot het gebruik van gronden en bouwwerken, die alle gebruik van gronden en opstallen verbiedt, dat strijdig is met de aan de gronden gegeven bestemming.

Algemene afwijking van de bouwregels

In dit bestemmingsplan is een algemene afwijkingsregeling opgenomen die ziet in algemeen voorkomende bouwwerken en afwijkingen van het bestemmingsplan.

Algemene wijzigingsbepalingen

Deze bevoegdheid heeft betrekking op het aanbrengen van wijzigingen in de plaats, richting en/of afmetingen van bouwgrenzen. Dit om de nodige flexibiliteit in het bestemmingsplan te behouden.

Algemene procedurebepalingen

Dit artikel geeft regels voor de toepassing van de in de planregels opgenomen afwijkingsbepalingen.

6.2.4. Overgangs- en slotbepalingen

Strafbepaling

Deze bepaling geeft aan welke bepalingen in het bestemmingsplan worden aangemerkt als een strafbaar feit. De strafbaarstelling zelf volgt uit de Wet op de Economische Delicten (WED).

Overgangsbepalingen

Bepalingen, die betrekking hebben op het overgangsrecht: bouwwerken die op het moment van tervisielegging van het plan bestaan, mogen blijven bestaan, ook al is er strijd met de in het nieuwe plan gegeven bebouwingsregels. Het gebruik van de gronden en opstallen, dat afwijkt van de planregels in het nieuwe plan.

Slotbepaling

Deze bepaling geeft de exacte naam van het bestemmingsplan aan: Natuurgebied Veluwe.

6.3. Bestemmingen

6.3.1. Enkelbestemmingen

Agrarisch

Binnen deze bestemming zijn agrarische bouwblokken aanwezig, met daarin de maximaal toegestane oppervlakte bedrijfsbebouwing en het aantal toegestane bedrijfswoningen. Intensieve veehouderijen, paardenhouderijen en kwekerijen hebben, conform de bestaande planologische situatie, een specifieke aanduiding gekregen. Tevens hebben agrarische gronden (landbouwenclaves) buiten de bestaande agrarische bestemmingsvlakken een agrarische bestemming gekregen. Hiervoor is een omgevingsvergunningstelsel opgenomen voor het gebruik van de gronden.

Bedrijf

De bestaande incidentele bedrijven zijn geregeld in de bestemming 'Bedrijf', waarbij deze over het algemeen een specifieke aanduiding hebben gekregen. Het bevoegd gezag kan afwijken van de regels door bij omgevingsvergunning ook andere bedrijven toe te staan, mits deze qua milieuhinder vergelijkbaar zijn met de toegestane bedrijven, waarvan het merendeel past binnen de categorieën A en B van de 'Staat van bedrijfsactiviteiten' als genoemd in bijlage 1 behorende bij de planregels. Het aantal toegestane bedrijfswoningen is aangeduid op de plankaart, evenals de maximaal toelaatbare bebouwingsoppervlakte.

Bedrijf-Nutsvoorziening

Alle openbare nutsvoorzieningen, waarbij het met name gaat om transformatorhuisjes, zijn apart bestemd in de bestemming Bedrijf-Nutsvoorziening. Hierin zijn geen andere bedrijven toegestaan dan nutsbedrijven. De impact qua bebouwing is gering, steeds is er een bouwvlak opgenomen dat strak om de bestaande bebouwing is neergelegd.

Bos

Deze gronden zijn primair bestemd voor de instandhouding en ontwikkeling van het bestaande bos. Er is een omgevingsvergunningstelsel opgenomen voor diverse werkzaamheden die niet het normale onderhoud of productie van bos betreffen. Binnen deze bestemming mogen geen bouwwerken worden gerealiseerd, anders dan beperkte bebouwing voor natuurbeheer. Een deel van het terrein is aangeduid voor militair oefenterrein, waarbinnen militaire oefeningen zijn toegestaan.

Groen

Deze bestemming is gegeven aan de geldende planologische situatie die een groenbestemming had. Binnen de bestemming Groen zijn alleen groenvoorzieningen en bermen toegestaan. Er is geen bebouwing toegestaan.

Gemengd – 1

Binnen de bestemming 'Gemengd - 1' zijn de volgende functies mogelijk:

Kaasmakerij met bijbehorende horeca categorie 1 en 2 (landwinkel), zalen en groepsaccommodaties. Het betreft een gedeelte van Landgoed Hoekelum. Deze functies maakten samen deel uit van één planologisch regime, daarom zijn ze in een nieuwe gemengde bestemming opnieuw samen bestemd.

Gemengd – 2

Binnen de bestemming 'Gemengd - 2' zijn de volgende functies mogelijk:

Landhuis Kernhem, Horeca (restaurant) met bijbehorende voorzieningen, schaapskooi, kruidentuin. Deze bestemming is opgenomen voor een gedeelte van Landgoed Kernhem dat een bijzondere samenhang heeft.

Gemengd – 3

Binnen de bestemming 'Gemengd - 3' zijn de volgende functies mogelijk:

Horeca categorie 1 en 2 (restaurant), een kinderboerderij en een speeltuin met bijbehorende voorzieningen zoals parkeren. Gemengd - 3 is opgenomen voor de locatie Engweg 61 te Lunteren ('Het Uilenbos'). Deze locatie had in het geldende planologische regime ook een bestemming met gemengde functies.

Horeca

Binnen de horecabestemming is horeca categorie 1 tot en met 2 bij recht toegestaan dit betreffen hoofdzakelijk restaurants met bijbehorende voorzieningen. Als een hogere categorie is toegestaan, is dit specifiek aangeduid op de verbeelding. Bij het toekennen van de bouw mogelijkheden is ook naar de bestaande rechten (uit de tot op heden geldende bestemmingsplannen) gekeken. Het aantal bestaande bedrijfswoningen binnen de bestemming Horeca en de maximaal toegestane bebouwingsoppervlakte wordt op de verbeelding weergegeven.

Kantoor

Er is één bestemming waarvoor een kantoorbestemming is opgenomen.

Maatschappelijk

Maatschappelijke functies zijn ondergebracht onder de bestemming 'Maatschappelijk'.

Uitgangspunt voor het bestemmingsvlak van de hoofdbebouwing, binnen de bestemming Maatschappelijk, is zowel het geldende planologisch regime als de feitelijke situatie. De bestaande bebouwing is in een bestemmingsvlak vervat, evenals de bijbehorende functies zoals parkeerruimte e.d. De maximaal toelaatbare goot- en bouwhoogten zijn in de planregels aangegeven.

Binnen de bestemming 'Maatschappelijk' zijn, zoals gebruikelijk in de recente bestemmingsplannen van de gemeente Ede, verschillende maatschappelijke en culturele functies mogelijk zoals zorginstellingen en een zorgboerderij. Op de verbeelding worden deze gebruiksfuncties als zodanig aangeduid. Door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning door het bevoegd gezag zijn de gebruiksfuncties onderling uitwisselbaar. Het aantal bedrijfswoningen is aangeduid op de plankaart, evenals de maximaal toelaatbare bebouwingsoppervlakte.

Maatschappelijk – Militaire doeleinden

Een specifieke categorie bestemmingen binnen de bestemming 'Maatschappelijk' zijn de magazijncomplexen. Om de specifieke regelingen die voor deze terreinen gelden te kunnen opnemen is hiervoor een aparte bestemming opgenomen.

Maatschappelijk – Militaire doeleinden – Eder- en Ginkelse Heide

Het defensieterrein dat gelegen is op de Eder- en Ginkelse Heide is bestemd voor militair oefenterrein (zonder bebouwing) met natuurwaarden (heide). Dit gedeelte is publiek toegankelijk.

Maatschappelijk- Militaire doeleinden – Infanterie Schietkamp Harskamp met Bos-Natuurgebied

Het omheinde (niet publiek toegankelijke) militaire oefenterrein- en schietkamp Harskamp is bestemd voor militaire doeleinden en tevens voor bescherming van de aanwezige bos- en natuurwaarden.

Maatschappelijk – Militaire doeleinden -Vliegveld Deelen

Vliegveld Deelen heeft de bestemming 'Maatschappelijk – Vliegveld' gekregen. Dit betreft een zeer specifieke militaire bestemming, die binnen de bestemming 'Maatschappelijk' valt. Binnen deze bestemming zijn daarom specifieke bepalingen opgenomen die alleen voor het vliegveld en bijbehorende voorzieningen gelden.

Natuur

Binnen de bestemming natuur zijn diverse vormen van natuur, zoals grasland, bos en mengvormen mogelijk. Er is een omgevingsvergunningstelsel opgenomen voor diverse werkzaamheden, die niet het normale onderhoud betreffen. Binnen deze bestemming mogen geen bouwwerken worden gerealiseerd, anders dan beperkte bebouwing voor natuurbeheer.

Natuur – Heide

De bestemming Natuur – Heide is vooral gericht op het instandhouden van het open heidelandschap met bijbehorende landschapselementen. Binnen deze bestemming zijn geen bouwwerken toegestaan, anders dan de bestaande schaapskooien.

Recreatie

De bestemming 'Recreatie' is opgenomen voor groepsaccommodaties en scoutinggebouwen en openluchtzwembad die niet binnen een terrein voor verblijfsrecreatie zijn gelegen. Groepsaccommodaties en scoutinggebouwen hebben binnen deze bestemming een aparte functieaanduiding gekregen. De maximaal toegestane bebouwde oppervlakte is aangegeven op de verbeelding.

Sport

De manege aan de Vosseveldseweg 9a heeft de bestemming 'sport' gekregen met een specifieke aanduiding 'manege'. Op de verbeelding is het maximaal toegestane oppervlak aan bebouwing opgenomen.

Tuin

Voor de locatie aan de Slijpkruikweg is voor het gedeelte dat buiten het bouwvlak voor 'wonen' valt, een tuinbestemming opgenomen. Dit vanwege het stedelijk karakter van de locatie, die oorspronkelijk in het bestemmingsplan 'Molenstraat' was opgenomen.

Verkeer- Railverkeer

De spoorbaan is bestemd als 'Verkeer - Railverkeer'. Binnen deze bestemmingen zijn naast de (spoor)wegen en fietspaden ook de bermen, taluds en sloten toegelaten. Dit biedt enige flexibiliteit ten aanzien van de inrichting, waarbij dan niet steeds een planherziening is vereist.

Verkeer

De (auto)verkeersroutes met bijbehorende bermen en trottoirs zijn geregeld in de bestemmingen 'Verkeer'. Binnen deze bestemmingen zijn naast de wegen en fietspaden ook de bermen, taluds en sloten toegelaten. Dit biedt enige flexibiliteit ten aanzien van de inrichting, waarbij dan niet steeds een planherziening is vereist.

Verkeer- Onverhard

De grotere doorgaande zandwegen zoals de Hessenweg, Hoge Valksedijk, etcetera hebben een specifieke bestemming 'Verkeer - Onverhard' gekregen. Dit om te waarborgen dat deze wegen, die een belangrijke karakteristiek van het Veluwe-gebied vormen, ook zandweg blijven en niet geasfalteerd worden. Deze wegen hadden in het bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe (1995) ook een specifieke aanduiding. Hierbij is zoveel mogelijk aangesloten in het voorliggende plan.

Wonen

De woonbebouwing is opgenomen in de bestemming 'Wonen'. Op de verbeelding zijn binnen deze bestemming bouwvlakken aangegeven van circa 1.500m², waarbinnen de bebouwing dient te worden gesitueerd. Dit geldt ook voor paardenbakken, zwembaden en tennisbanen. De maximale bouwmaten zijn aangegeven in de planregels. Aan huis verbonden beroepen en lichte bedrijvigheid zijn onder bepaalde voorwaarden toegelaten. Recreatiewoningen zijn

apart aangeduid op de verbeelding en kennen een eigen regeling, evenals woongebouwen, landhuizen en villa's.

6.3.2. Dubbelbestemmingen en gebiedsaanduidingen

Leiding - Brandstof (dubbelbestemming)

Het betreft hier een dubbelbestemming ter bescherming van de binnen het plangebied aanwezige brandstofleidingen. Deze leidingen zijn overeenkomstig de bestaande situatie bestemd en als zodanig beschermd.

Leiding – Gas (dubbelbestemming)

Het betreft hier een dubbelbestemming ter bescherming van de binnen het plangebied aanwezige gasleidingen. Deze leidingen zijn overeenkomstig de bestaande situatie bestemd en als zodanig beschermd.

Leiding - Hoogspanning (dubbelbestemming)

In het bestemmingsplan is een dubbelbestemming 'Leiding – Hoogspanning' opgenomen voor bovengrondse hoogspanningslijnen. Op deze manier zijn de bestaande bovengrondse hoogspanningslijnen juridisch vastgelegd.

Leiding – Hoogspanningsverbinding (dubbelbestemming)

De hoogspanningsverbinding ligt ter plaatse van het Landgoed Kernhem ondergronds. Voor de ondergrondse hoogspanningsleidingen is een dubbelbestemming 'leiding-hoogspanningsverbinding' opgenomen.

Waarde - Archeologie (dubbelbestemming)

In delen van het plangebied bevinden zich belangrijke archeologische waarden. Ter bescherming van deze waarden is een dubbelbestemming 'Waarde-Archeologie' opgenomen: voor terreinen waarvan bekend is dat ze vindplaatsen en/of monumenten bevattende dubbelbestemming 'Archeologie- 1'; voor terreinen met een hoge verwachtingswaarde dubbelbestemming 'Archeologie-2'. In deze laatstgenoemde terreinen kan in geval van bodemverstoring archeologisch onderzoek noodzakelijk zijn.

Waarde - Ecologische Hoofdstructuur (dubbelbestemming)

Deze waarde is opgenomen voor gebieden die vallen binnen de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur zoals vastgesteld door P.S. (herbegrenzing 2009).

Waarde – Natuur (dubbelbestemming)

Deze waarde is opgenomen voor natuurgebieden die in het oude bestemmingsplan Natuurgebied Veluwe (art. 30 herziening 2002) de bestemming 'Bos met bijzondere natuurwaarde' hadden. Deze gebieden hebben een extra waarde ten opzichte van andere natuur- en bosgebieden.

Waarde – Natuur en Ecologie (dubbelbestemming)

Deze waarde is opgenomen voor de Ecoducten in het plangebied (Oud Reemst (N310) een (Jac.P. Thijsse).

Waarde- Landgoed (dubbelbestemming)

De landgoederen 'Kernhem' (Waarde Landgoed – 1) en 'Hoekelum' (Waarde Landgoed – 2) hebben een dubbelbestemming 'Waarde – Landgoed' gekregen. Deze aanduidingen zijn overgenomen van de geldende planologische situatie, om, naast de algemene bestemmingsregels, de bijzondere landschappelijke en cultuurhistorische karakteristieken van deze landgoederen te kunnen bestemmen en beschermen.

Geluidzone – spoor (gebiedsaanduiding)

Het zuidelijk deel van het plangebied wordt doorkruist door de spoorlijn Utrecht-Arnhem. Deze spoorweg heeft een geluidszone met een breedte van 400 meter. Deze zone is opgenomen op de verbeelding. Binnen deze zone gelden strengere geluidsnormen voor geluidgevoelige functies zoals woningen en scholen.

Geluidzone – vliegverkeer 35-55 ke (gebiedsaanduiding)

Voor vliegveld Deelen is op grond van de Wet luchtvaart een geluidszone opgenomen waarbuiten de geluidsbelasting als gevolg van de vliegbasis niet meer dan 35 Kosteneenheden (Ke) mag bedragen. Per oplopende Ke-waarde geldt een steeds strenger regime voor het toestaan van (vervangende) nieuwbouw.

Geluidszone-Industrie (gebiedsaanduiding)

Voor de gronden gelegen binnen de vastgestelde geluidszone (Wet geluidhinder) van industrieterrein Ede-Noord is in de verbeelding de gebiedsaanduiding 'Geluidszone-industrie' opgenomen. Het industrieterrein zelf valt buiten het plangebied, maar een deel van de geluidzone zelf overlapt het plangebied. Binnen deze zone zijn de gronden mede bestemd voor de bescherming en instandhouding van de geluidsruimte.

Milieuzone - Grondwaterbeschermingsgebied (gebiedsaanduiding)

De begrenzing van drinkwaterwingebieden, met daaromheen gelegen de grondwaterbeschermingsgebieden zijn als milieuzone op de verbeelding weergegeven. De begrenzing ervan is gebaseerd op de verblijftijd van het grondwater in de bodem. In de provincie Gelderland wordt hiervoor een 25-jaarszone gehanteerd. Daarmee is het grondwater ongeveer 25 jaar onderweg alvorens het zou kunnen worden opgepompt voor de bereiding van drinkwater. Bescherming en borging van de grondwaterkwaliteit is van groot maatschappelijk belang. Daarom is voor deze gebieden de milieuzone – grondwaterbeschermingsgebied opgenomen.

Binnen deze zone geldt een omgevingsvergunningstelsel voor de bescherming van het grondwater.

Milieuzone-Waterwingebied (gebiedsaanduiding)

Ter plaatse van de aanduiding Milieuzone – waterwingebied zijn de gronden mede bestemd voor de bescherming van de kwaliteit van het grondwater in verband met de drinkwatervoorziening. Nieuwe bestemmingen in een waterwingebied zijn alleen toegestaan indien ze geen negatieve effecten kunnen hebben op de kwaliteit van het grondwater.

Veiligheidszone – munitie (gebiedsaanduiding)

Deze zone is opgenomen op de verbeelding en is aangegeven rondom een aantal militaire complexen. Binnen deze zone mogen geen gevoelige functies zoals scholen en woningen worden gerealiseerd met het oog op externe veiligheid.

Veiligheidszone – gasstation (gebiedsaanduiding)

Voor het gasstation bij De Sijsselt is een veiligheidscontour opgenomen. Binnen deze zone mogen geen woningen of andere functies waarbij mensen regelmatig aanwezig zijn, worden opgericht.

Veiligheidszone – lpg (gebiedsaanduiding)

In het bestemmingsplan is een veiligheidszone lpg opgenomen in verband met twee lpg-tankstations in het plangebied: het tankstation aan de Rijksweg A12 (De Buunderkamp) en het tankstation aan de Apeldoornseweg in Ede. Binnen deze zone mogen geen nieuwe kwetsbare objecten, zoals woningen en scholen, worden opgericht.

Wro- zone – recreatiecluster (gebiedsaanduiding)

Deze zone is opgenomen voor recreatieterreinen die gelegen zijn in het zogenaamde 'groeigebied' zoals opgenomen in de clustervisies recreatie voor de clusters Otterlo en Lunteren – Wekerom (vastgesteld door Provinciale Staten d.d. 27 juni 2005). De recreatieterreinen maken geen onderdeel meer uit van het bestemmingsplan, maar de recreatieclusters vormen voor het gebied als geheel een belangrijke zonering, daarom zijn deze nog wel in het plan opgenomen.

Luchtvaartverkeerszone 2-10

Dit is de obstakelvrije zone waar bouwwerken niet hoger mogen zijn dan is aangegeven.

Luchtvaartverkeerszone ihcs 1-21

Deze zone geeft de hoogte boven NAP aan waarin geen (nieuw) bouwwerken zijn toegestaan hoger dan de aangegeven hoogte.

7. Inspraak, vooroverleg en zienswijzen

7.1. Inspraak

De verplichting om inspraak te verlenen op een bestemmingsplan, zoals dat was geregeld in artikel 6a Wet op de Ruimtelijk Ordening, is geschrapt. Hiermee is de verplichting komen te vervallen, maar niet inspraak als zodanig. Op grond van de gemeentelijke inspraakverordening wordt inspraak eveneens niet verplicht gesteld. In de verordening worden de regels gesteld als er besloten wordt inspraak te houden waaraan dan voldaan moet worden.

De gemeente Ede heeft het plan gedurende 4 weken opengesteld voor inspraak. Een ieder is in de gelegenheid gesteld om tijdens de inspraakperiode van vier weken een inspraakreactie in te dienen bij het college van burgemeester en wethouders. Dit gold eveneens voor de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (plan van aanpak MER).

7.2. Vooroverleg

Ongeveer gelijktijdig aan de inspraakperiode is het wettelijk vooroverleg ex artikel 3.1.1. Besluit ruimtelijke ordening gevoerd. De ingediende inspraakreacties en de reacties in het kader van het vooroverleg zijn samengevat in de nota van inspraak en vooroverleg en van een gemeentelijke reactie voorzien. Het voorontwerp en het ontwerpbestemmingsplan zijn toegezonden en met een aantal betrokken instanties hebben gesprekken plaatsgevonden.

7.3. Zienswijzen

Het ontwerpbestemmingsplan heeft van 22 november 2012 t/m 2 januari 2013 ter inzage gelegen. In deze periode is een ieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen op het ontwerp-bestemmingsplan. In totaal zijn er tijdens de inzageperiode 37 zienswijzen ingediend. Deze zienswijzen zijn samengevat in de 'Nota Zienswijzen' en voorzien van een inhoudelijke reactie van de gemeente.

8. Handhaving

Het is van groot belang dat de gemeente toezicht houdt op de naleving van het bestemmingsplanbeleid. Daarom dienen de voorschriften van het nieuwe bestemmingsplan consistent te worden gehandhaafd.

Handhaving bestaat uit 3 fasen:

handhaving start bij het bieden van de noodzakelijke informatie. Immers: onbekend maakt onbemind;

bij concrete overtredingen zal primair in overleg worden getracht om tot een oplossing te komen;

als het minnelijk overleg niet tot het gewenste doel leidt, zal feitelijk optreden onontkoombaar zijn. De gemeente zal dan een keuze maken uit het opleggen van een dwangsom of het uitvoeren van bestuursdwang.

Handhavingsprocedure

Handhaving vindt plaats aan de hand van controles. Deze vinden op verschillende manieren en momenten plaats:

nadat een bouwaanvraag bij de gemeente is ingediend, wordt de plaatselijke situatie gecontroleerd;

- via controle achteraf op verleende bouwvergunningen;
- via controles vanaf de openbare weg, luchtfoto's en aan de hand van klachten/meldingen van burgers.

Zodra een overtreding is geconstateerd, zal worden nagegaan of een oplossing (legalisatie) mogelijk is. Kan geen vergunning worden verleend (bijvoorbeeld de overtreding is in strijd met het bestemmingsplan of de welstandseisen) dan vindt een gesprek plaats tussen de overtreder en de gemeente. De bedoeling van dit gesprek is om gezamenlijk tot een oplossing te komen. Zo nodig treedt de gemeente op en kan er een dwangsom of bestuursdwang worden toegepast.